

Tirsdag den 12. november 2019 (D)

1

18. møde

Tirsdag den 12. november 2019 kl. 13.00

Dagsorden

1) Udvidet spørgetime med statsministeren.

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til statsministeren om USA's udenrigs- og sikkerhedspolitiske engagement i Grønland. Af Søren Espersen (DF) og Morten Messerschmidt (DF).
(Anmeldelse 07.11.2019).

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven og pensionsafkastbeskatningsloven. (Ophævelse af visse regler om beskatning af renter og kursgevinster og -tab på hybrid kernekapital m.v.).

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremstilling 02.10.2019. 1. behandling 10.10.2019. Betænkning 07.11.2019).

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af skatteforvaltningsloven. (En ny ankenævnstruktur og en hurtigere vej gennem klagesystemet samt ingen omkostningsgodtgørelse ved klage over tilbagekaldelser af afgørelser om refusion af udbytteskat).

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremstilling 02.10.2019. 1. behandling 10.10.2019. Betænkning 07.11.2019).

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af registreringsafgiftsloven og forskellige andre love. (Styrket regelefterlevelse på motorområdet, skærpet bødepæns ved overtrædelse af registreringsafgiftsloven og øvrige punktafgiftslove og øvrige tilpasninger af reglerne på motorområdet).

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremstilling 02.10.2019. 1. behandling 10.10.2019. Betænkning 07.11.2019).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og selskabsloven m.v. (Direkte debitering, håndtering af erstatningskrav i henhold til en byggeskadeforsikring tegnet i Qudos Insurance A/S, whistleblowerordning for virksomheder med begrænset tilladelse, revisors meddelelsespligt til Finanstilsynet og ændring af procedure ved indløsning af minoritetsaktionærer m.v.).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremstilling 06.11.2019).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ændring af lov om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale. (Ændring af perioden for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste samt plejevederlag efter lov om social service i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale).

Af social- og indenrigsministeren (Astrid Krag).

(Fremstilling 06.11.2019).

8) Forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til social- og indenrigsministeren om hjælp til overvågning af et familiemedlem med indgribende handicap.

Af Karina Adsbøl (DF) m.fl.

(Anmeldelse 02.10.2019. Fremme 08.10.2019).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Udvidet spørgetime med statsministeren.

Kl. 13:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Mødet er åbnet.

Jeg giver ordet til statsministeren for en indledende redegørelse.
Værsgo.

Kl. 13:00

Spm. nr. US 1

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tusind tak for det. Det er den første spørgetime i et helt nyt Folketing, og jeg glæder mig rigtig meget til vores debat her og må også konstatere, at tiden flyver af sted. De første julesange er begyndt at blive spillet, i hvert fald på nogle af radiokanalerne, og samtidig med det vil jeg gerne kvittere for, at synes jeg, det gode samarbejde her i Folketinget stille og roligt kommer på sporet.

Vi har besluttet et midlertidigt børnetilskud, og vi har lavet en bred aftale, som giver 1 mia. kr. mere til grøn forskning, og det vil jeg gerne takke for. På udlændingeområdet ser vi med stor alvor på den udvikling, der er i gang i det nordlige Syrien og Tyrkiet. I går landede en tidligere IS-kriger i Danmark, sendt hertil fra Tyrkiet. Jeg vil gerne understrege i dag, at vi vil gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at holde de mennesker ude af vores samfund. Derfor har vi også fået vedtaget en lov, så vi administrativt kan fratage dem deres danske statsborgerskab, hvis de har et andet. Tak for en bred opbakning til det og også til hastebehandlingen. Dem, som vi ikke kan holde ude, går jeg selvfølgelig ud fra bliver straffet hårdest muligt, og for mig er det her et spørgsmål om dansk sikkerhed og ikke noget som helst andet. Vi skal selvfølgelig have en stram udlændingelovgivning i Danmark, og den skal ramme rigtigt.

Derfor glæder jeg mig også over, at Mint og andre børn, der er kommet i klemme, snart får en chance til med en lovændring, som også ser ud til at få bred opbakning her i Folketinget. I det hele taget ønsker vi fra regeringens side et nyt asylsystem i Europa, et asylsystem, som er mere humanitært og mere retfærdigt, både i Danmark og i Europa, hvor antallet af spontane asylansøgere bliver bragt ned, og hvor vi styrker beskyttelsen i nærområderne. Med det vil vi kunne hjælpe flere, og vi vil også kunne passe på Danmark, og samtidig vil vi forhåbentlig kunne ødelægge menneskesmuglernes alt for lukrative forretning. Derfor rejser jeg selv på mandag til Paris til møde med præsident Macron, bl.a. for at bringe den danske idé om et nyt asylsystem på bordet. Jeg tror, der er nogen, der bliver nødt til at påtage sig det europæiske lederskab på det her område.

I dag indfører vi også grænsekontrol mod Sverige, og det gør vi, fordi Danmark skal være trygt. Det skal Danmark også være for de danske jøder, og jeg fordømmer på det kraftigste det, der er sket i weekenden. Det er modbydeligt hæværk, det er chikane, og at skænde andre menneskers og familiers gravsteder hører ingen steder hjemme. Antisemitisme og racisme har ingen plads i Danmark. Politiet skal gøre, hvad de kan, for at finde forbryderne og bekæmpe den her form for kriminalitet, og vi skal, synes jeg, som Folketing sende vores varmeste hilsner til det jødiske samfund. Vi skal også være klar til at diskutere yderligere initiativer, hvis der er behov for det.

I det hele taget skal vi være trygge i Danmark, og det skal vi også være, når det kommer til vores velfærd. Vi har nu lavet aftaler med kommuner og regioner – flere penge til dem, der har behov for velfærden. Jeg påstår ikke, hverken i åbningstalen eller i dag, at alt bliver godt med det, vi har fået på plads, men vi tager de første skridt, og det tror jeg også vi kommer til at gøre, når der forhåbentlig lander en finanslovsaftale – jeg vil gerne kvittere for de forhandlinger, der er i gang – det gælder i forhold til velfærd, og det gælder i forhold til klima. Et nyt flertal her i Folketinget har sat en ny retning, tak for det. Jeg håber på, at vi får en klimalov med bindende mål på plads, inden den sidste julesang er spillet i radioen i år. Allerede i morgen holder vi det første møde på Marienborg med erhvervslivet, 13 nye klimapartnerskaber skal på plads, så vi får forpligtet alle dele af det danske samfund til den grønne omstilling.

I sidste uge var jeg på Færøerne, og tidligere på efteråret har jeg også været i Grønland. Samarbejdet synes jeg er kommet godt fra start, og jeg vil også gerne her tilkendegive, at den interesse, der er både på Færøerne og i Grønland for et større albuerum på den udenrigspolitiske scene og i forhold til de udenrigspolitiske spørgsmål, forstår jeg godt. Jeg glæder mig også til samarbejdet omkring rigsfællesskabet, og jeg glæder mig til debatten i dag.

Kl. 13:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Foreløbig tak til statsministeren.

Nu er det sådan, at vi går i gang med spørgsmål fra partilederne. Spørgeren og statsministeren har begge op til 2 minutters taletid, og herefter følger to opfølgende spørgsmål, hvor spørger og statsminister hver gang har 1 minuts taletid.

Den første til at spørge er fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 13:05

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Søger man på Google Analytics, ser man det her diagram. (Aaja Chemnitz Larsen holder et ark med en graf på op). Det viser interessen for Grønland, som i midten af august steg meget voldsomt. Alles øjne vendte sig mod Grønland, ikke kun fra amerikansk side, men også fra dansk side og fra resten af omverdenen. Det her hjertediagram viser jo en række hjerteslag, få hjerteslag, men vi ved også, at nogle få hjerteslag ikke er nok til at holde folk i live. Så præsident Trumps ønske om at købe Grønland skabte positiv interesse for vort land. Den snebold, som vi i mange år har forsøgt at

rulle i gang her i Folketinget, blev til en lavine, som stadigvæk ruller.

Grønland er ikke til salg, men åben for handel, og Grønland åbner sig mere og mere op for resten af omverdenen. Det er positivt, for vækst til velfærd sker, ved at vi også har en åben markedsøkonomi. Og selv om vi er et lille marked i Grønland, er vi også et marked, der har nogle helt særlige produkter på hylderne, kan man sige. Turisme, råstoffer og innovation er nye væksterherv, som skal være med til at sikre en endnu stærkere og endnu mere spredt økonomi, for ensidig eksport af fisk er ikke nok. En vedvarende interesse og flere erhvervstiltag er afgørende for en robust økonomi, og Grønland har klart det største ansvar for det. Men udenrigspolitisk kan man også være med til at fremme handel og være med til at fremme eksport, og her mener vi, at fine ord ikke er nok, men at der skal mere handling til.

Derfor er det også problematisk, at vi klart ved, hvor Trump står i forhold til Grønland, men at vi ikke lige så klart ved, hvor statsministeren og regeringen står i forhold til Grønland. Senest har vi set et forfalsket brev, som prøver at slå en kile ind i rigsfællesskabet, og det bekymrer os i IA, og vi vil rigtig gerne være med til at sikre, at regeringen bliver mere konkret, for det er vigtigt at bygge tillid op.

Kl. 13:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:07

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for spørgsmålet. Jeg kan jo godt genkende den voldsomme interesse, ikke alene for rigsfællesskabet, men jo i særdeleshed for Grønland i den pågældende periode. Jeg må sige at være involveret ganske meget, også i den globale diskussion. Jeg må sige, jeg synes, at vi viste rigsfællesskabets styrke i de dage. Jeg var glad for, at jeg selv var i Grønland, da diskussionen tog til. Jeg er også glad for at have et så tæt forhold til grønlandske politikere, at når der kommer sådan en storm udefra, kan vi med største naturlighed sms'e og ringe til hinanden og mødes hurtigt og få lagt en fælles linje, og det er jo det, vi skal i rigsfællesskabet, når det kommer til udenrigspolitikken.

Jeg er ikke et sekund i tvivl om rigsfællesskabets værd, dets historiske betydning, men også vigtigheden fremadrettet. Ikke alene er mange familier flettet tæt sammen; vi bærer på en fælles historie, og sammen er vi stærkere end hver for sig. Jeg har det også sådan med rigsfællesskabet, vil jeg gerne sige, at for mig er det jo ikke en statisk størrelse. Rigsfællesskabet er det, vi gør det til – os, der har ansvaret for det i dag. Derfor er det en dynamisk størrelse, og det skal udvikle sig med tiden.

Jeg synes, der er en række initiativer i gang, også på den udenrigspolitiske område, som faktisk understreger det og illustrerer det, eksempelvis vores evne til at dele fortroligt materiale, som der ikke har været tidligere. Det er noget af det arbejde, der pågår netop nu, og som jeg som statsminister ser frem til med stor interesse, for i et gensidigt forpligtende fællesskab, som rigsfællesskabet er, skal man også kunne dele nogle af de vigtigste ting med hinanden.

Den amerikanske interesse for Grønland og Arktis i det hele taget er stigende. Vores danske interesser for det samme har været på samme høje niveau, og jeg bidrager gerne selv til, at vi når et endnu højere niveau.

Kl. 13:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Aaja Chemnitz Larsen.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Målet er et ligeværdigt partnerskab, og målet må også set med grønlandske briller være at sikre en større uafhængighed af bloktilskuddet, men også et stærkere, et mere lige og et mere frit og stærkt politisk fællesskab imellem vores lande. Man siger, at der skal to til en boksekamp, men der skal også to til en tango. Og sker der en stagnation i rigsfællesskabet, ved vi også, at spændingerne øges.

Et flertal kan også være med til at kigge en anden vej i forhold til at finde den tætteste samarbejdspartner, og det er noget, der bekymrer os, for udvikler vi os ikke sammen, kan man uden tvivl også regne med, at udviklingen styres udefra – og om det er fra USA, om det er fra Kina, eller om det er fra Rusland, kan man dybest set sige, at det er der ingen af os der ønsker. Derfor kræver det også et lederskab, og noget af det, vi bemærker, er, at der i forståelsespapiret står knap to linjer om rigsfællesskabet. Vi kunne rigtig godt tænke os at høre: Hvordan vil man konkretisere det, og hvordan vil man se regeringen udføre sin politik, når det drejer sig om Grønland, i de kommende 4 år?

Kl. 13:09

erhvervsudvikling, investeringer og interesse for Grønland, og det kunne jeg godt tænke mig at høre om er noget, som regeringen også er enig i.

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:12

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er rigtig vigtigt for mig at få sagt her, at forståelsespapiret jo er det papir, som regeringen er blevet enige med tre af Folketingets partier om – det er ikke en udtømmende liste, og det har ikke været tænkt som en udtømmende liste. Og det er klart, at rigsfællesskabet med lethed kunne få et helt papir, fordi det er så vigtigt. Det er i øvrigt et arbejde, jeg forestiller mig at vi tilrettelægger i fællesskab her i Folketinget, både de nordatlantiske mandater og alle partier, som har en stor interesse i det her.

Kl. 13:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Vi står jo her i Folketinget bl.a. over for at skulle lave en ny strategi for hele det arktiske område, og det synes jeg er et naturligt sted at starte, når det kommer til arbejdet med det papir, fordi det er en gammel strategi, og den er i mine øjne ikke tidssvarende. Det er en af de første store opgaver, vi har i fællesskab. Hvad angår grønlandske børn – jeg skulle til at sige, at jeg er villig til at gøre alt, hvad vi kan, fra dansk side – kommer jeg ikke som udgangspunkt for den diskussion til at sige, at der er ting, vi ikke vil være med i, og ting, vi ikke vil bidrage til – det synes jeg vi skal diskutere videre. På det erhvervspolitiske område er det naturligt at samarbejde der, hvor vi enten har en gensidig interesse eller nogle kompetencer, vi kan bruge hver især. Og må jeg så ikke til sidst sige, at når det handler specifikt om, hvordan Grønland bruger sin egen økonomi på interne grønlandske forhold, så er det jo faktisk ikke et anliggende for Folketinget, og det er heller ikke noget, vi blander os i.

Kl. 13:13

Jeg synes jo, at der er flere vigtige elementer i det her. Der er et element, som jeg ved både ligger spørgeren og mig selv meget, meget nær, og det er de grønlandske børn. Mange grønlandske børn har det godt, men alt for mange har det ikke godt nok. Og vi har en helt særlig forpligtelse til at få et endnu tættere samarbejde, når det handler om grønlandske børn, sådan at de omsorgssvigt, vi ser, snart hører fortiden til.

Et andet område, som selvfølgelig er helt afgørende, er det udenrigs- og sikkerhedspolitiske, hvor vi får tætnet båndene i de her år, og det bør vi blive ved med at gøre.

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det sidste runde. Fru Aaja Chemnitz Larsen, 1 minut. Værsgo.

Kl. 13:12

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for tilkendegivelserne om et nordatlantisk papir – det bidrager vi i hvert fald rigtig gerne til. Netop velfærden er noget, der ligger IA rigtig meget på sinde. Vi vil rigtig gerne have omskabt den her velfærdskrise, som vi mener der er i Grønland, til et velfærdsløft. Vi mener, at der er alt for mange børnefamilier og også ældre, som lever et liv, hvor man går for lud og koldt vand, og det vil vi rigtig gerne have ændret. I Grønland ser vi også, at økonomien i disse år er rigtig god, og det, der i virkeligheden er behov for, er at kanalisere nogle af de penge over til øget velfærd, fordi man på den måde kan være med til at skabe et endnu stærkere samfund. Økonomisk vækst er jo noget, vi ser i Grønland i disse år, men på et ret sårbart grundlag. Og vi ser også gerne – måske i modsætning til en række grønlandske partier – at man samarbejder med Danmark om at sikre øget

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til Aaja Chemnitz Larsen og går videre til Aki-Matilda Høegh-Dam. Værsgo.

Kl. 13:14

Spm. nr. US 2**Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):**

Tak for ordet. Jeg er lidt spændt her første gang. Grønland er ikke dansk, Grønland er grønlandsk. Det sagde statsministeren tidligere i år under et besøg til Grønland, og jeg tror, at rigtig mange her i salen ikke er klar over, at det faktisk er en sætning til historiebøgerne i Grønland, ligesom sætningen »Der er ikke noget at raffe om« bliver husket i Grønland, fra dengang den tidligere statsminister hr. Anker Jørgensen sagde, at Grønland ikke kunne få retten til undergrunden, idet det var grundlovsstridigt; altså, dét blev også husket i Grønlands historie. Men som man ved, fik Grønland alligevel retten til undergrunden for 10 år siden, uden at det var grundlovsstridigt. Det er jo, fordi tiderne skifter, ligesom vi politikere gør, og noget så ukrænkeligt som en grundlov bliver atter fortolket på ny. Så selv om man på nogle områder kan argumentere for, at udenrigspolitikken er dansk – udenrigspolitikken er ikke grønlandsk – på grund af begrænsningerne i grundloven, kan man også argumentere for, at selvstyre i princippet er grundlovsstridigt, men alligevel har man gang på gang efter hver lovgivning og efter hver præcedens refortolket, hvorledes man læser og forstår grundloven, og hvorledes man alligevel kan give folk lov til gennem tid og efter behov at udvikle sig, uden at det er grundlovsstridigt.

Statsministeren har tilkendegivet, at hun ser mening i, at Grønland skal have større udenrigspolitisk kompetence, hvilket er godt. Og Siunut vil derfor gerne spørge statsministeren, hvorledes hun ser dette blive udmøntet, og eventuelt hvilken dialog der er med den grønlandske regering om det.

Kl. 13:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:15

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg vil gerne ud over at sige tak for spørgsmålet indlede med at sige, at jeg som dansk statsminister har en kæmpe respekt for Færøerne og Grønland, og jeg har det jo grundlæggende sådan, at der er tale om tre ligeværdige partnere i et rigsfællesskab. Der er en historisk arv, vi bærer på godt og ondt, hver især og tilsammen. I vores fremtidige samarbejde og i det fællesskab, der i dag er rigsfællesskabet, er det gensidig respekt, der i mine øjne skal være nøgleordet. Og selvfølgelig er både Færøerne og Grønland optaget af den udenrigspolitiske situation og scene; alt andet ville jo være mærkeligt. Bagkanten, om man vil, for den her diskussion er selvfølgelig grundloven. Og jeg kommer ikke til at anbefale, at nogen her i Tinget bryder grundloven. Det er klart, at det er det fundament, hvorpå vi står, og det er det fundament, hvorpå vi lovgiver.

Når man kigger på rigsfællesskabet over de seneste årtier, har det udviklet sig ganske betydeligt. Der er forskel på hjemmestyre og selvstyre, og derfor sagde jeg også indledningsvis, at i mine øjne er rigsfællesskabet ikke en statisk størrelse, der skal se ud på samme måde om 20 år, som det ser ud i dag; det er en dynamisk størrelse, og det gælder også på udenrigsområdet. Jeg er i dialog med både grønlandske og færøske ledere – Færøerne har lige fået en ny regering – om, hvordan vi finder vores vej i det her med en grundlov som fundament og et ønske om en større rolle, når det kommer til det udenrigspolitiske. Det, der selvfølgelig er vigtigt her, er, at vi, når vi taler på den udenrigspolitiske scene, taler som et rigsfællesskab og ikke hver for sig. Og det er i det spændingsfelt, vi skal se, om vi kan finde en vej i fællesskab.

Kl. 13:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Aki-Matilda Høegh-Dam.

Kl. 13:17

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak til statsministeren for svaret. Statsministeren har jo også i flere interview givet udtryk for en forståelse for det ønske, der er, om statsdannelse, og statsministerens respekt for det grønlandske folk og de ønsker, som vi som befolkning har, er jo også det, der skaber tillid mellem vores to nationer. Ønsket om statsdannelse er da også ofte blevet misforstået og er ikke særlig populært at nævne for mange danske politikere. Men det er ikke en afstandtagen fra Danmark, for det, som det i virkeligheden handler om, er at blive en del af den globale verden, være en del af de frie handelsmarkeder og have højhedsretten over eget land i fremtiden.

Jeg tror på, at statsministerens grønlandspolitik er med til at skabe grobund for en reel tæt alliance mellem Grønland og Danmark og for en fremtidig grønlandsk stat. Jeg vil derfor gerne høre, hvad statsministeren fremadrettet vil gøre, for at vi styrker ligeværdigheden endnu mere, således at vi i fremtiden har den tætte alliance mellem Grønland og Danmark, uanset om man bliver en stat.

Kl. 13:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror egentlig, at en af de vigtigste opgaver, man kan påtage sig i politik, er at prøve at forstå verden ud fra andre menneskers synspunkt. Nu var jeg selv i sidste uge på Færøerne og mødtes med unge færinger. Så er der en af dem, der spørger mig: Kan I forstå, at vi gerne vil kunne deltage i OL? Så sagde jeg selvfølgelig, at det kom-

mer an på, om I kan slå en dansk atlet – nej, spøg til side. Det forstår jeg da godt. Jeg forstår da godt, at man, hvis man er sportsmand, ønsker at kunne deltage i OL. Det her er jo bare ét eksempel på, hvad rigsfællesskabet betyder, også når det en gang imellem medfører nogle begrænsninger. Jeg tror egentlig, at det er det, der er opgaven, nemlig at prøve at se rigsfællesskabet gennem grønlandske briller og færøske briller, selv om jeg selv er dansk. Jeg tror, det er det, der er vejen frem. Det er ligeværdighed, ordentlighed og respekt og så selvfølgelig en kæmpe solidaritet med hinanden, fordi vi på kryds og tværs og ikke mindst historisk er bundet sammen på alle mulige måder og også vil være det fremadrettet. Men med ordentlighed og respekt tror jeg vi kommer længst.

Kl. 13:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Aki-Matilda Høegh-Dam.

Kl. 13:20

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Mange tak for svaret. Nu blev forståelsespapiret også nævnt et kort øjeblik, og der vil jeg også bare gerne sige, at vi jo var med i processen, selv om vi ikke var et af de partier, der var med i selve den forhandling om forståelsespapiret. Men vi var alligevel med til at have en indflydelse på, hvad der blev sagt med hensyn til Grønland. Jeg blev spurgt direkte på Siumuts vegne, og det er vi også rigtig glade for. Tak for det.

Det er jo også et forståelsespapir. Her står der også, at vi vil gå frem inden for ligeværdigheden, og at vi gerne vil styrke de ansvarsområder, som Danmark også varetager i forhold til Grønland. Og så har vi også de sidste par gange snakket om politilønnen, og vi har snakket om ligeværdigheden i forhold til statsansatte. Og der vil jeg måske meget kort gerne spørge: Hvordan ser statsministeren den fremtidige udvikling med hensyn til ligeværd for lige arbejde?

Kl. 13:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det synes jeg er et grundlæggende og godt princip, og det gælder også inden for politiet. Jeg har jo selv arbejdet med det her område tidligere, også Kriminalforsorgen, og der er udfordringer. Jeg ved, at der er en tæt dialog Danmark og Grønland imellem om, hvordan vi kommer videre ad det her spor. Jeg vil gerne lige afvente, hvad udløberen af den snak er, for jeg synes, der er nogle udfordringer på det her område, som vi selvfølgelig skal tage alvorligt.

Kl. 13:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til fru Aki-Matilda Høegh-Dam. Spørgsmålet er slut.

Næste spørger er hr. Edmund Joensen. Værsgo.

Kl. 13:22

Spm. nr. US 3**Edmund Joensen** (SP):

Tak, formand. Tak for ordet. Jeg håber, at statsministeren havde en god orienteringsrejse, da hun i sidste uge var på Færøerne i godt selskab med Færøernes lagmand, Bárður á Steig Nielsen, som jo også er min partiformand.

Et af de emner, der fylder en del på Færøerne og efterhånden også i Danmark, er den øgede eksport, Færøerne har til Rusland. Dette emne regner jeg med også blev omtalt på statsministerens orienteringsrejse på Færøerne. Derfor lyder mit spørgsmål til statsministe-

ren: Anser statsministeren den øgede færøske eksport til Rusland som en udfordring? Tak.

Kl. 13:26

Kl. 13:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Inden statsministeren får ordet, vil jeg lige sige, at jeg har fået at vide, at der er meget dårlig lyd i salen. Det er der desværre ikke noget vi kan gøre noget ved her og nu, men vi skal nok være opmærksomme på det. Desværre er det sådan, det er.

Værsgo til statsministeren.

Kl. 13:23

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først og fremmest vil jeg sige, at jeg havde en rigtig, rigtig god tur til Færøerne. Jeg må også indrømme, at det her er et sted, hvor jeg ikke når min forgænger til sokkeholderne, altså i den dansk-færøske ånd. Så jeg skal nok gøre mig lidt ekstra umage, og det vil jeg forsøge at gøre. Men vi havde en rigtig, rigtig god rejse, og jeg har allerede nu mødtes med den nye lagmand tre gange, og det viser jo noget om, hvor højt vi begge prioriterer samarbejdet. Så det var en rigtig god rejse, og det er også ret afgørende, at vi som danske politikere kommer godt rundt i vores rigsfællesskab, fordi der er så stor forskel på de vilkår, vi lever under og dermed også træffer politiske beslutninger efter.

Når det så drejer sig om politiske beslutninger, tror jeg – apropos den diskussion, jeg lige har haft med vores grønlandske kolleger – at der skal stå en ret klar respekt om arbejdsdeling i vores rigsfællesskab. Vi kan jo gensidigt have forskellige holdninger til områder, der er henholdsvis grønlandske, danske og færøske, men hvor vi ikke har en kompetence i forhold til hinanden, og der skal vi i mine øjne respektere den fordeling og den opgavedeling, der er imellem landene. Det drejer sig også om handelsområdet, når vi kigger på Færøerne. Og så er det selvfølgelig sådan, at ganske meget i dag smelter sammen, også med hensyn til udenrigspolitikken, og derfor kan der være nogle gråzoner. Dem må vi så diskutere, men jeg vil nødig gå ind i det, hvad enten det drejer sig om, hvordan man skal prioritere rent grønlandske midler i Grønlands politik, eller hvordan man skal håndtere områder, eksempelvis på Færøerne, som ikke er danske anliggender.

Kl. 13:25

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Edmund Joensen, værsgo.

Kl. 13:25

Edmund Joensen (SP):

Jeg er glad for svaret. Jeg spurgte engang generalsekretæren for NATO, Stoltenberg, om eksporten til Rusland, og han svarede noget i retning af: Sørg bare for, at sikkerhedspolitikken og forsvarspolitikken er i orden; så kan man sælge. Det svar var jeg glad for, men jeg er også glad for statsministerens svar i dag. Det er et færøsk anliggende, Færøerne er uden for EU, Færøerne er ikke boykottet, så det er en anden situation end den, EU-landene står i. Færøerne har sin bevægelighed. Derfor vil jeg spørge på en anden måde: Mener statsministeren, at det kan tænkes, at Færøernes begrænsede handelsmuligheder med EU er en af årsagerne til de voksende handelsrelationer med Rusland?

Kl. 13:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg vil meget nødig vurdere, hvorfor Færøerne gør, som Færøerne gør, på handelsområdet. Det synes jeg faktisk er et spørgsmål, man bør stille til lagmanden og den færøske regering og ikke til den danske. Når det drejer sig om EU's relationer – Danmark er jo en del af EU, og det er Færøerne ikke – så er der løbende både dialog, men også forhandling om, hvordan det samarbejde skal fungere. Men jeg vil nødig stå og motivforske i, hvorfor Færøerne gør, som Færøerne gør, på handelsområdet.

Kl. 13:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Edmund Joensen, værsgo.

Kl. 13:26

Edmund Joensen (SP):

Tak, og tak for svaret. Det færøske landsstyre har en klar ambition om at arbejde for at få indgået en reel frihandelsaftale med EU, som vil give adgang til et stort marked for de færøske fiskeriprodukter. Med Danmark som medlem af EU er det efter min mening oplagt, at den danske regering og det færøske landsstyre arbejder sammen om at indfri dette færøske ønske. Derfor vil jeg til sidst spørge statsministeren, om den danske regering på vegne af Danmark som medlem af EU er villig til at slå et slag for det færøske landsstyres ønske om en reel frihandelsaftale med EU. Tak.

Kl. 13:27

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:27

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Så det var det, det skulle føre hen til. Jeg sad og tænkte: Gad vide, hvorfor de her spørgsmål kommer.

Det tør jeg simpelt hen ikke svare på på stående fod. EU har jo en række gode handelsaftaler, og selvfølgelig er vi da optaget af, at Færøerne kan handle både den ene og den anden vej med det Europa, som vi selv er en del af. Så må jeg ikke helt forsigtigt komme med en positiv tilkendegivelse uden at kunne svare mere præcist end det på spørgsmålet. Så det er en opfordring til, at vi kigger videre på det spørgsmål sammen.

Kl. 13:28

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Edmund Joensen. Hermed er spørgsmålet sluttet.

Næste spørger er hr. Jakob Ellemann-Jensen. Værsgo.

Kl. 13:28

Spm. nr. US 4

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, formand. Først og fremmest vil jeg selvfølgelig ønske statsministeren velkommen til første spørgetime som statsminister her 5 måneder efter valget. Det er også min første spørgetime, og det har jeg set frem til.

Så vil jeg gerne sige tak til statsministeren for fuldstændig klart og utvetydigt at tage afstand fra de afskyelige antisemitiske handlinger, som fandt sted i bl.a. Randers her i weekenden. Det er vigtigt også at bruge nogle ord på det nu, og det er vigtigt, at vi står sammen om det signal.

Der tales meget om, at man skal være omstillingsparat i de her år, og det ved både statsministeren og jeg lidt om, og de seneste 4 år har det været statsministerens opgave at stille kritiske spørgsmål, men nu er tiden så kommet til at komme med oplysende svar. Det bliver

spændende at følge, for jeg tror måske, at regeringen i løbet af den tid, man har siddet, er den eneste regering i nyere tid, for hvem det har været muligt at blive endnu mindre konkret, end da man sad i opposition. Tidlig tilbagetrækning, infrastruktur, minimumsnormeringer, ydelseskommision, besparelser på konsulenter, politiforlig, klimahandlingsplan, Lindholm, nyt asylsystem, større biodiversitet og planer med psykiatrien er ting, som vi må se på. Der er ikke rigtig nogen større aftaler indgået ud over dem, der følger af kalenderåret.

Statsministeren sidder for bordenden i en etpartiregering og er, må jeg forstå, den, der bestemmer det hele, og derfor vil jeg så spørge: Hvad ærgrede det egentlig statsministeren mest at sylvte?

Kl. 13:30

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:30

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først og fremmest vil jeg også gerne byde velkommen til Venstres formand, ikke i Folketingssalen, men i vores nye roller, og jeg glæder mig rigtig meget til det.

Man skal mange ting, når man sidder i regering, men den måske vigtigste opgave, nej, den ubestridt vigtigste opgave er at passe på Danmark og at passe på danskerne, og derefter er den vigtigste opgave, synes jeg, at lede, træffe politiske beslutninger, ikke at bestemme det hele – noget ville sikkert være lettere, hvis jeg gjorde det, men det gør jeg ikke – og gøre sig de overvejelser om, hvordan man ikke bare får truffet beslutninger, men også de bedste beslutninger. Derfor skal man ikke være så bange for også en gang imellem at bruge noget mere tid – det gør vi eksempelvis lige nu, når vi skal have vedtaget en klimalov – og det håber jeg jo på vil medføre, at et bredt flertal i Folketinget står bag den klimalov, sådan at vi, når vi kommer ind i foråret og skal have lavet en klimahandlingsplan, faktisk begynder at rykke på det grønne område. Det er den måde, vi arbejder på. Det kan godt være, at det en gang imellem kræver lidt mere tid, men jeg tror, at resultaterne kommer til at være derefter.

Må jeg så ikke også udtrykke glæde over ordene omkring den antisemitisme, som jeg mener vi oplever i Danmark, og samtidig sige, at jeg tror, det er mere alvorligt end det, vi lige så her i weekenden, og det var alvorligt nok. At skænde familiers gravsteder, hærværk, chikane af jødiske danskere er i sig selv grænseoverskridende og forkert, men jeg er bange for, at problemerne stikker dybere. Ud over det, der foregår på den yderste højrefløj, tror jeg også, at vi må erkende, at der er dele af indvandermiljøet i Danmark, som ikke respekterer det jødiske mindretal, og som i holdning ligger et helt andet sted end det, der bør være omdrejningspunktet for et demokratisk, ordentligt, frit Danmark, nemlig at man anerkender og respekterer hinanden. Jeg har jo mødt jøder, der eksempelvis ikke tør at gå på Nørrebro, og som kan være utrygge. Det er egentlig bare for at sige, at jeg tror, at problemet er større end det, vi så i weekenden, og det bør vi i fællesskab få gjort noget ved.

Kl. 13:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen, værsgo.

Kl. 13:32

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Noget af det smukke ved de her samlinger er jo, at der er ting, som vi kan stå sammen om, være fuldstændig ubrydelig enige om, og så er der ting, som vi kan brydes om og være uenige om. Det sidste, som statsministeren er inde på, bliver vi to næppe uenige om, og godt for det.

Hvad angår det første, slår det mig bare, at da den nuværende regering sad i opposition, var der nogle ting, der virkede lidt nemmere.

Man er meget hurtig nu – der kom søreme lyd på – til at sige, at det her godt nok er en svær sag. Før valget var der mange ting, der lod til at være en meget enkel sag, og der er jo ellers nogle, der har prøvet det før. Før krævede man øjeblikkelig handling, og nu insisterer man på at tænke sig om, og jeg skal ikke begræde, at regeringen ønsker at tænke sig om, men før valget kunne man f.eks. sådan hurtigt spare 3 mia. kr. på konsulentbistand fra 2020. Nu er det noget, man vil se på, og man vil nedsætte en arbejdsgruppe, begribeligvis uden konsulenter. Nu har man jo magten, hvorfor gør man ikke bare det her? Er det for svært?

Kl. 13:34

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:34

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nej, det er det ikke, og jeg mener at vi skal spare 3 mia. kr. på brugen af konsulenter. Det mener jeg vi skal gøre, og jeg er egentlig glad for det, hvis Venstres formand bakker op om det, for så har vi jo flertallet til at kunne gøre det; så skal vi finde det rigtige tidspunkt og det rigtige formål. Jeg mener, vi skal gøre det, og igennem de seneste måneder som statsminister er jeg kun blevet bekræftet i, bliver jeg nødt til at sige, at vi ganske enkelt bruger for mange af danskeres penge på noget forkert. Det betyder ikke, at der ikke er konsulentopgaver, som er vigtige at få varetaget, men jeg tror bare, at vi må erkende, at igennem de senere år har vi drejet velfærdsskibet den forkerte vej. Og i stedet for at bruge penge på det, velfærd i mine øjne handler om, nemlig børn og ældre, mennesker, der er ramt af sygdom eller handicap, og andre, der har behov for et velfærdssamfund, så processer og projektmager vi i et omfang, som vi ikke har set tidligere.

Hvis vi i fællesskab gerne vil skabe et bedre velfærdssamfund – vi kan så være uenige om, hvad et godt velfærdssamfund er, også om, hvor mange penge vi gerne vil bruge på det – bliver jeg bare nødt til at sige, ligesom jeg gjorde det i min åbningstale, at svaret ikke alene er at tilføre flere penge, selv om vi er i gang med at gøre det, og det gør vi med åbne øjne, og vi er også stolte af det. Hvis ikke vi begynder at bruge nogle penge anderledes, får vi ikke et for alvor markant andet velfærdssamfund. Så ja, vi skal spare 3 mia. kr. på konsulenter.

Kl. 13:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen for sidsterunde. Værsgo.

Kl. 13:35

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jamen tak for det, og tak for et nærmest forbilledlig klart svar. Statsministeren efterlyser så det rigtige tidspunkt at gøre det på. Det kunne jo være i forbindelse med finansloven – det er måske derfor, finansministeren sidder ved siden af og ligner lidt et spørgsmålstejn. Det kunne da egentlig have været rart at få de der 3 mia. kr. med; dem er jeg sikker på at finansministeren kunne have fundet noget spændende at bruge på.

Der er nogle andre områder, hvor man har lidt svært ved at blive sådan konkret, f.eks. i spørgsmålet om biodiversitet, mit eget gamle ressort. Jeg noterer med stor tilfredshed, at statsministeren holdt en glimrende og velbesøgt konference for gode mennesker, der ved meget om det her, på Marienborg. Men nogle af de nemme løsninger stod jo indtil for nylig i kø, f.eks. kravet om, at vi simpelt hen skulle have 75.000 ha urørt skov, og det skulle vi have *nu*. Nu er det blevet til noget, vi må se på, noget, vi må kigge på. Jeg tror, at klimaminister vist også var lidt forvirret, med hensyn til om det var noget, der kostede penge, eller hvordan det var. Altså, det er fint nok, at

man trækker den lidt, men hvorfor var det så nemt at være så håndfast dengang, når det er så svært i dag?

Kl. 13:36

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:36

Statsministeren (Mette Frederiksen):

De ideer, vi fremførte før valget, har vi tænkt os at gennemføre; selvfølgelig gør man ikke det hele på en gang. 75.000 ha skov urørt – det er vores mål. Jeg tror, vi vil gøre det på en lidt anden måde end den regering, hr. Jakob Ellemann-Jensen selv tilhørte, hvor man godt nok besluttede sig for at få urørt skov, men så fældede træerne, inden man lod den være urørt. Der tror jeg, vi gør tingene lidt klogere, for det er jo ikke ligegyldigt, hvilken kvalitet vores natur har.

I det hele taget må jeg sige, at vi er godt i gang. Vi sidder og forhandler finanslov lige nu; jeg håber på et resultat inden for nogle uger. Jeg tror, at et nyt flertal kommer til at vise, at man ikke behøver at spare på velfærden hvert år, og hvis man tør prioritere penge rigtigt og klogere, kan man også lade være med at spare på de unges uddannelse, så kan man ansætte 1.000 sygeplejersker mere, så kan man begynde på det løft, jeg synes danske børn fortjener i vuggestuer og børnehaver, og så er der selvfølgelig nogle ting, hvor vi tænker os om, i forhold til hvordan vi gør det klogt – det anmeldte vi faktisk også før valget at vi havde tænkt os at gøre.

Kl. 13:37

Spm. nr. US 5

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Den næste er hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 13:37

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand, og tak til statsministeren for de indledende kommentarer til spørgetimen i dag, og jeg vil også sige specielt tak for kommentarerne om de overgreb, der har været, over for danske jøder. Det er fuldstændig utilstedeligt, og jeg synes, det er helt på sin plads, at vi alle sammen står sammen om at tage afstand fra det og vise, at sådan noget ikke skal finde sted i det danske samfund.

Statsministeren nævner også, at der er kommet noget midlertidig grænsekontrol til Sverige. Jeg tror, det var i aftes, vi var oppe på det 35. skuddrab i Malmø – det 35. skuddrab i Malmø alene i år. Det viser jo noget om, hvad det er for nogle farer, vi lever med bare lige i vores nærhed. I går landede så den første fremmedkriger, en tidligere IS-kriger, i Københavns Lufthavn i Kastrup, på trods af at statsministeren jo i en opdatering så sent som i går meddelte den danske befolkning, at de her mennesker ikke er velkomne i Danmark. Statsministeren nævnte også, at hvis de har dobbelt statsborgerskab, har vi nu fået hastebehandlet lovgivning, så de kan miste det osv. osv.

Jeg synes, det er fuldstændig forrykt, at de her mennesker begynder at vende tilbage til det danske samfund og skal have advokatbi-stand betalt af danske skatteydere, nogle skal på hospitalet og have lægehjælp osv., og så kan de danske skatteydere få lov til at finansiere nogle mennesker, der har vendt Danmark ryggen, er taget til Syrien og har kæmpet en bestials kamp dernede imod de værdier, vi står for, imod alt, hvad vi ønsker at markere. De er nu på vej hjem. Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren i dag i den her første spørgetime, hvor vi har lejlighed til det, hvad regeringen konkret gør for at sikre, at der ikke kommer flere fremmedkrigere tilbage på dansk jord. Altså, hvad gør regeringen konkret for at sikre, at det i forhold til den opdatering, som statsministeren bl.a. lavede i går – men også ved tidligere lejligheder har markeret – om, at de her men-

nesker ikke er velkomne i Danmark, rent faktisk også bliver sådan, at ikke flere end den ene, vi nu har set, sætter foden på dansk jord?

Kl. 13:39

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:40

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er jo fuldstændig forrykt, at vi overhovedet skal tage imod de mennesker. Det her er, synes jeg, jo en understregning af, at nogle af de internationale spilleregler, vi er underlagt, og som vi har tilsluttet os, nogle gange beskytter de forkerte. Det gør de internationale konventioner her. De beskytter mennesker, som har vendt Danmark ryggen, og som ikke har noget som helst at gøre i vores land, og de beskytter ikke os andre. Det kunne måske tjene til, at vi fik en lidt mere nuanceret diskussion af hele konventionsspørgsmålet, for her er et klokkeklart eksempel på, at konventionerne beskytter de forkerte og ikke alle os andre.

Det var ikke den første fremmedkriger, der vendte tilbage til Danmark i går. Der er vendt rigtig mange fremmedkrigere tilbage til Danmark, også under den tidligere regering, desværre – ganske mange endda. Og det er måske meget godt at få frem, at der faktisk bor en del fremmedkrigere i Danmark, som den tidligere regering ikke kunne stoppe, og som vi også vil have udfordringer med fremover, medmindre der selvfølgelig er tale om et dobbelt statsborgerskab. Det var derfor, det var vigtigt at få den lovgivning på plads.

Hvad gør vi så derudover? Vi skal jo ikke bare stå og se på det her. Som punkt 1 kommer vi til at fremsætte lovforslag, der også handler om de børn, der er født i konfliktområderne. Som punkt 2 vil jeg gerne sige herfra i dag, at jeg selvfølgelig har bedt justitsministeren om at gå tilbage og se på, om vi kan stramme lovgivningen endnu mere: Kan vi skærpe straffen? Hvilke spor har vi at gå ned ad?

De her mennesker hører ikke hjemme i Danmark. Vi kommer ikke til at tage godt imod dem. Jeg tror ikke, at der er nogen – jo, der er nok nogle, men ikke et flertal – der vil opsiges de internationale konventioner. Derfor bliver vi nødt til at finde en vej inden for konventionerne. Men helt grundlæggende er det da helt utrolig problematisk, at de her mennesker overhovedet vil til Danmark. Derfor vil jeg gerne anmelde, at vi selvfølgelig ser på, om vi kan skærpe straffen endnu mere.

Kl. 13:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:42

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for svaret her i første runde. Nu vil jeg jo på mange måder statsministeren det godt. Derfor er mit spørgsmål jo også fremprovokeret lidt af den her situation med, at statsministeren går ud, det skete også i går, med en opdatering og siger til danskerne, at de her mennesker ikke hører til i Danmark, for det kan jo antage karakter af – og misforstå mig ikke – Komiske Ali, der stod i Irak og sagde, at der ingen amerikanske soldater var i Irak, samtidig med at vi så billeder af, at de amerikanske tanks rullede ind i gaderne. Og hvis det bliver sådan, at statsministeren på de sociale medier og også her i salen siger, at de her mennesker ikke har noget at gøre i Danmark, og de samtidig lander ude i Kastrup i Københavns lufthavn, vil den danske befolkning jo nok stå lidt måbende tilbage.

Vi bliver i hvert fald i forhold til dem, der har dobbelt statsborgerskab – det var jo den lovgivning, vi vedtog her i Folketinget den 24. oktober, og regeringen bad om at få forslaget hastebehandlet – nødt til at spørge, hvornår man så effektuerer den lovgivning, som man bad om i hast at få vedtaget her i Folketinget, for der er vel ikke

nogen, der endnu har fået frataget det dobbelte statsborgerskab – altså det danske statsborgerskab, når man har dobbelt statsborgerskab – så hvornår kommer det til at ske?

Kl. 13:45

Kl. 13:43

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:43

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg kan sige, at loven er taget i brug. Det vil sige, at myndighederne er i gang med at bruge den lov. Jeg har ikke mulighed for at sige mere om det her, fordi der også er tale om nogle følsomme informationer. Men loven er taget i brug, heldigvis.

Kl. 13:43

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:43

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Det glæder mig selvfølgelig, at det er den vej, det går. Men kan statsministeren oplyse noget som helst om, hvordan man sikrer, at det her bliver effektueret, så man sikrer, at der ikke er flere – i hvert fald ikke dem med dobbelt statsborgerskab – der lovligt kan sætte deres fod på dansk grund? Man kan jo smugles ind og alt muligt, men så har vi i hvert fald mulighed for, hvis man kommer med fly, med navns nævnelse at sikre, at folk ikke indrejser i Danmark. Og når man siger, at loven er taget i brug, kan man måske komme det lidt nærmere. Jeg forstår, at der er personfølsomme oplysninger, som selvfølgelig ikke kan gives i fuld offentlighed, men statsministeren kan måske alligevel komme lidt nærmere, hvordan man har taget den i brug, og hvordan man sikrer, at de mennesker, det her handler om, rent faktisk ikke kan komme til Danmark – altså sikrer, at flyselskaber osv. er bevidste om, at de her mennesker ikke kan komme til Danmark fra nu af.

Kl. 13:44

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:44

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg vil først og fremmest gerne kvittere for, at vi kunne gøre det så hurtigt, som vi gjorde, for der skete jo det, at med ændringerne i den nordlige del af Syrien blev vores myndigheder opmærksomme på, at der kunne være en situation, hvor syrienskrigere, der tidligere ikke har kunnet rejse hertil, fik mulighed for det. Og så rykkede vi, må man sige, i fællesskab rigtig hurtigt her i Tinget og fik loven på plads. Og det, der sker nu, er selvfølgelig, at de ansvarlige myndigheder er i gang med at få loven til at virke, og det vil sige at skabe mulighed for, at man administrativt kan fratage nogle af de pågældende personer deres danske statsborgerskab. Så det er allerede i gang.

Jeg vil i øvrigt gerne opfordre til, at alle kommer med gode ideer til, hvordan vi inden for de internationale regler kan stramme båndet endnu mere om de her personer. Dem hører jeg gerne om. Og vi er selv i gang med som regering at tænke over, om vi kan skærpe straffen endnu mere. Er der muligheder, som den tidligere regering ikke benyttede sig af, som man kan benytte sig af, gør jeg det gerne, gør vi det gerne, og alle gode ideer modtages med kyshånd, for jeg vil som landets statsminister gøre, hvad jeg kan, for at de her mennesker ikke kommer til Danmark.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Så er det hr. Morten Østergaard. Værsgo.

Kl. 13:45

Spm. nr. US 6

Morten Østergaard (RV):

Jeg har også glædet mig til at stå her i dag, men jeg synes også, det er passende at starte med at nævne den triste baggrund, som kom til udtryk i weekendens begivenheder i forhold til det jødiske samfund i Danmark, og så på krystalnatten, og det er jo desværre ikke første gang. Jeg må indrømme, at det løb mig koldt ned ad ryggen, da jeg så ikke bare det omkring gravpladsen, men også de der postkasser med gule stjerner på. Det er jo så ondt og historieløst, at man ikke rigtig ved, hvor man skal gøre af sig selv. Og ud over at vi kan se, at det er et udtryk for, at der er hadforbrydelser i Danmark, så tror jeg, vi må se det, som at der et behov for, at vi samler os mere og sørger for, at der også er plads til at være minoritet, også religiøs minoritet, uanset hvad det er, og at vi markerer os skarpt, når der er den type forbrydelser, der virkelig skaber utryghed.

Men weekenden var jo også en historisk markering af noget andet, nemlig Murens fald, som jo udtrykker noget anderledes positivt i kølvandet på anden verdenskrig og jødeudryddelsen. Og det, at Europa blev samlet, synes jeg jo også er vigtigt at markere ved den her lejlighed, altså at det er noget positivt: Grænser blev brudt ned, mure blev brudt ned, og Europas lande kom tættere på hinanden. Derfor er det også bare en positiv tilkendegivelse af, at statsministeren i forhold til bestræbelserne på at finde et bedre fælles europæisk svar i forhold til at håndtere flygtninge- og migrationsproblemer allierer sig med præsident Macron i Frankrig i stedet for at gøre det, vi så den tidligere regering gøre, nemlig at lede efter de mest højreorienterede kræfter i Europa.

Det synes jeg er et stærkt og vigtigt signal. Jeg håber også, det er et udtryk for en måske lidt mere positiv og aktiv handling fra statsministerens side i forhold til Europa, hvor det, vi har hørt om indtil videre, jo mest af alt var en bremse i forhold til en fortsat positiv udvikling i Østeuropa, i forhold til det europæiske budget og et klart nej fra regeringen i forhold til øget europæisk forsvarssamarbejde. Og det tror jeg hverken skaber sikkerhed eller tryghed.

Kl. 13:48

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:48

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først og fremmest tak for ordene i forhold til det, der er sket i weekenden. Jeg tror, at vi slet ikke må undervurdere, hvad det betyder, hvis Folketinget kan stå sammen om, at racisme og antisemitisme ikke har nogen plads i vores samfund, og at vi også ser det som vores forpligtelse at gøre, hvad vi kan, for at modvirke det i alle aspekter og alle henseender. Det fortjener alle minoriteter.

Jeg synes jo ikke, at der er noget som helst negativt på den europæiske scene i at være budgetbissen. Nogen skal være det, og jeg har tænkt mig at være det. Jeg ser det jo faktisk lidt modsat. Hvis vi kan komme hen til at have et EU-budget, der afspejler den situation, europæerne og Europa står i, så tror jeg, at vi kan få en større opbakning til det europæiske samarbejde. Men hvis jeg skal vende tilbage til danskerne og sige, at vi skal bruge mange flere milliarder ud af et råderum, som i forvejen er begrænset, så tror jeg ikke, det er den rigtige vej at gå. Jeg har det jo sådan, at det Europa, vi ser lige nu, jo på mange måder har det godt, men vi er også udfordret. Altså, vi er jo

udfordret i mange af vores velfærdssamfund på at få investeret ordentligt i uddannelse og klimaløsninger, og det er vi jo i mine øjne på lange stræk bedre til at gøre hver for sig. Så når jeg synes, at det er vigtigt at holde en budgetstram linje i Europa, er det faktisk for Europas skyld. Det er selvfølgelig også af hensyn til danske skatteydere og i øvrigt, men det er faktisk også for Europas skyld.

Jeg synes, det er meget naturligt med et dansk-fransk samarbejde. Det gælder på migrationsområdet, det gælder også i forhold til klima, og det gælder i forhold til beskæftigelse af techgiganter, hvor jeg oplever en fransk præsident, som er meget mere offensiv end i hvert fald det, vi ser, fra nogen af de andre lande. Så det er et meget naturligt sted, synes jeg, at styrke det danske europaengagement. Må jeg ikke bare i forhold til udvidelsesspørgsmålet sige: Det, der lidt, synes jeg, er forsvundet i den her diskussion, er måske også nogle forskelle på Nordmakedonien og Albanien, for noget af det, jeg i hvert fald har gjort mig til talsmand for, er, om man måske kunne skille spørgsmålet om de to lande ad, og det er bare gledet lidt ud af den offentlige debat, kan jeg se.

Kl. 13:50

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Østergaard, værsgo.

Kl. 13:50

Morten Østergaard (RV):

Jamen så er jeg da glad for at have givet anledning til i hvert fald at få nuanceret synspunktet. Men når vi taler om at løse bl.a. alvorlige problemer – flygtningeproblemer, sikkerhedsproblemer – i fællesskab i EU, så handler det jo også om den tryghed, som statsministeren talte om i starten. Og noget af det næreste, som skaber tryghed, er jo, når man har tryghed omkring sin familie og sit familieliv. Og ligesom der er store katastrofer i verden, som kræver et fælles ansvar for at undgå store flygtningestrømme, så er der også mange flere mennesker, der rejser for at arbejde, studere eller andet og møder deres kærlighed dér. Og da vi lavede aftalen i forsommeren, der dannede grundlag for at regeringen blev skabt, sagde vi, der skulle være mere sund fornuft i udlændingepolitikken. Og jeg kunne godt tænke mig at appellere til – når nu samtalen falder på tryghed – at man også fra regeringens side tænkte lidt mere over trygheden for de danskere, som har udenlandske ægtefæller og egentlig bare ønsker at leve et fredeligt liv i Danmark og bidrage til det danske samfund. Og helt konkret om man ikke i det mindste ville være med til at rydde op i de regler, der er på området, og sikre, at det bliver klart for enhver, hvad det er for nogle betingelser, der gør sig gældende. For lige i dag er det fuldstændig uigennemskueligt, hvad det er for en retstilstand, der er på det område, for danskere med udenlandske ægtefæller.

Kl. 13:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 13:51

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror, at noget af det vigtigste, vi kan gøre på udlændingområdet, lige præcis er at bibringe det en bedre balance og mere sund fornuft. Og det, at vi med få ugers mellemrum forhåbentlig kan få vedtaget en meget stram lovgivning for fremmedkrigere, samtidig med at vi kan byde Mint og andre børn i samme situation tilbage til Danmark, synes jeg på allerfineste vis fortæller noget om, hvem vi med udlændingepolitikken skal ramme negativt, og hvem vi skal ramme positivt.

Familiesammenføringsregler er noget mere kompliceret, og jeg må være ærlig og sige, at de meget lempelige familiesammenføringsregler, der har været i Danmark igennem mange år, jo har været

med til, at vi i dag står med alt for store integrationsudfordringer. Der er ganske enkelt kommet for mange til Danmark, som ikke har forudsætninger for at integrere sig – i hvert fald ikke har gjort det. Det har medført nogle alvorlige ligestillingsproblemer og også andre problemer. Så vi skal have nogle meget, meget stramme familiesammenføringsregler. Det betyder ikke, at vi ikke en gang imellem ser eksempler på nogle, der kommer i klemme. Jeg vil selvfølgelig meget nødig stå og kommentere på enkeltstager.

Vi skal jo altid se, om reglerne rammer rigtigt, men helt generelt er jeg tilhænger af, at vi har nogle meget stramme familiesammenføringsregler. Ellers kan vi simpelt hen ikke styre, hvor mange mennesker der kommer hertil.

Kl. 13:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Østergaard, sidsterunde. Værsgo.

Kl. 13:53

Morten Østergaard (RV):

Så lad os tage fat i trygheden. Jeg tror, at der lige nu er mange danskere, der synes, det er mærkeligt, at politiet ikke har ressourcer til at komme, når de har haft indbrud, men ser, at man med lethed kan dirigere politiressourcer til en grænsekontrol, som det i hvert fald er diskutabelt hvilken effekt har.

Men helt galt bliver det jo med den sunde fornuft, når man så følger en sag som den, der var med Lasse og Imae, det dansk-brasilianiske par, hvor hun stod med sin flybillet i hånden og spurgte udlændingemyndighederne, hvordan hun skulle håndtere sin familiesammenføringssag. I stedet for at fortælle hende det og lade hende rejse ud af landet, som hun var tilsagt til, så ringede man efter politiet, som så spærrede hende inde, tilbageholdt hende, og nu opholder hun sig stadig væk i Danmark, selv om hun for 3 uger siden havde billet til at rejse ud helt frivilligt. Når hun så på torsdag rejser ud, vil hun være ledsaget af betjente igennem Københavns Lufthavn. Der vil være truffet aftale med betjente i Amsterdams lufthavn, og hun vil først få sit pas udleveret af kaptajnen, når de nærmer sig brasiliansk luftrum.

Altså, hvad er det for et ressourcespild? I hvert fald kan man da ikke på nogen rimelig måde sige, at det handler om sund fornuft, når hun ad frivillighedens vej ville være rejst for længst, og når man så har brugt danske politiressourcer på at holde på hende og følge hende ud af landet.

Kl. 13:54

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 13:54

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg forstår, at ministeren i den her konkrete sag har bedt om en redegørelse for, hvad det er, der præcis er foregået, og den vil jeg selvfølgelig også se, når den lander.

Vores opgave er jo at forsøge at skabe nogle regler på familiesammenføringsområdet, som både er gennemskuelige og fornuftige. Og det her er svært, for det er klart, at hvis alle, der kom til Danmark, lærte vores sprog, skyndte sig at få et arbejde, forsørgede sig selv, ikke begik kriminalitet og sørgede for, at deres børn kom ordentlig i vej, så ville det ikke være svært at have regler på familiesammenføringsområdet. Men når situationen er den, at familiesammenføringsreglerne i mange henseender er blevet brugt til at skabe endnu større integrationsproblemer og eksempelvis trække mange kvinder med ikkevestlig baggrund hertil, som ikke er blevet integreret, så bliver vi nødt til at have stramme familiesammenføringsregler.

Det får selvfølgelig ikke mig til at sige, at der ikke er noget i den her sag, som virker ulykkeligt, og som umiddelbart – uden at kende til den – ikke synes at repræsentere vores ønske om sund fornuft. Så jeg synes egentlig, det er fornuftigt, at den ansvarlige minister har bedt om en redegørelse, og den vil jeg også læse.

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Morten Østergaard. Så er det fru Pia Olsen Dyhr. Værsgo

Kl. 13:55

Spm. nr. US 7

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak. Hvor er det bare positivt med en fælles fordømmelse i Folketinget af det, der er sket med det jødiske folk i Danmark – helt fra venstrefløjten til højrefløjten. Og det er jo godt se, at vi står sammen imod racisme og antisemitisme. Så det vil jeg bare starte med at sige. Og så vil jeg gerne kvittere for det både gode og konstruktive samarbejde, vi har med regeringen og med statsministeren – tak for det.

Nu skal vi jo i gang med visionerne og gøre dem til virkelighed på klimaområdet og ikke mindst på børneområdet, og det synes jeg vi er godt i gang med i forhandlingerne om næste års finanslov og i drøftelserne om en ny bindende klimalov. Det er derfor i en helt andet boldgade, jeg i dag vil stille mit spørgsmål til statsministeren. Det handler om vores engagement i indsatsen mod skattely i Europa, i EU, og arbejdet for at indføre en europæisk finansskat.

EU's finansministre strøg på deres forrige ministerrådsmøde endnu et land, et skattelyland, fra deres skattelyliste, nemlig Belize. Det er en liste, der bliver tyndere og tyndere, og dermed er der tale om en fælles indsats mod skattely, der bliver mere og mere udvandet. Organisationen Tax Justice Network har undersøgt en række lande på EU's skattelyliste, og her scorer Belize meget ringe, fordi landet hemmeligholder informationer om skattebetaling; faktisk kører Belize med omtrent samme grad af finansielt hemmelighedskræmmeri som de velkendte skattelylande: Schweiz, Panama og Cayman Islands.

Skattely snyder i dag i vores samfund for milliarder af kroner, der kunne have været brugt på velfærd, grøn omstilling og uddannelse – det tror jeg finansministeren kender til i de her finanslovstider – og udvandingen af skattelylisten viser, at EU er alt for nølende og langt fra målet, når det gælder om at bekæmpe skattely.

Jeg vil derfor gerne spørge statsministeren, om regeringen vil sætte sig i spidsen for indsatsen mod skattely i EU, så der kan blive strammet op på EU's skattelyliste med nye skrappe kriterier.

Kl. 13:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 13:57

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg vil også gerne takke for et godt samarbejde. Jeg synes, det gælder bredt med Folketingets partier, men det er klart, at der er nogle partier, vi tilbringer mere tid sammen med end andre. Jeg synes, vi er kommet godt i gang med at indfri de ting, der står i vores forståelsespapir, og i det hele taget at løse den opgave, vi jo også har i fællesskab med at få forenet alle de flotte ord fra valgkampen – de stærke politiske visioner – og få dem omsat til noget, der faktisk omsætter sig i danskernes hverdag. Så tusind tak for det.

Det korte svar på spørgsmålet er jo: Ja. Skattely er et kæmpeproblem. Det er usolidarisk, og det er i mine øjne uforeneligt med det, vi gerne vil bygge et Europa på, nemlig at enhver svarer sit, og at vi kan have tiltro til, at vi hver især betaler den skat, vi skal. Det gælder herhjemme, hvor genopretningen af skattevæsenet er en, tror jeg

man må sige, lidt langsigtet opgave, som vi har et fælles ansvar for at få gjort noget ved. Men det gælder jo også derude. Og jeg tror, vi skal sætte ind flere steder.

Jeg forstår på det konkrete eksempel, at der allerede er blevet bedt om at se på, hvad det er for nogle kriterier, der ligger til grund. Det er jo klogt at gøre det, men vi har jo behov for at gå videre endnu. Det gælder i forhold til skattely; det gælder i forhold til ideen om en finansiell skat, som vi jo er tilhængere af. Det gælder også i forhold til techgiganterne og deres, jeg skulle til at sige skattebetaling, men mere korrekt: manglende skattebetaling. Jeg synes sådan set, det er det, der er hele problemet i det her, nemlig at vi har masser af små forretninger, masser af små håndværksmestre, mellemstore virksomheder, som alle sammen gør det, de skal, og sidder og kæmper med momsregnskab – og så kan man så se, at nogle af de store fisk suser igennem nettet, bl.a. på grund af manglende lovgivning.

Så det korte svar – og nu blev det lidt længere – er et ja til, at vi er gået ind i det her arbejde, og det vil vi prioritere, selvfølgelig.

Kl. 13:59

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Pia Olsen Dyhr, værsgo.

Kl. 13:59

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er jo positivt. Det er i virkeligheden noget af det, vi skal bruge EU til, altså til de ting, der er grænseoverskridende. Man skal ikke være i tvivl om, at den finansielle branche jo har forstået, at der er et grænseløst Europa, så hvis vi ikke lykkes med at lave europæiske regler, er det i virkeligheden skatteborgerne, der kommer til at betale i den sidste ende. Derfor er jeg også glad for, at statsministeren er så positiv i forhold til indsatsen mod europæisk skattely.

Så vil jeg gå videre til det med den europæiske finansskat. For finansministeren svarer Folketinget tilbage den 10. oktober, at regeringen sådan set gerne vil kigge positivt på de ti europæiske lande, der er gået foran med arbejdet med en finansskat, og også gerne vil arbejde videre med det. Der er jeg jo så nysgerrig: Hvor er regeringen i den proces? Er man gået i gang med at henvende sig til de ti lande og sige, at vi gerne vil deltage i arbejdet, eller er man observatør, i forhold til hvad de kommer frem til? For det betyder jo også noget, om man er med til at udarbejde, hvordan en europæisk finansskat skal se ud, eller om man blot venter og håber, at den kommer til at være fornuftig.

Kl. 14:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 14:00

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det betyder nemlig rigtig meget, om man står og venter på det, der sker, eller om man aktivt går ind i det. Et rigtig godt eksempel på det er jo beskatningen af techgiganter, hvor Danmark indtil regerings-skiftet simpelt hen stod på den forkerte side i Europa, altså stod på den side, der ikke ønskede, at vi skulle gå den her vej. Der er der jo nu et nyt flertal og en ny regering, som ser anderledes på det her spørgsmål.

Jeg tror, at vi lige skal have lov til at vende tilbage, hvis jeg skal svare sådan udtømmende på, hvad der præcis er foregået i det her spørgsmål. Men jeg vil gerne også i dag både understrege og tilkendegive, at en beskatning fælles på den finansielle sektor mener jeg er en rigtig vej at gå. Det er ikke helt let, altså hvordan man præcis skal gøre det, men ideen er god, og den forfølger vi. Men jeg må jo nok have lov at vende tilbage, hvis jeg skal svare meget konkret på, hvad det er, der præcis er foregået i den konkrete sag.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pia Olsen Dyhr, værsgo.

Kl. 14:01

Pia Olsen Dyhr (SF):

Men jeg tillader mig vel ikke at lægge statsministeren for mange ord i munden, hvis jeg siger, at jeg fornemmer, at regeringen helhjertet bakker op om en eller anden form for finansskat – og nu handler det om at få den udarbejdet. Og der håber jeg jo så, at regeringen i stedet for at vente på, at den bliver færdiggjort, træder ind i arbejdet og tager kontakt til de ti lande, så vi kan være med til at dominere, sådan at det bliver på gode præmisser. For det, der er helt afgørende for fremtidens velfærdssamfund, er, at vi sørger for, at vi kan levere skat, og så med hensyn til nogle af dem, der har fundet ud af, at der er muligheder uden om de traditionelle skattesystemer. Det er jo ikke bare for at kræve skat op fra nogen, men det er, fordi de skal bidrage i de lande, hvor de agerer, og ikke kun i de lande, hvor der er skattesystemer med lav skat. Så det er helt afgørende for SF. Derfor håber jeg sådan set, at man vil sige, i hvert fald fra regeringens side, at man vil prøve at rette henvendelse til de ti lande og prøve at se, om man kan komme med i arbejdet med udarbejdelsen af skatten.

Kl. 14:01

Kl. 14:02

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:02

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men det gælder jo i det hele taget på de områder af europapolitikken, vi som land synes er særlig vigtige for os. Det kan være, fordi vi adskiller os fra andre lande. Det gør vores arbejdsmarkedsmodel, fordi vi ønsker stærke lønmodtagerrettigheder, og derfor vil vi have en forstærket indsats i forhold til social dumping; det er på klimadagsordenen, hvor vi takket være et pres fra vores parlamentariske grundlag, må man sige, er en af de mest ambitiøse regeringer i forhold til reduktioner i 2030; eller det gælder i forhold til at få lavet et nyt asylsystem. Vi skal jo ikke vente på, at andre tager teten i Europa, men gøre det selv. Og det vil jeg gerne bekræfte vi gør på så mange områder, som det overhovedet er muligt.

Kl. 14:03

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til fru Pia Olsen Dyhr. Og så er det fru Pernille Skipper. Værsgo.

Kl. 14:03

Spm. nr. US 8

Pernille Skipper (EL):

Tak for det, formand. Jeg melder mig i koret af de mange, som har takket statsministeren for at starte med at tage afstand fra den racisme og antisemitisme, der har vist sit grimme ansigt i vores land. Det, vi så i weekenden, på årsdagen for krystalnatten, var jo, at ord kan blive til handling – og til forfærdelige handlinger. Det har historien også vist, og det bør vi måske også en gang imellem tænke over og huske at debattere herinde.

Det, jeg gerne vil spørge statsministeren om, bliver der ikke talt så meget om, og det er måske, fordi det er et emne, der kan være sådan lidt svært og stadig væk er noget tabubelagt, nemlig vores psykiatri. Jeg vil gerne tale om, hvordan livet kan være for nogle af dem blandt os i vores land, som er ramt af psykisk sygdom, for jeg tror, at rigtig mange af dem og deres pårørende ikke føler, at velfærdssamfundet er der for dem. Deres problemer kommer hele tiden ligesom bag i køen.

Det burde ellers efterhånden være ret tydeligt, at behovet er stort, for vi har oplevet og fået fortalt rigtig mange konkrete historier om menneskeskæbner. Og en af dem, jeg har læst for nylig, handler om Benjamin, som fortalte, hvordan han oplevede, at hans kone, der led af depression og angst, var indlagt med selvmordstanker og blev udskrevet mod sin vilje, selv om hun dagen før udskrivelsen i desperation forsøgte at tage sit eget liv. Og den historie er desværre ikke enestående.

Der er mange variationer af historier om mennesker, som bliver udskrevet, selv om der helt klart er et behov for en fortsat indlæggelse. Det er mennesker, som bliver afvist, selv om de har et behov for en fortsat indlæggelse. Og konsekvenserne, resultaterne, er jo, at nogle begår selvmord, nogle bliver indlagt igen, nogle ender med at skade andre. Mit spørgsmål til statsministeren er helt simpelt: Kan vi være det bekendt i et velfærdssamfund?

Kl. 14:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:05

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nej, det kan vi ikke. Og det er et smertensbarn, synes jeg. Der er bestemt dele af vores psykiatri, der fungerer godt; der er også dele af psykiatrien, der ikke fungerer godt nok. Nu siger jeg lige om lidt, at vi i mine øjne har nedlagt for mange sengepladser, og det betyder ikke, at jeg tror, folk skal ligge i seng, når de er i psykiatrien. Men kapaciteten er blevet for lille. Så nej, det kan vi ikke være bekendt. Og jeg kommer aldrig til at påstå, at noget er godt, hvis ikke det er godt, eller at det er i orden, hvis ikke det er i orden. Og dele af psykiatrien er ikke i orden.

Enhedslisten – og partierne i finanslovsforhandlingerne i øvrigt – har jo rejst det her spørgsmål. Det ser vi selvfølgelig positivt på; det er en fælles opgave. Vi præsenterede før valget en tiårsplan, som også sikrer varige investeringer i psykiatrien, og det tror jeg stadig væk vil være det kloge at gøre; det står også i vores forståelsespapir. Men det ændrer ikke på, at der også er nogle problemer her og nu. Så nej, det er ikke godt nok, og det er vores ansvar at begynde at få rettet op på det i takt med de andre opgaver, vi også har. Vi kan ikke gøre det hele på en gang, desværre.

Når det så er sagt, ville jeg også så gerne have, at vi snart begyndte at diskutere, hvorfor der er så mange, der bliver syge. For der er jo psykisk sygdom, der er den samme, ligegyldigt på hvilket tidspunkt vi er i vores historie. Men vi må også bare sige, at f.eks. antallet af børn og unge, der får en diagnose, eksploderer mellem hænderne på os. Og det løser vi jo ikke kun ved øgede bevillinger til psykiatrien, og heller ikke ved, at vi alle sammen skal medicineres eller være patienter.

Så vi bliver sideløbende – og jeg har allerede besvaret det første spørgsmål – nødt til at have en snak med hinanden om, hvad det er i vores tid, der gør så mange mennesker så sårbare. For hvis ikke vi får taget fat i det, kan vi blive ved med at tilføre psykiatrien penge, men vi løser nok ikke det egentlige problem – i hvert fald ikke for nogle af dem, der er i dag kommer ind i psykiatrien.

Kl. 14:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Pernille Skipper, værsgo.

Kl. 14:07

Pernille Skipper (EL):

Det er jeg sådan set meget enig i, men jeg er bare af den faste overbevisning, at vi har behov for at stoppe blødningen her og nu som noget af det første. For selvfølgelig skal vi kigge på det forebyggende arbejde – vi bliver nødt til at se på, hvordan stress rammer, især

vores unge generation, men det er klart, at problemerne bliver ved med at blive forværret, når 58 pct. af speciallægerne i psykiatrien på mindst ugentlig basis oplever at udskrive mennesker, som ikke burde blive udskrevet, fordi der er andre, der er mere syge. Og resultaterne ses også økonomisk og samfundsmæssigt – det er jo ubærlige konsekvenser, vi står over for. En af dem er også, at dem, der er meget syge og ikke får hjælp, kan ende med at begå alvorlig kriminalitet. Altså, vi har set, hvordan tre ud af fire kriminelle med en behandlingsdom ikke har fået tilstrækkelig behandling tidligere. Det har været dokumenteret, hvordan drab og voldtægt og overfald kunne have været forhindret.

Så på den måde er det jo en snebold, som ruller, og vi bliver nødt til at få den stoppet ved at sørge for, at når man henvender sig i en desperat, akut situation, er der en sengeplads.

Kl. 14:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:11

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen der *er* nogle, der bliver udskrevet for tidligt, og vi kan ikke være det bekendt. Vi har jo fået det her at vide over lang tid fra patienter, pårørende, folk, der er ansat i psykiatrien. Der er en faggruppe, der også har gjort mig opmærksom på det – faktisk med meget, meget stor sorg – og det er politiet. For det er, når psykiatrien fejler, at nogle af de her mennesker vil blive presset ud i nogle situationer, som er så uværdige og forkerte, både for dem selv og for os andre, og hvor dem, der får lov til at påtage sig også den opgave, er vores politi, og det er de faktisk ikke uddannet til. Og der er næsten ikke noget værre for en politibetjent, som skal løse én opgave, pludselig at skulle stå og arbejde som psykiatriens forskudte udrykning, selv om vedkommende ikke har nogen forudsætninger for at være der.

Så kapacitet og sengepladser er afgørende; også bedre samarbejde faggrupperne imellem – vi har jo simpelt hen et problem med at skaffe læger nok til det her område – tror jeg vi bliver nødt til at kigge på. Vores gamle fælles kæphest, sammenhængen mellem misbrug og psykiatri, altså vores dobbeltdiagnoser, er også rigtig vigtigt. Og så må jeg bare sige, at sådan et initiativ som Sociolancen i København tror jeg også er noget af det, der skal til, for der er for mange af vores psykisk syge, der ender som patienter på det somatiske område, uden at det i virkeligheden er det, der er deres største udfordring.

Kl. 14:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Skipper, værsgo.

Kl. 14:09

Pernille Skipper (EL):

Jeg er meget enig i det, statsministeren siger. Jeg bliver bare nødt til, selv om jeg er enig, med hensyn til de mange ting, vi kan gøre ved siden af, at holde fast i, at jeg godt kunne tænke mig at høre statsministeren svare helt kort på, om statsministeren ikke er enig i, at psykiatrien er et af de områder i vores velfærd, som er blevet forsømt i alt for mange år, og at selv om vi ikke kan løse alting nu, kan vi heller ikke vente med at gå i gang.

Kl. 14:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er sådan set enig i, at psykiatrien er blevet forsømt, og at der i mange år var en tendens til, at den fysiske sygdom blev prioriteret,

nogle gange på bekostning af den psykiske. Jeg tror også, vi må være ærlige og sige, at der stadig væk er tabuer, som spiller en rolle i det her. Det er simpelt hen lettere at møde sin kollega og sige, at man har brækket sit ben, end at fortælle, hvor ondt det gør indvendigt, eller hvor ked af det man er. Og hele ligestillingen af de to store sundhedsområder er vi jo ikke mål med endnu. Ikke desto mindre vil jeg også gerne anerkende, at skiftende regeringer sammen med Folketinget har tilført psykiatrien flere penge, også ad flere omgange, men uden at vi dermed har løst problemerne. Og det er derfor, det korte svar er: Ja, der er problemer, og jeg synes ikke, vi kan være det bekendt. Jeg er glad for, at det er en del af finanslovsforhandlingerne, og jeg håber på et godt resultat. En 10-årsplan er stadig væk vores fælles mål, ved jeg, men når det er sagt, bliver vi simpelt hen også nødt til at se på, hvorfor der er så mange, der oplever den sårbarhed, for hvis ikke vi får fat omkring det, kommer vi ikke til at løse problemerne.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til Pernille Skipper. Så går vi videre til hr. Søren Pape Poulsen. Værsgo.

Kl. 14:11

Spm. nr. US 9

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det, formand. Jeg forestiller mig, at statsministeren, når hun i statsministeriet og rundt i ministerierne skal forberede sådan en spørgetime, tænker: Hvad mon den konservative formand spørger om? Han spørger nok om noget om generationsskifte. Og ja, det er rigtig - det gør han. Så det har været nemt.

For det vedrører jo både værdipolitik og velfærdspolitik på alle måder. Vi vil jo allesammen gerne have et godt velfærdssamfund, men det kræver, at vi har noget velstand, og velstand leveres af vores virksomheder. 850.000 danskere har det tilfælles, at de arbejder i en familieejet virksomhed. Det er landmanden, der driver sin gård; det er mureren, der har sine svende; det er produktionsvirksomheden, der har sine mange forskellige slags ansatte. De arbejder alle sammen til gavn for Danmarks familier og Danmarks vækst.

Jeg synes, det er helt fantastisk, at vi har selvstændige erhvervsdrivende i Danmark – selvstændige, familieejede virksomheder, der har taget en chance, der har skabt en arbejdsplads, og som kan gøre Danmark til en erhvervsmæssig succes. Det er jo mennesker, der for norges vedkommende har sat alt på spil for deres projekt. Far og mor har siddet derhjemme og talt om, om man skulle tage lån i huset og ofre alt, fordi de har troet på den idé, de har haft, om at skabe den virksomhed.

Det har jo ikke undgået nogens opmærksomhed, at der i finanslovsforslaget er en hævelse af skatten på generationsskifte, altså en tredobling, selv om jeg tror, der er almindelig enighed om, at det får nogle konsekvenser for virksomhederne. Det bekymrer mig selvfølgelig, for når man tager pengene ud af virksomheden, kan de ikke bruges i produktionsapparatet. Derfor vil jeg stadig væk have et håb om, at det er noget, som man i sidste ende vil gøre noget ved. Det er jo eksport og arbejdspladser, det handler om.

Nu ved jeg godt, at statsministeren ikke nødvendigvis tager imod råd og vejledning fra mig, men selv fagbevægelsen, Dansk Metal og ja, 3F, har været ude og advare mod det her – altså, hvis 3F advarer mod en skattestigning, så må den være helt gal. Så jeg tænker, om det måske ikke giver anledning til eftertanke hos regeringen, sådan at de vil droppe den her skattestigning.

Kl. 14:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:13

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tager imod gode råd fra fagbevægelsen, fra hr. Søren Pape Poulsen og også fra LINAK's direktør, en mand, som jeg sætter meget, meget stor pris på – det gør jeg også på hr. Søren Pape Poulsen; det var ikke for at sige, at jeg sætter større pris på LINAK's direktør.

Hele fortællingen om Produktionsdanmark og de familieejede virksomheder kan jeg skrive under på fra ende til anden, og jeg er sådan set også enig i, at det her spørgsmål om arv både vedrører værdipolitik og velfærdspolitik, men det vedrører selvfølgelig også fordelingspolitik.

Jeg kunne godt tænke mig lige at tilføje, at, punkt 1, det, vi gør, jo er at foreslå de beskatningsregler, der gjaldt i 2015 – større ændring er det ikke – og punkt 2, at vi jo selvfølgelig er lydhøre, med hensyn til hvordan vi gør det her på den bedste måde af hensyn til dansk erhvervsliv, for vi ønsker at beholde de her virksomheder i Danmark. Jeg er dem hver eneste dag dybt taknemmelig for, at produktionen foregår i vores land og ikke alle mulige andre steder. Men der er også andre ting, vi gerne vil.

Hr. Søren Pape Poulsen tilhørte jo selv en regering, der skar rigtig meget ned på uddannelse. Det mener jeg var en forkert vej at gå, og hvis jeg tager erhvervslivets briller på, er det en helt forkert vej at gå, for hele forudsætningen for, at man kan producere i Danmark, er, at man har verdens bedste lønmodtagere, og det kan vi altså kun sikre virksomhederne, hvis vi investerer i de unge og også i voksenefterruddannelse.

Så for os er det her jo en prioritering. Vi ønsker at komme af med omprioriteringsbidraget på uddannelsesområdet. Det kræver noget finansiering, og vi foreslår det her. Men vi vil selvfølgelig meget gerne diskutere, hvordan vi gør det her på den bedste måde.

Kl. 14:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 14:15

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak. Det er jo interessant. Man skal jo passe på, når man siger, at nu fører man det lige tilbage. En af grundene til, at den tidligere regering lavede om på det her, var jo at, at man ville lappe lidt på den aftale, som Thorningregeringen lavede, og som gav nogle voldsomme udfordringer for virksomhederne, også i forhold til det beregningsgrundlag, der er, når man skal lave generationsskiftebeskatningen. Derfor vil jeg sådan set bare opfordre til, at man sætter beskatningen til nul. Det har man gjort i Sverige. Sverige har under en socialdemokratisk statsminister afskaffet arveskatten. Det synes jeg er et eksempel til efterfølgelse. Jeg anerkender, at der er andre punkter, hvor vi ikke kan lære noget som helst af Sverige, udlændingepolitikken osv., men her kunne man jo lære noget.

Jeg synes, det er ret vigtigt at huske på, at hvis man gør det svært for dem, der tjener pengene til, at vi kan lave velfærdsforbedringer, så lægger man jo bare endnu større forhindringer ud for sig selv. Der er jo ikke et træ, som pengene så daler ned fra. De skal tjenes først. Det må vi da være enige om.

Kl. 14:16

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:16

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Ja, det skal det, og hvis der er noget, Christiansborg i mine øjne ikke er ret god til, så er det erhvervspolitik. Det er de simpelt hen langt bedre til ude på de danske virksomheder, og de gør det i øvrigt frem-

ragende. Men forudsætningen for, at de kan drive virksomhed så klogt, ambitiøst og dygtigt, som de gør, er jo, at rammebetingelserne er i top – og milliardbesparelser på uddannelse er ikke erhvervsvenligt. Jeg har mange anker imod de besparelser, der har været på uddannelse med omprioriteringsbidraget. Jeg synes, det er et forkert signal at sende til vores børn og unge, at vi sparer på deres område, sådan som det har været gjort de senere år, men det er jo også helt forkert i forhold til dansk erhvervsliv.

Nu deltog jeg selv i 50-årsfejringen for Novo Zymes, Novo, NNE, i Kalundborg i går. Bare se på, hvad danske lønmodtagere evner at omstille sig til i en hæsblæsende udvikling, også på det teknologiske område. Det kræver kundskaber; det kræver uddannelse; og det kræver efteruddannelse. Så for os er det her først og fremmest en prioriteringssag. Hvis vi skal sikre et stærkere velfærdssamfund af hensyn til dansk erhvervsliv, bliver vi også nødt til at sikre en anden form for beskatning end den, der var under den tidligere regering.

Kl. 14:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Pape Poulsen for sidste runde. Værsgo.

Kl. 14:17

Søren Pape Poulsen (KF):

Så for at gøre det godt for jer er vi nødt til at gøre det træls for jer! Det er jo selvfølgelig altid en diskussion om, hvordan pengene skal bruges. Nu håber jeg, at statsministeren anerkender, at Danmark har en bømstærk økonomi, bl.a. på grund af nogle reformer, der er lavet tidligere, og som jo gør, at man kunne prioritere anderledes, hvis man ville. Altså, den her skattestigning for virksomhederne er lige så meget en ideologisk skattestigning, som det er udtryk for, at det er nogle penge, man har brug for. Jeg har i hvert fald hørt, at før man kom i regering, har man udtalt, at der var nogle få meget velhavende mennesker, og at det nu var tid til, at de gav noget tilbage til samfundet.

Problemet er jo bare: Hvem er det, der bliver ramt her? Det er jo helt almindelige mennesker og helt almindelige små virksomheder med 10, 20, 30 ansatte. Og oven i det er tre ud af fire private arbejdspladser, hvis man ser bort fra de store byer, i familieejede virksomheder. Det gør jo virksomheden til byens omdrejningspunkt. Det betyder meget mere end bare det at være virksomhed, selv om det jo er vigtigt nok. Så ud over det anerkender statsministeren så, at det her faktisk kan være med til at trække vores samfund skævt og skabe en større udfordring i forholdet mellem land og by?

Kl. 14:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Man kan godt høre, at vi begge to er fra Jylland og er vokset op i Produktionsdanmark og sætter lige stor pris på det. Det skal vi blive ved med at gøre. Ja, dansk økonomi er stærk og stærkere end mange andre. Der er lidt grå skyer på himlen, som vi i fællesskab skal være opmærksom på, handelskrig og brexit, for nu at nævne nogle af dem. Der skal vi selvfølgelig også være obs på vores erhvervsliv, for vi står stadig væk godt på eksporten, men det kan jo ændre sig, og det skal vi selvfølgelig være opmærksomme på.

Det at bringe arvebeskatningen op på et niveau, som vi kendte det i 2015, mener jeg ikke – og det mener vi ikke – er ødelæggende for dansk erhvervsliv. Mente vi det, ville vi jo selvfølgelig ikke gøre det. Vi diskuterer altid gerne, hvordan vi gør det her bedst muligt, men jeg vil igen gerne understrege, at rammebetingelserne for dansk erhvervsliv er mange ting. Skat spiller en rolle, og i mine øjne spiller uddannelse en mindst lige så vigtig rolle.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Søren Pape Poulsen.

Så går vi videre i rækken til hr. Uffe Elbæk. Værsgo.

Kl. 14:20

skal betale klimaregningen ved at blive arbejdsløs. Vi skal jo finde en vej, så vi holder beskæftigelsen oppe og ledigheden lav, uden at uligheden får lov til at stige. Og kan det lade sig gøre?

Der er ikke nogen, der har gjort det endnu, men det er jo os, der har forudsætningerne for at gøre det, og jeg vil også insistere på, at det skal kunne lade sig gøre. For vi har valgt, efter stærkt pres fra andre partier, at gå med på en 70-procentsmålsætning, og det er jeg dybt taknemmelig for at har. For det er det, der presser både os selv som regering, men det er også det, der nu kommer til at lægge et pres på andre europæiske lande, ja, ude på den globale scene.

Vi har forhåbentlig en klimalov på plads, inden vi går på juleferie. Der har vi også en finanslovsaftale på plads, og så skal vi i gang med klimahandlingsplanen, og der kommer vi jo til at foretage de konkrete prioriteringer. Men eksempelvis regeringens forslag om øgede afgifter på plastik er jo et eksempel, hvor vi beder nogle om at betale noget mere for noget, de nok i virkeligheden godt kunne undvære.

Kl. 14:24

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Uffe Elbæk.

Kl. 14:24

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg er fuldstændig enig i statsministerens både succeskriterier og forhåbninger. Men når jeg hører, at mine kollegaer fra de forskellige partier har alle de her forbehold – det her må ikke koste noget, det må ikke ramme hér, det må ikke ramme skævt, der må ikke beskattes dér – er jeg bare bekymret for, at vi lægger for mange snubletråde for den vigtige forhandling, vi skal i gang med. Og det er jeg jo ikke den eneste der siger. Vi hører jo fra eksperter: Pas nu på med at lave for mange krav, der skal opfyldes, for at vi kommer i mål.

Men noget, som jeg jo så er glad for, er, at vi er kommet med i finanslovsforhandlingerne – og tak til begge de to gode personer, der sidder her foran mig, for det. Der er vi i hvert fald alle sammen enige om, at vi skal have fundet nogle flere penge. Der er jo nogle spændende diskussioner om at lave en ny, stor klimafond, og hvordan vi får virkelig markante pengeresourcer ind i den fond. Der har vi jo bl.a. foreslået, om man kunne diskutere grønne statsobligationer. Er det en diskussion, som statsministeren har lyst til at gå ind i?

Kl. 14:25

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo til statsministeren.

Kl. 14:25

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Ja, jeg synes selvfølgelig, det er spændende, for jeg leder jo også efter finansiering. For vi kommer ikke til at kunne gøre alt det, vi gerne vil, på det grønne område, hvis vi bare gør tingene, som vi plejer. Jeg har i åbningsdebatten i virkeligheden også kvitteret for, selv om jeg jo synes, at man skal stemme på det gode gamle Socialdemokrati, at der altså også er nye partier, der er med til at skabe noget dynamik, og det gælder også i klimadagsordenen. Det er der grund til at kvittere for, synes jeg, også i forhold til bl.a. Alternativet. Så vi kan ikke bare gøre tingene, som vi plejer, og det kan vi heller ikke gøre med hensyn til finansieringen.

Jeg ved, at Finansministeriet sammen med Nationalbanken er i gang med at undersøge det her spørgsmål om grønne statsobligationer, og at Holland har gjort det. Er det en vej at gå? Ja, jeg afviser den bestemt ikke. I det hele taget vil man ikke opleve, at jeg afviser en masse på det grønne område. Jeg vil hele tiden kæmpe for, at det er strukturelle løsninger, vi finder. Men jeg er meget lydhør.

Spm. nr. US 10

Uffe Elbæk (ALT):

Tak for det, og tak til statsministeren og alle mine andre kollegaer, der så klart har taget afstand fra den skændsel, vi har set i forhold til de jødiske gravsteder. Det er fuldstændig på sin plads, og jeg synes også, at man her skal understrege vigtigheden af det, som statsministeren også sagde: At det her stikker dybere. Ikke bare dybere i Danmark, men altså også i Norge og Sverige. Vi har set, at det her er noget, der har fundet sted i alle tre nordiske lande, det er helt koordineret, timingen var helt velvalgt – set med deres øjne – og alt tyder jo på, at det er markante højreradikale kræfter, der står bag. Så jeg er bare glad for, at vi så klart har taget afstand fra både racisme og antisemitisme her i dag. Det gør mig virkelig glad, og det er som sagt fuldstændig på sin plads. Jeg vil også sige tak til statsministeren. Vi har fået en grøn regering, der har sat 70 pct. som reduktionsmål. Det er bare lige, som vi gerne vil have det i Alternativet.

Der, hvor jeg så har nogle spørgsmål, og det er så det første spørgsmål til statsministeren, er, at vi har sat det her meget ambitiøse mål med 70 pct. Men hvordan kommer vi i mål med det? Og der har jeg jo så kunnet læse, at statsministeren bl.a. har været ude i Børsen og sige, at det her ikke må koste arbejdspladser. Der er nogle af mine andre kollegaer, der har sagt, at det her ikke må ramme socialt skævt. Der er nogle, der har sagt, at det her ikke må gå ud over væksten. Der er nogle, der siger, at det her ikke må betyde brandbeskatning etc. etc. Og det, som jeg og Alternativet i hvert fald er bekymret for, er, om der er ved at blive sådan et politisk tabu, hvor vi siger: Det her må ikke koste noget, det må ikke gå ud over nogen. Og der vil vores anbefaling være at sige: Er det ikke mere politisk lederskab faktisk at se problemerne i øjnene og sige, at jo, det kommer til at betyde hårde prioriteringer?

Der har jeg bare lyst til høre statsministeren: Altså, må det her ikke koste noget? Altså, bliver vi ikke nødt til at gå ind og sige: Jo, det kommer til at koste noget, og hvis vi ikke gør noget nu, så kommer det til at koste meget mere på sigt?

Kl. 14:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 14:22

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men det kommer da til at koste noget. Og vi er jo i gang med at gøre endnu mere og lave en egentlig omlægning af vores samfund. Det er jeg slet ikke i tvivl om, og jeg er sådan set også enig i, at hvis ikke vi gør noget her frem mod 2030, hvad vi har besluttet os for at gøre, så vil prisen kun blive endnu større og konsekvenserne endnu mere alvorlige.

Jeg vil gerne have, vi gør det på den danske måde og i virkeligheden bruger vores samfunds styrke til at løse klimakrisen. Og det vil sige, vi gør det i fællesskab, og vi baserer det på nogle løsninger, hvor vi finder hinanden. Jeg synes jo, at det på mange måder er stærkt, at vi har et erhvervsliv, der i en årrække har været mere grønt end Folketinget. Det gode er, at nu kommer vi på omgangshøjde med vores erhvervsliv, altså, næsten hver eneste gang jeg besøger en dansk virksomheder, bliver jeg slået over, hvor langt man er i den grønne omstilling i forhold til det, vi diskuterer her. Og vores opgave er jo ikke at sige til den helt almindelige danske lønmodtager: Du

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Uffe Elbæk for sidsterunde. Værsgo.

Uffe Elbæk (ALT):

Det er jeg rigtig glad for at høre, og statsministeren nævner jo også de gode erfaringer fra Holland, hvor man rejste de her 45 mia. kr. på 1 døgn, og det interessante var jo, at det var nogle danske pensionskasser, som rent faktisk bl.a. købte op. Så der er en købevilje derude, ikke?

Det sidste spørgsmål går på det, som vi ser i Hongkong i de her uger og måneder, og hvor vi havde udenrigsministeren i samråd for 10 dage siden og vi der fik en rigtig god diskussion med ham. Der var fire partier, der havde inviteret til det her samråd, og vi hørte selvfølgelig også om regeringens holdning i forhold til at få EU på banen; en stærk europæisk markering. Men noget andet, der så også skete under det samråd, var, at der kom en diskussion af, om man kunne forestille sig, at Norden eller Danmark tog en mæglerrolle, altså at man, ligesådan som vi oplevede det med Norge i sin tid i konflikten mellem Palæstina og Israel, gik ind og sagde, at konflikten simpelt hen er kørt så højt op, at der er en tredje part, der må komme ind og prøve at facilitere en samtale. Det var som sagt en meget spændende diskussion i udvalget, og jeg har lyst til at høre, hvad statsministeren tænker dér.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tænker først og fremmest, at situationen er åbenbar og åbenlyst alvorlig, og retten til at demonstrere er jo en af de mest grundlæggende menneskerettigheder. Det er jo både en fælles holdning fra dansk side, men også fra Europas side, at der skal stå respekt om grundlæggende rettigheder. Om jeg lige kan se Danmark i en mæglerrolle? Nej, det tror jeg ikke jeg umiddelbart kan, men vi har jo heldigvis andre redskaber, fælles holdninger og erklæringer fra EU's side, og vi giver selvfølgelig vores holdning til kende, når det handler om grundlæggende menneskerettigheder, og det er jo ligegyldigt, hvorhenne det er i verden. Så meget gerne opbakning til menneskerettighedsarbejdet, men om vi ligefrem – synes jeg – har forudsætninger for at gå ind i en mæglerrolle her, kan jeg ikke umiddelbart se.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til Uffe Elbæk.
Så er det fru Pernille Vermund. Værsgo.

Spm. nr. US 11

Pernille Vermund (NB):

Tak for ordet. Jeg vil også gerne melde mig blandt alle dem, der har stået her i dag og har sagt tak til statsministeren for at adressere de antisemitiske hændelser, der var i weekenden. Det er ikke så ofte, jeg er enig med Radikale Venstre og Morten Østergaard, men i den her sag vil jeg sige, at det også løb mig koldt ned ad ryggen. Jeg kender en af de familier, som fik sådan en stjerne på deres postkasse, og jeg håber virkelig, at det er noget, man tager fat i, at man i fællesskab ikke bare lader det her være noget, man siger på sådan en dag som i dag, men at man faktisk kommer til bunds i, hvordan vi får løst det her. Det er også rigtigt, som det bliver sagt, at det jo desvær-

Kl. 14:26 re findes både på den yderste højrefløj, på den yderste venstre fløj og i de ekstreme muslimske miljøer. Det bliver man nødt til at anerkende, hvis man skal løse de her problemer. Men det har ikke med mit spørgsmål at gøre; det var bare en kort anerkendelse.

Kl. 14:26 Mit spørgsmål går på, at statsministeren jo siden februar 2018 adskillige gange har sagt, at alle udlændinge med opholdstilladelse i Danmark skal arbejde 37 timer om ugen. Da lovkataloget så kom i sidste måned, kunne jeg ikke se det lovforslag, der vil sikre, at udlændinge arbejder i stedet for at være på offentlig forsørgelse, og det er jeg sådan set lidt ærgerlig over. For problemerne bliver jo ikke mindre med tiden, og de forsvinder åbenlyst ikke af sig selv. Vi ved, at ikkevestlige indvandrere og efterkommere koster den danske statskasse mere end 30 mia. kr. om året, og vi fik også tidligere på ugen tal for, at over 3.100 ikkevestlige indvandrere har levet på kontanthjælp i mere end 10 år. Så mit spørgsmål er ret enkelt: Hvornår bliver lovforslaget om, at alle udlændinge med opholdstilladelse i landet skal arbejde 37 timer om ugen, fremsat?

Kl. 14:31

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:31

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det var et godt spørgsmål om et rigtig godt emne og noget, der er helt afgørende. Vi diskuterede det faktisk tidligere i dag i regeringen, så vi er i gang med arbejdet, og hvordan vi kan få udformet det her på en måde, og jeg er meget, meget glad for, at det bliver bragt op i dag, for det giver mig så også nogle forhåbninger om, at vi kan få et flertal, når vi er klar til at føre det her ud i livet. Det er jo en katastrofe, bliver jeg nødt til at sige, at der er kommet så mange mennesker til vores land, som ikke har arbejdet her, mens de har været her. Det er jo i sig selv et problem, synes jeg, at man rejser til et andet land og ikke tænker, at man skal gøre alt, hvad man kan, for at komme til at bidrage til Danmark, når det nu er det land, man er i, og det er jo ikke alle, der har haft den tilgang.

Vi skylder at sige, at der er masser af mennesker med udenlandsk baggrund, der arbejder og er i beskæftigelse – heldigvis for det – men der er jo for mange, der ikke er. Jeg tror, vi må erkende – jeg ved også, at spørgeren er noget kritisk over for det, der pågår ude i landets jobcentre – at den indsats, der har været, ganske enkelt ikke har været den rigtige, at den ikke har været god nok, og at det har været for let at slippe uden om det, hele vores arbejdsmarkedspolitik bygger på, nemlig ret og pligt. Derfor har vi behov for at stramme op, og det er min, det er Socialdemokratiets og det er regeringens holdning, at det bør være sådan, at f.eks. gruppen af kvinder med ikkevestlig baggrund, der i dag står uden for arbejdsmarkedet, skal arbejde for overhovedet at modtage deres ydelse. Når vi er klar til at lægge noget frem, lægger vi det frem, og vi diskuterer det også meget, meget gerne med Folketinget.

Kl. 14:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Vermund, værsgo.

Kl. 14:32

Pernille Vermund (NB):

Tak. Jeg skal passe på, at jeg ikke bruger det her som et spørgsmål, men jeg skal lige vænne mig til, at man herinde stiller spørgsmål, som man stort set aldrig får svar på. Jeg fik ikke et svar på, hvornår vi kan forvente at få fremsat det her, men jeg skal ikke bruge mit andet spørgsmål på at forsøge at få samme svar igen. Så jeg vil bare lige sige, at for at hjælpe regeringen på vej vil Nye Borgerlige fremsætte et forslag her i Folketinget, som vil begrænse udlændinges mu-

lighed for at modtage offentlig forsørgelse til højst 3 måneder, efter at de har opnået opholdstilladelse.

Jeg kan også godt lide at være konkret, så jeg vil gerne bede statsministeren om at redegøre for følgende: Regeringen har sådan noget letsindigt og uden at løse de andre problemer valgt at genoptage modtagelse af kvoteflygtninge allerede i år. Vil statsministeren for den her gruppe, som jo kommer hertil relativt snart, holde sit løfte til danskerne om, at nyankomne udlændinge skal arbejde 37 timer om ugen for at modtage offentlig forsørgelse?

Kl. 14:33

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 14:33

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Vi har sagt, at på grund af det lave asyltal – og det ser også ud til at gøre sig gældende i det kalenderår, vi er i nu – er der plads til at modtage en mindre gruppe kvoteflygtninge i år, og det arbejde er vi i gang med. Jeg vil ikke afvise, at vi kommer til at have et særligt fokus på børn i den sammenhæng, og der kan det jo være lidt svært at forene den her grundlæggende værdi om beskæftigelse. Men det vil være naturligt – det er ikke sikkert, at det kun er børn – at få lagt det her perspektiv både i forhold til kvoteflygtninge, men også i forhold til andre folk, der kommer hertil, og at vi får det gjort hurtigt.

Det her område er simpelt hen ikke et, vi bliver uenige om, altså i forhold til beskæftigelsen. Der er lidt utålmodighed med, at regeringen får gennemført sin politik, og det kvitterer jeg egentlig positivt for, for det er altid dejligt, når der også er andre, der gerne vil være med til noget af det, vi gerne vil. Så vi skynder os tilbage på værkstedet, også i den her sag.

Kl. 14:34

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Vermund til sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 14:34

Pernille Vermund (NB):

Når jeg nu har et sidste spørgsmål, kan jeg så ikke bare bede statsministeren fortælle sådan helt på dansk: Vil de kvoteflygtninge, som er voksne, myndige mennesker, som bør kunne tage ansvar for deres eget liv, få stillet krav om, at de skal arbejde 37 timer om ugen for at kunne få offentlig forsørgelse i Danmark – ja eller nej? Jeg ved ikke, hvordan man stiller spørgsmålet for få et svar, men det kunne være en mulighed. Ja eller nej?

Kl. 14:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:35

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Man må stille de spørgsmål, man vil, og jeg skal svare så godt, jeg overhovedet kan, på dem. Jeg har svært ved at se for mig, at man kan have to type lovgivninger til mennesker, der er i en sammenlignelig livssituation, og derfor bør vi jo sigte efter at have én lovgivning, der gælder folk, der kommer hertil udefra, nemlig at de skal arbejde for overhovedet at kunne modtage en ydelse. Det er et arbejde, der pågår internt i regeringen. Når vi er klar til at lægge det frem, lover jeg, at vi skynder os med at lægge det frem.

Kl. 14:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak til fru Pernille Vermund. Spørgsmålet er slut. Vi slutter med hr. Alex Vanopslagh. Værsgo.

Kl. 14:36

Spm. nr. US 12

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Jeg vil gerne tale lidt om den udfordring, vi har med at få unge nyuddannede akademikere til at tage det arbejde, de nu engang kan få.

For selv om vi er i en situation, hvor beskæftigelsen som bekendt buldrer derudad og ledigheden falder for stort set alle samfundsgrupper, så forbliver ledigheden for dimittender fortsat på det samme høje niveau. Når man ser på akademikere, der har afsluttet deres studie inden for 1 år, er ledigheden på 30 pct., og det er hver fjerde dagpengemodtager, som er dimittend. Det er jo ikke, fordi det er en stor eller en overvældende samfundsgruppe, og det er jo heller ikke en resourcesvag samfundsgruppe.

Når man hører de her tal, tænker man, at det her må være en hårdt presset resourcesvag samfundsgruppe, men det er jo egentlig snarere det modsatte. Altså, det er de mest resourcesstærke mennesker, der har sværest ved at tage et arbejde. Det handler jo ofte om indstilling og incitamenter, at der er for mange, der ser dagpengesystemet som en mulighed, hvor man lige kan se tiden an og håbe på, at der falder et drømmejob ned i hatten, og at det er lige så sjovt og spændende og kreativt og selvrealiserende som det studium, man nu engang har kastet sig over. Jeg tror ikke, jeg vil trætte statsministeren med de historier, der har været i medierne de seneste dage, men det er jo nogle klassikere om, at der er nogle, der er for fine til at tage et job i Netto eller for fine til at bevæge sig uden for København.

Som vi ser det, er udfordringen selvfølgelig, at studerende oplever at have en offentlig indkomst på omkring 6.000 kr., og når de så er færdige med deres studie og bliver arbejdsløse, ja, så stiger den til 13.000 kr. om måneden, fordi de skal være forsikret mod at tabe et job, de aldrig har haft. Det er et uheldigt system, synes vi, og vi kan ikke se det rimelige i, at man på den måde lader den kreative klasse systematisk udbytte det arbejdende folk og siger, at det er lastbilchaufføren og bryggeriarbejderen Arne, der skal sørge for, at folk, der har læst bæredygtigt kulturarvsmanagement, skal have dimittenddagpenge. Så derfor er mit spørgsmål til statsministeren: Hvad vil regeringen gøre for at bringe ledige nyuddannede akademikere i job, og er man villig til at kigge på dimittendsatsen?

Kl. 14:38

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:38

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg har det jo helt grundlæggende sådan, at hvis der overhovedet er et job at få, skal man tage det i stedet for at gå arbejdsløs, og jeg har ingen forståelse for nogen af de eksempler, jeg hører om, hvor man siger, at man hellere vil gå arbejdsløs i x antal måneder for at få drømmejobbet end at forsørge sig selv. Jeg kan simpelt hen ikke forstå den tankegang – helt, helt grundlæggende. Så der er nogle udfordringer her. Jeg forstår, at beskæftigelsesministeren vil kigge på reglerne igen.

Nu har vi jo diskuteret mange ting i dag. Det her er jo også i mine øjne værdipolitik. Man lever i et vælfærdssamfund som vores, hvor andre mennesker går på arbejde for, at man kan tage en uddannelse, og hvor man, når man så er færdig med den uddannelse, gerne skal have lagt en jobplan, mens man studerer færdig, og hvis ikke der er lige det job, man gerne vil have, så skal man da vågne om morgenen og tænke: Okay, hvordan finder jeg så et andet job, så jeg ikke ligger samfundet til last og forsørger mig selv? Hvis den kultur ikke gennemsyrrer alle, er vi da mere end villige til at tage den diskussion forfra igen.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Alex Vanopslagh, værsgo.

Alex Vanopslagh (LA):

Det er jo ikke rigtigt. Spørgsmålet er jo, om man er villig til at sikre en lavere dimittendsats, så de ikke får 13.000 kr. på dimittenddagpenge, men eksempelvis kun får 8.000 kr. Jeg er lidt uskarp på, hvad svaret på det spørgsmål var.

Jeg har forstået, at man måske lidt laver den her klassiske strudseløsning, hvor man stikker hovedet i jorden og siger, at så må jobcentrene blive bedre til at anvise job og sikre, at rådighedsreglerne bliver overholdt. Men jeg har svært ved at se, hvad det er, der gør, at lige præcis den her regering skulle være den første i 10 år, der får presset jobcentrene til at lykkes med at bringe ledige akademikere i job.

Jeg vil gerne lade tvivlen komme jer til gode, og den gode nyhed er jo, at Coop har været ude at sige i dag, at de godt kan ansætte de her knap 7.000 akademikere i løbet af det næste år. Hvis det bare handler om, at jobcentrene skal blive bedre til at anvise job, hvornår forventer statsministeren så de her 7.000 ledige akademikere er blevet ansat hos Coop eller et andet sted?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nu er det nok lidt svært for mig at stå og lægge en konkret jobplan for hver enkelt ledig.

Dagpengesatsen er jo en tilbagevendende diskussion mellem Liberal Alliance og Socialdemokratiet, og mig bekendt har partiet et ønske om at gå endnu længere også på de almindelige dagpengeregler. Det er ikke sikkert, at vi finder hinanden der.

Men der er jo også noget i det her, der simpelt hen handler om ret og pligt. Jamen det er der jo, for jeg er jo tilhænger af, at vi har ordentlige ydelser i det her land, som man kan leve af, hvis man bliver ramt af arbejdsløshed, men jeg er jo mindst lige så stærk tilhænger af ret og pligt, og det er jo den måde, vi har bygget vores arbejdsmarked på.

Man skal jo bare huske, at selv om vi internationalt set har høje ydelser, går langt de fleste mennesker jo altså på arbejde i det her land, og det er jo ikke, fordi det er ydelserne, der driver dem. Det er ganske enkelt også, fordi der er rigtig mange mennesker, der vågner om morgenen og tænker: Jeg skal gå på arbejde. Det er jo den tankegang, vi skal understøtte. Der er noget, der tyder på, at det ikke er alle nyuddannede, der tænker ligesom meget på samfundet om morgenen, som de tænker på sig selv, og det skal vi have gjort noget ved.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Alex Vanopslagh. Værsgo.

Alex Vanopslagh (LA):

Alt det principielle og det overordnede er vi jo fuldstændig enige om, og det tror jeg også godt statsministeren ved. Jeg synes bare, det er vigtigt, at de ydre incitament passer til det indre værdikompass, vi har i samfundet. Og der er det grænsende til det perverse, at man kan gå fra at få 6.000 kr. til at få 13.000 kr. i offentlig indkomst, fordi man skal forsikres imod at tabe et job, man aldrig har haft. Og det

Kl. 14:39 er jo der, jeg mener, at det så er naturligt, at der er nogle, der reagerer på de incitament, også selv om vi har paroler om ret og pligt, og der skal man måske også passe på, at man ikke ender med at få et samfund, hvor man nægter at ændre ydelsesniveauet, men i stedet for siger, at så skal pilsken svinges hårdere – altså at det bliver konkurrencestatistikken, der tager over, i stedet for den sunde fornuft.

Kl. 14:39

Jeg skal jo lige nå at stille et tredje og sidste spørgsmål, og derfor vil jeg tage fat i det, som statsministeren nævnte tidligere, nemlig det med kærligheden til Produktionsdanmark – eller det konkrete Danmark, som jeg plejer at kalde det – og ønsket om, at man skal bruge endnu flere penge på uddannelse. Nogle af de uddannelser, der har den højeste dimittendledighed, er uddannelser som spatial designs and society, bæredygtig kulturarvsmanagement, globale områdestudier og europæisk etnologi. Jeg skal bare være med – er det regeringens ambition, at de her studier skal have flere penge fra det konkrete Danmark, altså fra Produktionsdanmark, og hvordan gavner det Produktionsdanmark, at skatterne skal hæves for at give flere penge til den her type ævlebævestudier?

Kl. 14:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 14:42

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der var faktisk studieretninger dér, jeg ikke havde hørt om tidligere, og jeg vil sige, at fra regeringens side er vores helt klare holdning jo, at dimensionering af uddannelser er et rigtig, rigtig vigtigt værktøj i uddannelsespolitikken. Vi skal ikke uddanne folk til områder, hvor der ikke er beskæftigelse, og derfor skal vi jo hele tiden have et øje på, om vi flytter uddannelsespengene i den rigtige retning.

Må jeg så ikke oven i det bare lige sige, at det at insistere på ret og pligt ikke er at svinge pilsken. Altså, at insistere på ret og pligt er i mine øjne at være tro over for det fundament, Danmark er bygget på. Det gennemsyrrer hele vores arbejdsmarked, og det er jo det, der gør, at vi har så høj en erhvervsfrekvens, så høj en beskæftigelsesfrekvens og i øvrigt en lav ledighed, og at rigtig, rigtig mange mennesker dag og nat vågner og tænker: Jeg skal selvfølgelig gå på arbejde, jeg skal forsørge mig selv og min familie; jeg skal gøre, hvad jeg kan, for at bringe det her samfund videre. Det er ikke at svinge pilsken – det er i mine øjne at være tro mod et af de absolut vigtigste fundament, Danmark er bygget på.

Kl. 14:43

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Alex Vanopslagh. Tak til statsministeren. Spørgetiden er sluttet.

Kl. 14:44

Meddelelser fra formanden

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

I dag er der følgende anmeldelser:

Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. 30 (Forslag til beslutningsforslag om grænsekontrol mellem Danmark og Sverige).

Mette Hjermind Dencker (DF) og Morten Messerschmidt (DF):

Forespørgsel nr. F 19 (Om at fremme udviklingen i landdistriktsskommuner).

Peter Skaarup (DF), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Rosa Lund (EL) og Naser Khader (KF):

Forespørgsel nr. F 20 (Om større indsigt i den offentlige forvaltning).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til statsministeren om USA's udenrigs- og sikkerhedspolitiske engagement i Grønland.

Af Søren Espersen (DF) og Morten Messerschmidt (DF).
(Anmeldelse 07.11.2019).

Kl. 14:44

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 2. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven og pensionsafkastbeskatningsloven. (Ophævelse af visse regler om beskatning af renter og kursgevinster og -tab på hybrid kernekapital m.v.).

Af skatteministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 02.10.2019. 1. behandling 10.10.2019. Betænkning 07.11.2019).

Kl. 14:44

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at Lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af skatteforvaltningsloven. (En ny ankenævnssstruktur og en hurtigere vej gennem klagesystemet

samt ingen omkostningsgodtgørelse ved klage over tilbagekaldelser af afgørelser om refusion af udbytteskat).

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2019. 1. behandling 10.10.2019. Betænkning 07.11.2019).

Kl. 14:45

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Vi er i gang med L 23, og er det til L 23, hr. Lars Boje Mathiesen ønsker at udtale sig?

Der er ikke flere, der ønsker at udtale sig, og derfor er forhandlingen afsluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 14:45

Afstemning

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af registreringsafgiftsloven og forskellige andre love. (Styrket regelefterlevelse på motorområdet, skærpet bødepraksis ved overtrædelse af registreringsafgiftsloven og øvrige punktafgiftslove og øvrige tilpasninger af reglerne på motorområdet).

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2019. 1. behandling 10.10.2019. Betænkning 07.11.2019).

Kl. 14:46

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig? Det gør hr. Lars Boje Mathiesen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det her er jo en sag, hvor man pålægger en branche nogle ekstra udgifter, og det er nogle ekstra udgifter, som sandsynligvis vil blive lagt ud på forbrugerne a 2.000 kr. Svaret fra ministeriet var, at man skulle lægge snittet ved 1.950 kr., fordi det jo var det, der var omkostningerne, fordi man bruger ca. 4 timer pr. sag.

Det studsede jeg over, og jeg undrede mig over det, og derfor har jeg været ude og undersøge sagen i felten. Når man går hen til en

bilforhandler, tager det ca. 15 eller 20 minutter; så har de et tal på det her. Jeg har også spurgt de førende eksportvirksomheder på det her område, hvor lang tid de tager. Jamen en standardsag tager omkring 20 minutter, og en kompliceret sag kunne godt tage måske 1 time eller 2. Ja, de vil sågar godt give et tilbud til staten om, at hvis man stadig vil give 400 kr. eksklusive moms, så vil de godt stå for hele håndteringen, altså en fjerdedel af, hvad det ellers koster. Det studsede jeg lidt over, så jeg valgte også at ringe til Motorstyrelsen. Det er jo dem, der skal stå for det her, så det må jo tage 4 timer, men det var ikke det svar, jeg fik, da jeg kontaktede Motorstyrelsen. Der mener de, at der godt kunne være enkelte sager, der kunne være yderst komplicerede, så det ville tage 4 timer, men generelt set tog det måske – de har jo en liste, som de kan gå ud fra – 5-10 minutter, og det kunne også nogle gange tage 1-2 timer, hvilket var hans bud, hvis han skulle sætte en gennemsnitstid for, hvor lang tid det tog, altså halvdelen af, hvad der står her.

Så det undrede mig, hvordan man er kommet frem til det her tal, altså at det er 1.950 kr., når selv Motorstyrelsen, som skal beregne det her, siger, at det kun tager halvdelen af tiden og kun i grelle tilfælde kan tage 4 timer eller derover. Derfor kunne jeg godt tænke mig, at vi dykker længere ned i det. For det er jo et krav, at de omkostninger, der er på det her, skal svare til, hvad det rent faktisk koster, og ikke bare må være en måde at polstre statskassen på. Så det kunne jeg godt tænke mig at få undersøgt nærmere. Tak.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Er der andre, der ønsker ordet til denne sag?

Det ser ikke ud til at være tilfældet, så forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om det.

Kl. 14:48

Afstemning

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1-5, tiltrådt af udvalget?

Det er ikke tilfældet, så de er vedtaget.

Jeg foreslår så, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om kapitalmarkeder, lov om investeringsforeninger m.v. og selskabsloven m.v. (Direkte debitering, håndtering af erstatningskrav i henhold til en byggeskadeforsikring tegnet i Qudos Insurance A/S, whistleblowerordning for virksomheder med begrænset tilladelse, revisors meddelelsespligt til

Finanstilsynet og ændring af procedure ved indløsning af minoritetsaktionærer m.v.).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremsættelse 06.11.2019).

Kl. 14:49

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er Socialdemokraternes ordfører, og det er hr. Malte Larsen. Værsgo.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Malte Larsen (S):

Mange tak. Vi har her et ordentligt samleforslag med forskellige ændringer af den finansielle lovgivning. Der er i alt 24 underpunkter.

Jeg noterer mig først og fremmest, at der er nogle rigtig gode takter i lovforslaget i retning af en bedre forbrugerbeskyttelse. Eksempelvis forpligtes udbydere af boliglån til at udarbejde ensartede nøgletalsdokumenter, så man som forbruger kan sammenligne forskellige lån fra forskellige udbydere. Os, der har prøvet at optage et boliglån, ved, hvilken jungle det kan være at gennemskue sammensætningen af omkostninger på forskellige lån, både nu og her og på sigt, og med forskellige bidragssatser og oprettelsesgebyrer, og hvad der nu måtte følge. Vi ved også, at investering i en bolig er den vigtigste investering i de fleste menneskers liv, og valget af boliglån har stor betydning for den daglige økonomi. På den her måde giver vi forbrugere langt bedre mulighed for at træffe det valg på et oplyst grundlag.

Et andet underelement i den store pakke er, at der sættes ind over for urimelige priser på direkte debiteringsløsninger som eksempelvis betalingsservice. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får værktøjer til at gribe ind, hvis priserne ikke er, som hvis der var konkurrence på området. Det er også med til at sikre forbrugerne, at priserne på de her løsninger ikke bare kan løbe løbsk. Det er tiltag, som vil forbedre vilkårene for danske forbrugere, og det mener vi grundlæggende er en god ting.

Derudover er der elementer i lovforslaget, som letter nogle byrder for erhvervslivet. Og her synes jeg, det er værd at lægge mærke til, at lovforslaget giver finansielle virksomheder mulighed for at underskrive årsrapporter elektronisk. Det er med til at gøre det lettere at drive virksomhed, og vi kan se, at der bliver taget positivt imod det i høringsvarene.

Alt i alt synes jeg, at lovforslaget rummer mange gode elementer, og idet høringsvarene heller ikke giver anledning til større bekymring, kan Socialdemokratiet støtte forslaget.

Kl. 14:51

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren og går videre til Venstres ordfører, hr. Torsten Schack Pedersen. Værsgo.

Kl. 14:51

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Det er ganske rigtigt en lang række delelementer i det her lovforslag – lidt alt godt fra havet – som samler op på aftaler, som både er indgået under den tidligere regering og under den nuværende regering.

Det første element, som er kommet senest, er spørgsmålet om direkte debiteringsløsninger, også kendt som betalingsservice, som der jo er rigtig mange af os, der benytter dagligt eller i hvert fald nogle

gange om måneden. Det lavede vi en bred politisk aftale om i september, hvor vi gav konkurrencemyndighederne bedre mulighed for at analysere markedet og også mulighed for, hvis der måtte være misbrug af dominerende stilling, at gribe ind over for det. I Venstre har vi grundlæggende den opfattelse, at det er en god idé, at vi har effektive og stærke konkurrencemyndigheder, og derfor er vi en del af aftalen.

Derudover – for at tage en af de andre store klumper – får vi forhåbentlig, og jeg mener faktisk, at nu skulle vi være helt i mål, sikret, at Garantifonden for skadesforsikringsselskaber bliver ændret, således at bygningsskadesforsikrede dækkes, i tilfælde af at deres forsikringsselskab er gået konkurs inden den 1. januar 2019. Vi har lavet en række oprydningsheat her, hvor nogle boligejere er kommet i klemme i forbindelse med skadesforsikringsselskabers konkurs, men jeg mener, at det her må være det sidste, for kravet er i dag, at nu skal alle forsikringsselskaberne være tilknyttet Garantifonden – og dermed er det sidste gang, vi får lavet den her oprydning. Men det betyder altså, at de boligejere, der stod med risiko for at have mistet deres forsikring, nu bliver samlet op – og det giver rigtig god mening.

Der er som sagt rigtig, rigtig mange elementer i forslaget. Den socialdemokratiske ordfører var også inde på elementet om, at udbydere af boliglån nu fremover bliver forpligtet til at udlevere et standardiseret nøgletalsdokument til forbrugerne, når de modtager et tilbud om realkreditlån. Det har til formål at gøre det mere gennemskueligt og dermed styrke forbrugerbeskyttelsen, når man tager et boliglån.

Lovforslaget sikrer i højere grad forbud mod, at direktører i investeringsselskaber kan have plads i bestyrelsen eller ledelsen eller forestå driften af de selskaber, der er indgået væsentlige samarbejdsaftaler med. Det forbud gøres nu absolut, og det betyder, at der fjernes enhver tvivl på området, så der undgås interessekonflikter også til skade for forbrugerne.

Det foreslås også, at Finanstilsynet gives videre rammer til at føre tilsyn med finansielle institutter, og det skal sikre, at tilsynet kan udføre sine opgaver effektivt, og at aktørerne på markedet handler forsvarligt. Der er også ændrede regler for virksomheder, der har tilfaldelse til at udstede e-penge eller udbyde betalingstjenester. De skal også ligesom så mange andre inden for det finansielle område have en whistleblowerordning, der giver mulighed for, at medarbejdere, der måtte være vidne til problematiske forhold, har mulighed for at tippes myndighederne uden risiko for deres arbejde og dermed sørge for, at eventuelle problemer kommer frem i lyset.

Så det er en lang række forskellige initiativer, som vi grundlæggende synes er ganske fornuftige. Vi kan godt tage en lang diskussion om, hvorvidt det beslutningsgrundlag, vi havde, da vi lavede aftalen i september måned, nu også var helt opdateret i forhold til konkurrencesituationen på markedet for direkte debiteringer. Vi ville godt have haft, at de var blevet mere opdateret, så vi havde et skarpere blik på, hvordan situationen reelt var i øjeblikket. Men det bliver jo så tilvejebragt med den analyse, der nu skabes hjemmel til, så vi kan sikre, at vi får truffet afgørelser, som jo naturligvis afspejler den konkrete konkurrencesituation. For det er vigtigt, at vi sikrer, at der er en stærk konkurrence, men det kræver selvfølgelig også, at vi har et grundlæggende miljø, hvor det er attraktivt at etablere nye virksomheder og udvikle nye produkter og skabe innovation.

Det er i hvert fald vores ambition, at den grundstruktur naturligvis skal være til stede, men vi støtter selvfølgelig altid, at konkurrencemyndighederne er slagkraftige og kan gribe ind, hvis der måtte være problemer på markedet, og det er grundlæggende det, vi sikrer med lovændringen her. Så der er tilslutning fra Venstre til lovforslaget.

KI. 14:55

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Dansk Folkepartis ordfører, og det er hr. Hans Kristian Skibby. Værsgo.

KI. 14:56

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil da gerne kvittere for, at ministeren har valgt at fremsætte et komplekst lovforslag med alt godt fra havet, som også hr. Torsten Schack Pedersen udnævnte det til at være. Man kunne måske godt foranlediges til at tro, at det skyldes, at ministeren har en fortid som fiskeriordfører.

Det, man måske kan undre sig lidt over, hvis man endelig skal finde de kritiske briller frem i forhold til lovbehandlingen, er selvfølgelig, at vi også i det her tilfælde oplever, at man i forbindelse med de her samlelove, som bliver fremsat fra forskellige ministres side, vælger den relativt smarte indgang og skriver, at formålet med lovforslaget er at højne forbrugerbeskyttelsen og forbrugertilliden i Danmark. Og når der lægges ud med det fra starten af, skulle man jo som parti være et skarn, hvis man gik i clinch med ministeren om, om det her så vitterlig er noget, der er til gavn for forbrugerbeskyttelsen i Danmark, eller om det er noget, som indeholder en masse andre småting, som dybest set ikke flytter noget rent forbrugerretligt, men som måske bare lyder lidt smukt.

Nogle af tingene, som ligger i det her lovforslag, er jo aftalebase-ret, og andre delelementer er noget, som kommer direkte fra regeringens side, og som ikke har været behandlet i forskellige forligsfora her på Christiansborg i Folketinget. Jeg vil også her fra talerstolen have lov til at kritisere omgangen med aftaler og aftaleforligsstof, i forhold til at tingene godt kan blive lidt sammenblandet, når noget, som er forligs- eller aftalebelagt, lægges ind i et lovkompendium, hvori også indgår andre delelementer, som ikke er det, og så er det, at vi som politikere, som lægmænd, selv skal begynde at læse lovstoffet for at se, hvad det egentlig er, vi har sagt ja til, og hvad vi ikke har sagt ja til på forhånd. Så jeg håber selvfølgelig også, at ministeren fremadrettet ikke vil gøre brug af den her form for sammenkogt ret – for sprogligt at blive inden for madområdet – for det er sådan, det godt kan opleves, når man blander rigtig mange forskellige ting sammen.

Dansk Folkeparti er glade for, at vi med lovforslaget netop får sikret, at der i forhold til de her debiteringsprodukter bliver en bedre forbrugerretlig beskyttelse. Det er noget, som flere har efterspurgt, og det er også noget af det, som indgår i lovforslaget, så selvfølgelig er begrundelsen også i det her tilfælde ganske rimelig.

Den anden del, som jeg gerne vil reflektere lidt over, er i forbindelse med de her byggeskadeforsikringer. Det er jo rigtigt, at vi for flere år tilbage oplevede, at Gable Insurance, som jeg tror var Liechtensteinbaseret eller sådan noget, havde været så letsindige at sælge en masse ejerskiftebyggeskadeforsikringer i Danmark, sjovt nok til en pris, der lå ca. 40-50 pct. under alle deres konkurrenters pris. Mange vælger jo altid den billigste, men det skulle man måske ikke have gjort, for det betød, at de lige pludselig stod med en værdiløs byggeskadeforsikring, og at den danske del af selskabet, som hed Husejernes Forsikring, var gået konkurs. Det var en absurd situation, og det gjorde selvfølgelig også, at Forsikring & Pension som brancheorganisation var ude at sige: Vi føler faktisk, at vi, selv om vi ikke er forpligtet til det, gerne vil være med til at give en håndsrekning til de her mange tusinde danske berørte husejere, som har ladet sig forville og forlede i forhold til de her ganske dårlige forsikringsdækninger.

Så vi lavede en aftale bredt funderet her i Folketinget, og det var jo godt, at den så kunne gælde fra den 1. januar 2019. Men hvem

kunne så vide, at der i december måned 2018 kom endnu et konkursbo, Qudos Insurance, som gik konkurs få dage før årsskiftet. Dermed var der så igen tusinder af boligejere, som havde tegnet forsikringer, men som så lige pludselig ikke var omfattet, fordi de var værdiløse. Med det her lovforslag, som vi behandler nu, får vi også løst den udfordring set i forhold til de mange tusinde husejere, som får mulighed for at nytægne i et andet selskab og også få en del af den økonomiske kompensation tilbage. Dog er der en række udgifter, som bliver trukket fra, og det må man ligesom acceptere.

I Dansk Folkeparti vil vi også gerne hilse det velkommen, at der står i lovforslaget står, at man får bedre vilkår for at gennemskue sine tilbud på boliglånsprodukter. Det er faktisk ikke så skidt endda, at vi får sikret et standardiseret nøgletalsdokument i forhold til det, som en forhåbentlig relativt tryk huskøber eller investor overvejer at investere i, så de ved, hvad de har af fremtidige lånemæssige forpligtelser.

Så samlet set indeholder forslaget en lang række andre initiativer, som jeg ikke kan nå at komme ind på, men det er nogle meget, meget små ændringer i en lang, lang række af forskellige love. For at vende tilbage til mit udgangspunkt er det forbrugerrettligt i den rigtige retning, og derfor kan Dansk Folkeparti naturligvis støtte det samlede lovforslag.

Kl. 15:01

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Radikale Venstres ordfører, og det er fru Kathrine Olldag. Værsgo.

Kl. 15:01

(Ordfører)

Kathrine Olldag (RV):

På vegne af vores ordfører skal jeg hilse og sige, at danskerne skal kunne regne med, at de ikke betaler urimelige priser. De eksempler, vi har set, hvor velgørende organisationer har betalt overpris for en vare og dermed ikke haft mulighed for at bruge pengene på deres velgørende arbejde, er naturligvis ikke acceptable. Det er heller ikke acceptabelt, hvis helt almindelige danskere betaler en urimelig overpris for et produkt, fordi der ikke er konkurrence på markedet. Vi skal sikre, at danskerne ikke udsættes for urimelige gebyrer på deres faste transaktioner. Det betyder naturligvis ikke, at vi vil have private virksomheder til at give deres produkter væk gratis, eller at vi vil hæmme udviklingen inden for sektoren, men det betyder, at vi vil give Finanstilsynet ordentlig mulighed for at undersøge det.

Ideelt set var der naturligvis konkurrence på markedet, og det skal Finanstilsynet nu have mulighed for at undersøge, når det kommer til betalingsservices. Det er sund fornuft, som vi Radikale naturligvis bakker op om. Vores erhvervsordfører, Katrine Robsøe, ser frem til udvalgsarbejdet om både denne del af lovforslaget og de resterende dele og vil være bedre i stand til at svare på eventuelle spørgsmål end mig.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre til Enhedslistens ordfører, og det er fru Victoria Velasquez. Værsgo.

Kl. 15:03

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det, og tak for ordet. Det er jo et meget omfangsrigt forslag, som rummer mange gode ting. Det gælder styrkelsen af indgrebsmuligheder over for urimelige gebyrer. Det gælder direkte debiteringsløsninger. Det gælder gennemførslen af en politisk aftale om det

konkursramte Qudos Insurance. Det gælder også forpligtelsen for udbydere af boliglån til at udlevere standardiserede nøgletalsskemaer, der gør, at det simpelt hen bliver lettere som forbruger at kunne holde dem op mod hinanden og sammenligne de forskellige tilbud. Og jeg kunne nævne flere gode ting, som alle sammen er gode forslag, vi kan støtte, og jeg vil også rose for samarbejdet omkring aftalen vedrørende Nets.

Men det hjørne af loven, hvor jeg i hvert fald bliver bekymret – som også er en del af det, som vi behandler i dag – er den del, der handler om tavshedspligt for personer, som medvirker til aktiviteter i henhold til lov om EKF Danmarks Eksportkredit. Jeg kommer til at tænke på – jeg ved ikke, om I kan huske den – en verserende sag, som bl.a. EKF er involveret i. Det startede tilbage i 2013, hvor EKF, FLSmith og pensionselskabet PensionDanmark indgik et samarbejde om at anlægge en kobbermine i Armenien. Med EKF Danmarks Eksportkredit og PensionDanmark i ryggen kunne det armenske mineselskab Valex købe udstyr af FLSmith til en værdi af 350 mio. kr. Problemet er bare, at minen har haft enorme konsekvenser for det omkringliggende samfund og for miljøet.

Sagen om EKF og Armenien og dens konsekvenser er udførligt dokumenteret af undersøgende journalist Jens Malling i en artikelserie i flere opfølgende artikler i magasinet Eftertryk, og jeg citerer noget fra artiklen:

»Lokale småbønder har fået frataget deres jord for at give plads til minen og er ikke blevet kompenseret ordentligt ifølge deres advokat. Deres sager venter nu på afgørelser ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Kobberet fra danskernes mineprojekt forarbejdes på et nærliggende smelteri under forhold, som eksperter kalder »horrible« og i strid med internationale retningslinjer. Både inden, under og efter opførelsen af minen protesterede det armenske civilsamfund mod projektet. Alligevel besluttede de danske virksomheder og den danske stat at gennemføre det.«

Ikke længe efter at magasinet dokumenterede de alvorlige brud på menneskerettighederne og omfattende skader på vores miljø, valgte EKF omsider at standse sin finansiering af den omstridte mine i Armenien, og siden har Eftertryk søgt aktindsigt i EKF's korrespondance med FLSmith og PensionDanmark, men EKF vil ikke give dem det. I snart et år har EKF forsøgt at holde dokumenter om ødelæggelser af miljøet i Armenien skjult for offentligheden. Miljø- og Fødevareklagenævnet gik derfor ind i sagen, og den 2. juli i år ophævede nævnet EKF's beslutning om at mørklægge informationerne, idet de slog fast, at EKF er underlagt miljøoplysningsloven, men EKF vil stadig ikke offentliggøre dokumenterne. Man har ansat Søren Stenderup Jensen, en af Danmarks førende advokater inden for erhvervsret og offentlig ret, for at sikre, at EKF's korrespondance med FLSmith og PensionDanmark om ødelæggelserne af miljøet i Armenien aldrig kommer til offentlighedens kendskab. EKF's advokat henviser til, at der er tale om følsomme oplysninger af betydning for virksomheders økonomi- og konkurrenceforhold. Det vil altså sige, at vi står i en situation, hvor vi ser, at konkurrencehensyn trumfer hensynet til miljø og trumfer offentlighedens ret til at vide, hvad deres skattekrone bliver brugt på.

I det lys finder jeg det påfaldende belejligt for EKF, at regeringen ønsker at styrke EKF's og deres samarbejdspartneres tavshedspligt. Og der kunne jeg godt tænke mig at vide, om dette forslag også betyder, at EKF så pludselig ikke skal være undtaget fra miljøoplysningsloven. EKF er på mange måder et meget grønt foretagende, men der er, henset til erhvervseventyret i Armenien, altså al mulig grund til at styrke EKF's klimaprofil og skabe mere transparens. Der er simpelt hen behov for mere og næppe mindre transparens i Eksportkreditfondens projektfina nsieringer, og der bør ske en løbende overvågning af projekternes sociale og miljømæssige konsekvenser. Det ser vi faktisk allerede nu implementeret i flere andre OECD-landes eksportkredit, men det er ikke tilfældet i EKF.

Det nærværende lovforslag synes på det her sted at modarbejde dette, og derfor kan jeg endnu ikke sige, om vi kan støtte forslaget, for så vidt det gør Eksportkreditfonden mindre transparent, end det er tilfældet i dag. Det er i hvert fald helt afgørende for os, at konkurrencehensynet selvfølgelig ikke skal trumfe miljøhensynet, som det gjorde i eksemplet med ødelæggelserne i Armenien.

Så skal jeg hilse fra SF og sige, at de støtter forslaget. Tak.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren, og vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er fru Mona Juul. Værsgo.

Kl. 15:08

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. L 46 er nemlig sådan en pose blandede bolsjer, der hver især skal være med til at øge forbrugersikkerheden på det finansielle område, og som er i direkte forlængelse af den tidligere regerings arbejde og den seneste aftale om at styrke indgrebsmulighederne over for gebyrer på betalings serviceløsninger.

Et af bolsjerne handler om at sikre kunder, der har tegnet en byggeskadeforsikring i et selskab, der eventuelt går konkurs. Det giver rigtig god mening.

Et andet bolsje handler om, at udbydere af boliglån skal have et nøgletalsdokument, når et tilbud om realkredit gives. Det betyder, at man kan træffe lånebeslutningen på et fuldt oplyst grundlag.

Et tredje bolsje gennemfører en pligt for virksomhederne med begrænset tilladelse til at udstede e-penge eller til at udbyde betalings-tjenester til at have en whistleblowerordning, såfremt virksomheden har mere end fem ansatte.

Et fjerde bolsje skal gøre det muligt at underskrive årsrapporter med brug af digital underskrift, og finansielle virksomheder skal indsende deres årsrapporter og halvårsrapporter digitalt direkte til Erhvervsstyrelsen. Jubi, tænker jeg. Langt om længe, det var også bare på tide, at vi også her kom ind i den digitale alder.

Det femte bolsje gør det muligt fremover at indløse minoritetskapitalejere efter en ny og mere effektiv procedure. Det bliver rigtig godt med en mere smidig og tidssvarende måde at håndtere indløsning af minoritetsaktionærer.

Endelig er der det sjette bolsje, som helt sikkert er det, der har skabt mest tjuhej. Det er selvfølgelig den del af lovforslaget, der handler om at give Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mulighed for at gribe ind, hvis gebyrerne på direkte debiteringsprodukter, altså betalings serviceprodukter, vurderes at være urimelig høje.

Der er tale om et marked i rivende udvikling, men desværre er der fortsat ikke mange udbydere, og der er derfor risiko for monopol. Det ville Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen normalt bare tage sig af, men lige her er det lidt mere kompliceret end som så. Derfor har Konservative været med til at bakke op om at lave et udkast til den her nye lov. Det betyder, at myndighederne kan se på hele værdikæden.

Lad mig bare lige understrege, at man kan have en mening om bonusprogrammer og halvsøj kommunikation, men det er trods alt ikke forbudt. Det er det heller ikke at have et produkt, alle nødig vil undvære. Sådan er det jo også. Til gengæld er det forbudt at udnytte eventuel monopolstatus.

Når lovforslaget er vedtaget, skal myndighederne bruge minimum et halvt år på at lave en analyse af markedet, og så må vi se, om der er tale om monopol, og om priserne er helt i hegnet.

Der er jo mange priser, der stikker af. Altså, min kæreste kom f.eks. ud af en isbutik og var helt i chok. Mere end 100 kr. pr. liter var alligevel for hård kost for ham, tænkte han.

Men det tilkommer jo ikke politikerne at bestemme, om hverken isen eller betalingsservicen har den rigtige pris, hvad den så end er. Det er selvfølgelig op til virksomhederne og markedet selv at regulere det. Kun når der er tale om monopol, skal virksomhederne tage sig i agt. Det synes Det Konservative Folkeparti er helt fair.

Det, der står tilbage nu, er at sikre, at den kommende undersøgelse bliver grundig, at den bliver uvildig, og at den skal bygge på de aktuelle teknologiske, regulatoriske og aktørmæssige dynamikker i markedet for regningsbetalinger.

Jeg vil i samme forbindelse også lige påpege, at den ekstra ressource, vi nu smider ind i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, også bør sikre, at styrelsen generelt vil øge indsatsen mod eventuelt monopol, bare så man ikke kun ser på de meget profilerede sager.

Den her lov skal træde i kraft ved årsskiftet, og der har været noget hastværk undervejs, især om den her betalings servicedel; der har været en lidt for kort høringsfrist, og det håber jeg bestemt ikke bliver nogen vane. Hastværk er lastværk, også på trods af ministerens politiske utålmodighed. Det er forståeligt, men det må ikke gå ud over de demokratiske processer.

Til slut: Der er ikke nogen tvivl om, at Det Konservative Folkeparti naturligvis ønsker at styrke transparensen, konkurrencen og ordentligheden, og derfor bakker vi op om forslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Alternativets ordfører, og det er hr. Sikandar Siddique.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Sikandar Siddique (ALT):

Vores ordfører, hr. Uffe Elbæk, er til finanslovsforhandlinger, og jeg har derfor fået til opgave at meddele, at Alternativet er for forslaget, som er en samling af mange ændringer, der skal øge forbrugersikkerheden. Tak for ordet.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og vi går videre til Nye Borgerliges ordfører, og det er fru Pernille Vermund. Værsgo.

Kl. 15:13

(Ordfører)

Pernille Vermund (NB):

L 46 indeholder en række ændringer af den finansielle lovgivning, og enkelte dele, herunder indløsning af minoritetsaktionærer, digitale underskrifter på årsrapporter, ændringer af procedure ved indberetning af års- og halvårsrapporter samt ophævelse af kravet om indsendelse af dattervirksomheders årsrapporter til Finanstilsynet, er, som det også er sagt tidligere, en forenkling og dermed også en forbedring af de nuværende forhold. Havde de her forslag stået alene, ville Nye Borgerlige meget gerne have bakket dem op, men de står ikke alene.

Den del af forslaget, der omhandler yderligere regulering og byrder for den finansielle sektor, er i bedste fald noget makværk og i værste fald udpekuleret populisme, som rammer direkte ned i den jantelov af misundelse, som næres i vores samfund og spredt sig som en steppebrand, hvis ikke borgerlige politikere holder hovedet koldt og finder modet og viljen til at sige fra.

Den finansielle sektor er afgørende for, at vi i Danmark har sikker, let og stabil adgang til finansiering. Men i de seneste år er helt almindelige banker, pengeinstitutter og virksomheder, der leverer debiteringsprodukter, blevet udskammet som onde kapitalister, der

kun er ude på at snyde og bedrage, og som vi danskere derfor skal beskyttes mod af statsmagten og dennes håndlangere. Den fortælling vil Nye Borgerlige hverken bidrage til eller lægge stemmer til.

Konkret indebærer nærværende lovforslag, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal have mulighed for at gribe ind, hvis gebyrerne på direkte debiteringsprodukter vurderes at være urimelig høje. Man vil med andre ord indføre en lov, der giver en statslig styrelse ret til at diktere priserne på et produkt i et marked, som i disse år er i ekstrem udvikling verden over, og hvor nye konkurrenter og muligheder hele tiden dukker op til gavn og glæde for borgere i almindelighed. Det kræver ikke den store ledvogtereksamen at forstå, hvad politisk regulering og statens indblanding her vil få af konsekvenser for danskerne. Og har man ikke selv evnerne til at forstå det, kan man jo læse den del af høringssvarene, som nærmest entydigt er negative – eller i hvert fald voldsomt skeptiske. Prisen for det her kommer danskerne til at betale, for det vil svække innovationen inden for betalingsløsninger herhjemme, og det vil hæmme konkurrencen fra nye aktører på det danske marked.

Nye Borgerlige er et borgerligt parti. Vi er modstandere af socialistiske tiltag, der med staten som den store beskytter giver politikerne magt til at svække vores samfund og dermed borgernes muligheder med overregulering af markedet. Og selv om der er gode takter i form af forenkling og deregulering i enkelte dele af lovforslaget, trækker det samlede forslag i retning af mere socialisme, mere kontrol til staten og mindre frihed til den danske befolkning. Derfor stemmer Nye Borgerlige nej til L 46.

Kl. 15:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Alex Vanopslagh. Værsgo.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Vi kan heller ikke støtte lovforslaget, og det er der flere forskellige grunde til. Jeg vil fremhæve tre af dem, men sådan helt overordnet synes vi lidt, at det her indgreb, man er på vej med, er både sjusket og forhastet og måske ikke så gennemtænkt.

Men den første af de tre væsentligste årsager til, at vi er imod, er, at det her ikke sker på et tilstrækkeligt vidensgrundlag, men derimod i høj grad på et gammelt vidensgrundlag. Altså, man har sagt, at der ikke er en udvikling på markedet for debiteringsløsninger, og det har man gjort med udgangspunkt i en rapport fra 2014, der har tal fra 2009 til 2012. Men alene i de sidste 5 år har der været en rivende udvikling i det her marked, og vi ved, at Betalingsservice i dag tegner sig for under 25 pct. af de regninger, der betales i Danmark. Og det ville man også vide, hvis man havde lavet en forudgående analyse, været mere grundig og ikke havde haft så travlt med at haste det her igennem. Så alene det faktum, at man ikke foretager en grundig markedsanalyse, inden man så at sige griber ind med en monopolregulering, synes vi er bekymrende.

For det andet frygter vi, at det her indgreb kan være med til at bremse fremtidig innovation og konkurrence inden for fintech – eller finetech, eller hvordan man alt efter temperament udtaler det. Her vil jeg bl.a. henvise til en rapport fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen selv – ironisk nok er den fra 2014 – hvor man advarer imod netop sådan et indgreb som det her; for det første fordi man mener, at det kan reducere innovationen og begrænse udbuddet af nye og alternative produkter, for det andet fordi man mener, at det mindsker incitamentet til at effektivisere og forbedre kvaliteten, og for det tredje fordi man mener, at det bidrager til at fastholde den eksisterende markedsstruktur. Det var argumenterne fra ministeriet for 5 år siden,

og nu går man så stik imod de argumenter uden at have foretaget en ny og grundig analyse.

For det tredje vil jeg fremhæve, at den her lovgivning desværre sender et lidt ærgerligt signal til udenlandske virksomheder, der gerne vil investere i Danmark. Danmark er jo en lille og åben økonomi, og vores velstand er afhængig af, at vi kan importere og eksportere og foretage investeringer i udlandet, ligesom udenlandske virksomheder kan komme til Danmark og investere her. Og der har Mastercard jo tidligere i år købt en del af Netskoncernen, herunder Betalingsservice, og nu kan Mastercard med ministerens ønske om at lovgive om Betalingsservice konstatere, at regeringen, blot få måneder efter at der sker så stor en investering, skaber usikkerhed om de grundlæggende rammevilkår for virksomhedens investering i Danmark. Og det sender jo et signal til udlandet om, at Danmark ikke har et stabilt erhvervsklima. Og det er jo en tredje årsag til, at det her lovforslag er en smule bekymrende.

Skulle jeg fremhæve en fjerde årsag, er der måske også noget ironisk i, at man er bekymret for, om Nets og Betalingsservice får en monopolstatus, og at man så vil åbne mulighed for at regulere priserne ned, så det bliver endnu sværere at udkonkurrere Nets. Men den logik kan åbenbart herske på Slotsholmen, og det må vi leve med.

Kl. 15:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren, og så giver vi ordet til erhvervsministeren. Værsgo.

Kl. 15:20

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for det, og tak også for bemærkningerne til kollegaerne i Folketinget og også for den overvejende positive modtagelse af lovforslaget.

Det er jo rigtigt, at man næsten føler sig hensat til sådan lidt fretdagsstemning, når vi både er omkring alt godt fra havet og bolsjer og for dyr is og paroler, der ruller, og alt er godt, og stemningen er høj. Men det er rigtigt, at det er en række forskellige ting, der er samlet i det her lovforslag.

Med lovforslaget gennemfører vi jo så en række ændringer af den finansielle lovgivning, som det er blevet sagt nogle gange har til formål at styrke forbrugerbeskyttelsen. Høringen har heldigvis vist, at der generelt er bred opbakning til lovforslaget. Et af de væsentlige elementer i lovforslaget er et forbud mod urimelige priser og avancer på direkte debiteringsløsninger.

Med lovforslaget følger vi op på den politiske aftale, vi lavede i september i år, om styrkelse af indgrebsmulighederne over for gebyrer m.v. på betalingsserviceløsninger. Jeg vil også gerne benytte anledningen her i dag til at kvittere for det gode samarbejde, der var i de forhandlinger, hvor vi kunne finde hinanden om at lave det her helt bredt.

Det er rigtig vigtigt, at ingen danskere, hverken som forbruger eller som virksomhed, skal opleve urimelige forhold, når de skal betale for varer eller tjenester. Konkret får Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fremover mulighed for at gribe ind, hvis gebyrerne i forbindelse med gennemførelse af direkte debitering, som bl.a. omfatter betalingsservice, vurderes at være urimelig høje og overstiger, hvad de ville være, hvis der var en virksom konkurrence på det her område.

Det her med konkurrence er blevet berørt nogle gange, og jeg føler bare trang til at understrege, at det jo netop er en del af den politiske aftale fra september, at vi i aftalekredsen mødes, følger konkurrencen på markedet og tager politiske drøftelser af, hvordan lige præcis det forhold udvikler sig.

Samlet er det her initiativ til gavn for både forbrugere, for virksomheder, men også for de velgørende organisationer, som jo blev fremhævet undervejs i debatten.

Endvidere gennemfører vi med lovforslaget aftalen om håndtering af kunder i Qudos Insurance A/S med ejerskifte- og byggeskadeforsikringer. Lovforslaget udvider, som Venstres ordfører også fremhævede, Garantifondens dækningsperiode for forbrugere, der er eller kan blive ramt af Qudos Insurance A/S' konkurs, og dermed sikrer vi, at alle forbrugere kan få dækning i Garantifonden for en byggeskade, der måtte opstå i policens resterende dækningsperiode, hvis bygherren ikke har tegnet en erstatningsforsikring for den resterende dækningsperiode, og hvis bygherren er gået eller går konkurs.

Derudover vil vi gøre det nemmere for forbrugerne – og det er jo gået igen i flere taler – at forholde sig til et tilbud om realkreditlån eller realkreditlignende lån. Der er blevet lavet undersøgelser af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som viser, at det i praksis er svært for forbrugere i dag at gennemskue indholdet i de mange oplysninger, som vi modtager, når vi skal optage boliglån. Med dette lovforslag, vi behandler nu, bliver udbydere af boliglån derfor forpligtet til at lave et standardiseret nøgletalsdokument – det er sådan et sprog, som det lidt er en skam har sneget sig ind i det her, fordi det er så godt et initiativ, at det burde være mere let forståeligt – så man får de vigtigste tal fra lånepapirerne trukket frem forrest og gør det muligt at sammenligne lån på tværs af lånudbydere. Det vil gøre det nemmere for en forbruger at sammenligne lån fra forskellige udbydere og dermed nemmere at finde frem til det lån, som forbrugeren vurderer er det bedste og det billigste.

Derudover foreslås med lovforslaget en række tiltag, som bl.a. den konservative ordfører også var inde på, der fjerner administrative byrder for virksomheder, og som faktisk gør det nemmere at drive virksomhed i Danmark. Det bliver bl.a. foreslået at ændre en række love, så årsrapporter vil kunne underskrives med en digital underskrift; det gør det nemmere, og det kan indsendes digitalt direkte til Erhvervsstyrelsen – også noget, der skulle gøre det nemmere.

Så ja, der er mange blandede bolsjer, alt godt fra havet, og hvad det ellers er blevet kaldt, i én lovbehandling. Jeg noterer mig også bemærkningen fra særlig Dansk Folkepartis ordfører om overvejelsen om, hvornår man skal samle ting, og hvornår man skal dele det op. Der er selvfølgelig en helt legitim overvejelse i det spørgsmål. Omvendt skal man jo også i forhold til den anden vægtskål vurdere, hvor ofte og med hvor relativt begrænsede forslag man vil forstyrre kollegaerne her i Tinget.

Men jeg synes, at det er positivt, og jeg synes også, at det er rart, at partiernes indstilling til lovforslaget er positiv, og på den baggrund ser jeg frem til en god udvalgsbehandling og står selvfølgelig til rådighed også der.

Kl. 15:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning, og det er fra fru Pernille Vermund. Værsgo.

Kl. 15:25

Pernille Vermund (NB):

Tak for ordet. I min ordførertale fremførte jeg, at høringssvarene særlig på det her punkt omkring direkte debitering er relativt negative. Det er et lovforslag, som det også er blevet nævnt her, der blander en masse ting sammen, men specifikt vedrørende den direkte debitering er man, når man har kommenteret grundlaget for lovændringen, i fire af de fem høringssvar, som er anført her i ministeriets materiale, negative, mens man i et er neutral. I forhold til lovændringens betydning for markedsvilkårene, altså om det her vil være konkurrenceforvridende eller have betydning for danskernes mulighed for at få nye produkter og nye muligheder, er der et høringssvar, der er neutralt, mens de øvrige er negative.

Jeg kunne godt tænke mig at få ministerens svar på, om han – når en overvejende andel af dem, der er blevet spurgt, nu svarer, at der

er en stor risiko for, at det her vil have en negativ indflydelse på danskernes mulighed for at få nye produkter og en negativ indflydelse på konkurrencen inden for det her område, hvilket jo i virkeligheden er det stik modsatte af, hvad man ønsker at opnå – anerkender, at der er noget i de høringssvar, som man bør tænke igennem i den videre behandling.

Kl. 15:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 15:27

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg vil starte med at sige, at ordføreren også spurgte i sin ordførertale, hvem der skal betale, og sagde, at det er danskerne, der kommer til at betale for den her del af lovforslaget. Jeg har lyst til at vende det om og spørge: Hvem skal betale, hvis vi ikke har styr på, at der ikke kan tages urimelig høje gebyrer og urimelig høje avancer på direkte debiteringsprodukter? Det er der kun danskerne til at betale for. Derfor er det her lovforslag med til at styrke danskerne over for monopollignende virksomheder, som har styrken til at kunne gå ind og sætte de her niveauer.

Ja, så skal vi se på konkurrencen på det her marked. Man fristes jo til at spørge den anden vej rundt: Tror ordføreren, at det er befordrende for konkurrencen på et marked, hvis der ikke er en tilstrækkelig stærk kontrol med aktører, der har en så dominerende placering på markedet? Det er jo lige præcis den kontrol, vi ønsker at styrke med lovforslaget. Så jeg er helt sikker på, at vi opnår, hvad ordføreren ønsker: en bedre beskyttelse af danskerne som forbrugere, måske en billigere hverdag, og et fortsat grundlag for konkurrence på det her marked.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Pernille Vermund.

Kl. 15:28

Pernille Vermund (NB):

Nu kender jeg af gode grunde ikke de oplysninger, som ministeriet har, og som ikke er viderebragt i det materiale, som ligger her. Men af de oplysninger, jeg har, tegner Betalingsservice sig i dag for 25 pct. af de regninger, der betales i Danmark. Det er en meget, meget stor del af danskerne, som har glæde af Betalingsservice, og som bruger det i et eller andet omfang, men Betalingsservice tegner sig altså ifølge mine oplysninger kun for under 25 pct. af de regninger, der betales i Danmark. Det betyder, at ministeren og regeringen og et stort flertal i Folketinget ønsker at styre priserne i et marked, hvor man kalder 25 pct. monopollignende tilstande. Er det korrekt?

Kl. 15:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 15:29

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Nej, nu tror jeg lige, at vi skal prøve at passe på, at vi ikke går skævt af, hvad lovforslaget egentlig indeholder. Der er ikke nogen, der her går politisk ind og styrer priserne. Det, lovforslaget giver bemyndigelse til, er, at vores konkurrencemyndighed, som ikke er politikere, har mulighed for – sådan som den konservative ordfører sagde – at se igennem hele værdikæden i de selskaber, der arbejder med direkte debitering, og dermed kunne fastslå, om danskerne betaler urimelig høje gebyrer, eller om der er urimelig høje avancer på produkter.

Så jeg mener, at der er tale om en monopollignende situation, når – jeg mener, det er det tal, jeg har set på et tidspunkt – ni ud af ti danskere er på den samme debiteringsløsning.

Kl. 15:32

Kl. 15:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:29

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Jeg har egentlig mange spørgsmål, men jeg tror bare, jeg vil oversende dem til udvalget, men et enkelt skal ministeren ikke snydes for i dag. Jeg vil blot høre, om ministeren kan bekræfte, at konkurrencemyndighederne, som det er i dag, allerede har kompetencen til at gribe ind over for urimelige priser på betalingservice i forhold til konkurrenceloven.

Med hensyn til det, at man lader direkte debiteringer blive omfattet af § 122, vil jeg sige, at den eneste forskel, det gør, er, at man, hvis man vil ind at ændre på prissætningen, hvis man så at sige vil ind at diktere prissætningen på betalingsmarkedet, så ikke længere behøver åbne en konkurrencesag. Det er forskellen. Så det, som forskellen jo grundlæggende er, er ikke, at myndighederne får større muskler, men at systemet i mindre grad skal tage hensyn til virksomhedernes retssikkerhed.

Kl. 15:30

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 15:30

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Nej, det billede kan jeg på ingen måde genkende. Det, der er forskellen ved, at konkurrencemyndighederne nu kan bruge betalingsloven, når de skal undersøge forhold af den her karakter, er, som jeg lige har sagt det, at man kan se hele værdikæden igennem. Der kan vi jo se på nogle af de her debiteringsløsninger, at der er en værdikæde, der er længere, og som rækker ud i f.eks. vores finansielle sektor i øvrigt, i bankerne osv. Det er en ny mulighed, man får, og derfor tør jeg også godt bruge udtrykket, at man som konkurrencemyndighed får større muskler. Og som forbruger tænker jeg egentlig at det er sundt, at vores konkurrencemyndigheder kan holde øje med, om der er nogen, som har en dominerende stilling på et marked, og som misbruger den til at opkræve urimelig høje gebyrer eller tager urimelig høje avancer. Jeg tænker, at det i sidste ende kun kan betales ét sted, nemlig af forbrugerne, og det er dem, som den her lov sigter på at beskytte.

Kl. 15:31

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:31

Alex Vanopslagh (LA):

Tak. Lad os så sige, at vi ender i en situation om x tid og myndighederne beslutter sig for at sænke prisen på betalingservice. Er det ikke en bekymring hos ministeren, at det så kan betyde, at det er endnu sværere at få konkurrence på markedet, fordi priserne er kunstigt lave og de nye aktører, der kommer ind på markedet, får sværere ved at konkurrere med Nets, fordi de har tvunget dem til at sænke priserne? Kan man ikke ende med at få en situation, hvor der er mindre konkurrence, mindre innovation og derved i sidste ende og på den lange bane dårligere forhold for forbrugerne, eller er det en bekymring, som man på ingen måde deler?

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 15:32

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Det er jo et helt oplagt dilemma at diskutere, og jeg synes, det er godt, at det bliver bragt op. For hvad er det, der kan fremme konkurrence? Jeg vil også gerne have mere konkurrence på det her marked. Men er det at fastholde et setup, hvor konkurrencemyndighederne ikke har tilstrækkelige muskler til at kunne holde øje med de dominerende aktører på markedet, som potentielt kan låse konkurrencesituationen, eller er det netop at kunne gå ind og tage greb med dominerende aktører på markedet, så man kan åbne konkurrencesituationen? Det tror jeg vi kan diskutere i lang tid. Det gode er, at de partier, der har taget ansvar og er med i den her politiske aftale, får god lejlighed til at diskutere det, når Konkurrencestyrelsen har lavet sin analyse, og når aftalen skal evalueres om 2 år.

Kl. 15:33

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ændring af lov om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale. (Ændring af perioden for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste samt plejevederlag efter lov om social service i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale).

Af social- og indenrigsministeren (Astrid Krag).

(Fremsættelse 06.11.2019).

Kl. 15:33

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er fru Camilla Fabricius. Værsgo.

Kl. 15:33

(Ordfører)

Camilla Fabricius (S):

Tak for det. Det her er endnu et lovforslag, som arbejder med og handler om, at vi skal have sat fokus på, at effekten af det kommende brexit betyder, at vi er nødt til at få justeret loven, sådan at der ikke er udløbsdato på. Det her giver os en mulighed for i den grad at sikre, at dem, som har ret til tabt arbejdsfortjeneste, også bliver dækket, når de er i England, altså Det Forenede Kongerige, når de forlader EU. Det giver dem en mulighed for i op til 9 måneder at blive dækket.

Samtidig vil vi med det her lovforslag også give mulighed for, at man, hvis man passer nogen, som har behov for pleje, passer nogen,

som er døende, så også kan fortsætte med at få dækket sin tabte arbejdsfortjeneste. Det er rigtig vigtigt og centralt, at man i en sådan situation, som i den grad påvirker en, kan få lov til at tage dækning af sin tabte arbejdsfortjeneste med. Det her er en af de mange ting, som er noget bøvl, når man udtræder på den her måde, og med lovforslaget vil vi kunne dæmme op for det. Derfor tiltræder Socialdemokratiet selvfølgelig lovforslaget.

Kl. 15:35

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til den næste, og det er Venstres ordfører, hr. Torsten Schack Pedersen. Værsgo.

Kl. 15:36

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Det er som sagt et rimelig ligetil lovforslag af relativt teknisk karakter – et lovforslag, der skal sikre, at borgere, der er omfattet af brexitloven, ikke bliver ramt af den seneste forlængelse eller eventuelle yderligere forlængelser af fristerne for Storbritanniens udtræden af EU.

Konkret sikrer vi med denne lovændring, at lovens oprindelige formål opretholdes, således at borgere omfattet af § 21 også efter en forlængelse af udtrædelsen får en rimelig periode til at afklare deres rettigheder og situation. Det synes vi i Venstre kun er rimeligt, så de har mulighed for at indrette deres livssituation, eksempelvis når det gælder pasning af børn og den økonomi, der ligger bag. I den forbindelse glæder det os naturligvis også, at de personer, der er omfattet af lovens § 24, vil kunne fortsætte et allerede bevilget og igangsat pasningsforhold af døende, også efter udtrædelsestidspunktet.

I Venstre håber vi selvfølgelig, at der bliver landet en ordentlig aftale, som sikrer ordentlige forhold omkring den britiske udtræden af EU. Det tror jeg er i alles interesse. Men det er selvfølgelig også vigtigt for os i Venstre, at vi fra dansk side forbereder os på scenariet, hvor Storbritannien eventuelt kan forlade EU uden en aftale. Det er derfor, brexitloven og denne tekniske lovændring er nødvendig, og derfor støtter vi naturligvis lovforslaget.

Kl. 15:37

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Dansk Folkepartis ordfører, og det er fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Det bliver lidt en gentagelse. Som det tidligere er sagt, handler lovforslaget om en teknisk ændring af en tidligere vedtaget lov kaldet no deal-brexitloven. Der videreføres en række rettigheder til borgerne, som er socialt sikret i henhold til forordning 883, hvorefter man har ret til at modtage hjælp efter dansk lovgivning.

No deal-brexitloven blev vedtaget den 19. marts 2019 og har til formål at modvirke de alvorligste konsekvenser af, at Det Forenede Kongerige forlader EU uden en udtrædelsesaftale. Det handler om bestemte paragraffer, som også er nævnt i dag, bl.a. servicelovens § 42, som omhandler tabt arbejdsfortjeneste, samt plejevederlag efter § 119. Vedrørende tabt arbejdsfortjeneste bevarer man retten til at modtage ydelsen i 9 måneder, efter at den her lov er trådt i kraft.

Dansk Folkeparti støtter også lovforslaget.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre til Det Radikale Venstres ordfører, og det er hr. Rasmus Helveg Petersen. Værsgo.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak for det. Radikale Venstre tiltræder også dette lovforslag og er fuldstændig enig med de tidligere ordførere og bruger samme argumentation, så jeg skal ikke gentage den her. Radikale Venstre støtter også dette forslag.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre til SF's ordfører, og det er fru Charlotte Broman Mølbæk. Værsgo.

Kl. 15:39

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det. Der er blevet sagt mange fine ting, før det blev min tur, og jeg skal også gøre det kort. L 44 er et teknisk lovforslag, der skal sikre, at en række britiske EU-borgere bosat i Danmark fortsat vil have de sociale rettigheder, jævnfør serviceloven, i op til 9 måneder efter brexit. SF bakker selvfølgelig op om lovforslaget og stemmer for, da andet ville være urimeligt over for de britiske EU-borgere bosat i Danmark, der uforvarende kan risikere at blive ramt af et hårdt brexit.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Jeg ser umiddelbart ikke nogen ordfører fra Enhedslisten, så vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er fru Brigitte Klintskov Jerkel. Værsgo.

Kl. 15:39

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Som de andre ordførere også har været inde på, er formålet med lovforslaget her at modvirke de alvorligste konsekvenser af brexit for de borgere, som er socialt sikrede i Danmark, og som før en vedtagelse om brexit den 31. januar 2020 har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Med lovforslaget får de ret til i en periode på 9 måneder at bevare den her hjælp. Derudover kan personer, som er omfattet af retten til at indgå et pasningsforhold af døende efter servicelovens § 119, efter udtrædelsestidspunktet fortsætte uanset den nye frist.

Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til Alternativets ordfører, og det er fru Mira Issa Bloch. Værsgo.

Kl. 15:40

(Ordfører)

Mira Issa Bloch (ALT):

Tak for ordet. Alternativet mener, at vi skal forlænge fristen, så de alvorlige konsekvenser af Det Forenede Kongeriges udtræden af EU uden en aftale minimeres mest muligt. Helst så vi, at de blev i EU, og næstbedst er så, at de udtræder på baggrund af en konstruktiv aftale, og under alle omstændigheder er det vores ønske, at det sker på

en ordentlig måde, herunder som foreslået, så personer, der rammes af brexit, fortsat vil kunne modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 9 måneder efter udtredelsestidspunktet og vil kunne fortsætte allerede bevilgede og igangsatte pasningsforhold for døende.

Kl. 15:43

Så vil jeg også benytte lejligheden til at sige om dette emne, at vi i Alternativet ikke er glade for, at Det Forenede Kongerige ønsker at forlade EU. Vi ser nemlig samarbejdet i EU som meget vigtigt og ønsker, at vi er flest mulige med i EU, så vi kan stå sammen og videreudvikle samarbejdet, så EU bliver mere grønt, mere socialt balanceret og endnu mere demokratisk. Tak for ordet.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Du skal lige blive stående. Der er en enkelt kort bemærkning, og det er fra hr. Morten Messerschmidt. Værsgo.

Kl. 15:42

Morten Messerschmidt (DF):

Det var jo en rørende tale fra Alternativets side, i forhold til hvor forkert en afgørelse briterne åbenbart har truffet, og derfor kunne det være rart at høre, hvad det så er, Alternativet vil tilbyde briterne for at blive i samarbejdet. Man kan jo ikke bare sige til folk, at de er dumme, fordi de vil noget andet end det, man selv gerne vil. Man er jo ligesom nødt til at komme dem i møde. Så hvad er det for nogle overvejelser, Alternativet gør sig, der kunne have gjort, at briterne ville være blevet i EU, i stedet for at de, som vi ser det, nu har vendt EU ryggen?

Kl. 15:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 15:42

Mira Issa Bloch (ALT):

Det spørgsmål har jeg simpelt hen ikke forberedt mig på, så det har jeg ikke noget svar på.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 15:42

Morten Messerschmidt (DF):

Skal jeg forstå det sådan, at det er rigtigt, at ordføreren vælger landets fornemste talerstol for at stå og tale dunder imod det britiske folk, hvorefter hun ikke har nogen forslag til, hvad man kunne tilbyde det britiske folk for at gøre det, som ordføreren gerne vil?

Kl. 15:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 15:43

Mira Issa Bloch (ALT):

Ja.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre til Nye Borgerliges ordfører. Det er fru Mette Thiesen. Værsgo.

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Jeg vil bare sige, at Nye Borgerlige støtter lovforslaget.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Ole Birk Olesen. Værsgo.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Liberal Alliance kan tilslutte sig de argumenter, som er kommet i forbindelse med det her lovforslag, og vi vil også stemme for lovforslaget.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så giver vi Enhedslistens ordfører mulighed for at komme på talerstolen, da hun ikke nåede det i første omgang. Fru Jette Gottlieb. Værsgo.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Det er meget venligt, og tak for det. På vegne af vores politiske ordfører, Pernille Skipper, skal jeg fremføre, at vi opfatter det her som et meget teknisk forslag og som en nødvendig ændring i forhold til den ændrede situation, så derfor vil vi sige, at vi tilslutter os forslaget.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak til ordføreren. Og der er ingen korte bemærkninger. Så giver vi ordet til social- og indenrigsministeren. Værsgo.

Kl. 15:44

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Tak for det. Ja, det er jo rigtigt, hvad flere siger, nemlig at lovforslaget her er af relativt teknisk karakter og i fuldstændig forlængelse af den lov, som Folketinget vedtog den 19. marts, og som skulle modvirke de alvorligste konsekvenser for borgerne af et no deal-brexith. Siden man behandlede den lov, blev deadline for brexit udskudt senest til den 31. januar.

Regeringen håber naturligvis, at Storbritanniens udtræden af EU vil ske under ordnede forhold med en aftale, men så længe det modsatte ikke kan udelukkes, må vi tage vores forholdsregler. Derfor har regeringen også over en bred kam intensiveret no deal-forberedelserne og vil i den forbindelse gerne kvittere for det forberedende arbejde, som også den tidligere regering udførte i sagen.

I forhold til det her konkrete lovforslag bør det understreges, at det alene indeholder to små og helt tekniske ændringer, som flere af ordførerne også har været inde på, af den no deal-brexithovedlov, som blev enstemmigt vedtaget i marts, som jeg startede med at sige. Og udskydelsen betyder, at de to paragraffer i loven ikke længere opfylder deres formål. Formålet her er altså at opretholde den beskyttelse af borgerne ved et no deal-brexith, som Folketinget allerede én gang har tilsluttet sig, endda ved enstemmighed, og det kan jeg så også konstatere at vi får igen i dag, og det takker jeg selvfølgelig for.

Skulle der være yderligere spørgsmål, man gerne vil have belyst, står jeg selvfølgelig til rådighed for det i forbindelse med udvalgsbehandling.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Social- og Indenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) Forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til social- og indenrigsministeren:

Hvordan og hvornår vil ministeren løse overvågningsproblematikken og hjælpe de familier, som ikke for nuværende kan få hjælp til overvågning af et familiemedlem med indgribende handicap, fordi der ikke er hjemmel i servicelovens § 95, stk. 3, til at yde støtte til overvågning i eget hjem?

Af Karina Adsbøl (DF), Liselott Blixt (DF) og Jens Henrik Thulesen Dahl (DF).

(Anmeldelse 02.10.2019. Fremme 08.10.2019).

Kl. 15:45

blev ydet støtte til overvågning efter servicelovens § 95 rundtomkring i kommunerne. Dommen fastslog imidlertid, at det alene er timer til personlig og praktisk hjælp i hjemmet, altså hjemmehjælp, der kan indgå i den samlede udmåling. Det har fået stor betydning for rigtig mange borgere, som grundet deres funktionsnedsættelse ikke er i stand til at tage vare på sig selv, og som derfor har behov for overvågning, fordi de f.eks. lider af epilepsi eller andre former for anfald, hvor de har behov for hjælp.

Før dommen har kommunerne ifølge de oplysninger, som vi i hvert fald tidligere har modtaget, og som vi også har fået oplyst at ministeriet har fået, fulgt den praksis, at overvågning blev indregnet i den samlede bevilling efter det, der kaldes servicelovens § 95. Men efter dommen er kommunerne jo begyndt at se bort fra det, og derfor mangler den her hjemmel i lovgivningen. I stedet for må familierne kaste håndklædet i ringen, fordi de står i en uholdbar situation, hvor de er tvunget til f.eks. at sende deres unge mennesker i botilbud. Derudover er der også hele problematikken omkring ALS-patienter. Så vi har at gøre med den unge målgruppe, men også med patienter, der har ALS.

Derfor håber jeg, at vi kan få en god debat her i Folketingssalen om, hvordan vi løser den her problematik, og jeg ser gerne, at det bliver sådan, at det ikke skal være afhængigt af den ene regering eller den anden regering, for jeg synes faktisk, at vi har et fælles ansvar her i Folketinget for at løse problematikken. Så jeg ser frem til debatten her i dag. Jeg tror, min taletid er udløbet.

Kl. 15:51

Kl. 15:45

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Jeg skal lige gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til torsdag den 14. november 2019.

Inden vi går i gang, giver vi lige mulighed for at få rykket rundt og sat sig de rigtige steder. Der kommer assistance på, så vi tager det bare lige stille og roligt.

Er vi ved at være der? Så tror jeg, det ser ud til, at vi alle sammen er klar. Ja. Så går vi i gang med behandlingen, og det er først ordføreren for forespørgerne, fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti, med en begrundelse. Værsgo.

Kl. 15:48

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Forespørgslen, som Dansk Folkeparti har indkaldt til, lyder: Hvordan og hvornår vil ministeren løse overvågningsproblematikken og hjælpe de familier, som ikke for nuværende kan få hjælp til overvågning af et familiemedlem med indgribende handicap, fordi der ikke er hjemmel i servicelovens § 95, stk. 3, til at yde støtte til overvågning i eget hjem?

I Dansk Folkeparti finder vi det vigtigt, at vi får ændret serviceloven og vi får indført en hjemmel, så kommunerne kan vende tilbage til den praksis, der var før landsretsdommen i 2015. Der har været gjort en kæmpe stor indsats for at løse det med adskillige samråd plus betænkning i Socialudvalget, hvor et stort flertal bl.a. skrev, at mulighederne for at finde en løsning på problematikken om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 om overvågning ikke var udtømt. Partierne bag aftalen skriver videre, at de finder, at det er af stor vigtighed, at denne problematik bliver løst, og partierne konstaterer, at Børne- og Socialministeriet nu er i færd med at afdække løsningsmuligheder og er i dialog KL.

Men det er på trods af dette ikke lykkedes endnu at få rettet op på de uhensigtsmæssigheder, som den dom har medført. Dommen medførte jo en justering af den tidligere praksis, hvor der rent faktisk

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Det var begrundelsen. Så giver vi ordet til social- og indenrigsministeren til besvarelsen. Værsgo.

Kl. 15:51

Besvarelse

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Forespørgselsdebatten, som vi her tager hul på, drejer sig om overvågning af mennesker med indgribende handicap, der har brug for hjælp til stort set alt i deres hver dag, altså en meget sårbar gruppe. Konkret er der spurgte til, hvordan og hvornår jeg vil løse overvågningsproblematikken og hjælpe de familier, der ikke for nuværende kan få hjælp til overvågning af et familiemedlem med indgribende handicap, fordi der ikke er hjemmel i servicelovens § 95, stk. 3, til at yde støtte til overvågning i eget hjem.

Forespørgselsdebatten her er vigtig, for der er tale om en problemstilling, som har voldsomt stor betydning for de berørte familier, og som løbende har været i fokus de seneste år, nærmere bestemt siden en landsretsdom tilbage i 2015. Det vil altså sige, at vi her står med et problem, som den tidligere regering har kendt til i hele regeringsperioden, uden at der er fundet en løsning. Jeg vil i den forbindelse gerne kvittere for, at Dansk Folkeparti løbende gennem de sidste 4 år har bragt overvågningsproblematikken op, men omvendt må jeg jo også konstatere, at det ikke er lykkedes at finde en løsning for Dansk Folkeparti i de år, man var parlamentarisk grundlag for den borgerlige regering.

Dommen fra 2015 står fast, at der ikke er hjemmel til at yde overvågning som en del af den samlede hjælp i hjælpeordninger efter servicelovens § 95. Det er de hjælpeordninger, hvor man får et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til udførelse af personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmet. Det, at der ikke kan ydes overvågning i disse ordninger, har især betydning for de familier, der har hjælpeordninger efter § 95, stk. 3. Det er de ordninger, hvor de pårørende, typisk forældrene, i hjemmet passer en voksen søn eller datter med et indgribende handicap, som ikke er i stand til at tage vare på sig selv, og hvor der samtidig er behov for overvågning. Det er altså en

meget sårbar gruppe mennesker, som har et massivt behov for hjælp i deres hverdag.

De familier oplever, at de efter dommen fra 2015 er kommet i klemme, og at de reelt kun har to muligheder for at sikre den nødvendige hjælp til deres nærmeste. Den ene mulighed er, at de selv vælger at stå for overvågningen – ud over den ofte meget omfattende hjælp i hverdagen, som de får støtte til af kommunen og yder som led i deres hjælpeordning. Det siger sig selv, at det let kan føre til nedslidning, især hvis man yder overvågning om natten og ikke får sin nattesøvn. Man skal også være meget ufølsom for ikke at kunne sætte sig ind i den frustration, som det må skabe, hvis man føler, at det samfund, man er en del af, ikke træder til med den hjælp, når man virkelig har brug for det.

En anden mulighed er, at familierne oplever, at de er nødt til at lade deres søn eller datter flytte i et botilbud, hvor overvågningen kan ydes, selv om den pågældende ikke er klar til det. Jeg har fuld forståelse for, at det er en ekstremt svær situation at stå i som forældre, og det må uvægerligt give bekymringer og frygt for fremtiden.

Derfor vil regeringen ikke lade tiden gå – som den tidligere regering. Vi vil finde en løsning på overvågningsproblematikken. Vi ved, at der er mange mennesker derude, som venter utålmodigt på, at der kan sikres overvågning som en del af hjælpen i hjælpeordninger efter servicelovens § 95, stk. 3. Det er de mange borgerhenvendelser og henvendelser fra interesseorganisationer, som jeg løbende får, og som jeg er sikker på ordførerne i Folketinget også får, et tydeligt bevis på.

Den gruppe af mennesker, som har behov for overvågning, er, som jeg også var inde på før, en meget sårbar gruppe, som har behov for hjælp til næsten alt i deres hverdag, både til personlig pleje og til mere praktiske ting. Desuden har denne gruppe også behov for hjælp ved f.eks. et epileptisk anfald eller fejlsynkning. Samtidig har disse mennesker nogle pårørende, ofte deres forældre, som til daglig yder en meget stor indsats for at tage vare på og give omsorg til deres nærmeste.

I regeringen arbejder vi aktivt på at finde en model for overvågningen. Der er flere veje at gå, når man skal opstille en konkret model, men særlig vigtigt er det, at vi får tilgodeset de unge mennesker med omfattende funktionsnedsættelse og deres hårdtrøvede forældre. Jeg tænker her på de unge mennesker, som gennem hele deres opvækst er blevet passet hjemme af deres forældre, og som ikke er klar til at flytte i botilbud.

Kl. 15:55

Men en løsning på overvågningsproblematikken kræver samtidig, at der kan peges på den nødvendige finansiering. Her må jeg bare helt ærligt sige, at særlig efter den tidligere regerings skattelettelser de senere år har vi været nødt til at prioritere benhårdt med fokus på en generel genoprettelse af velfærden. I den kommuneøkonomiaftale, som er indgået i det tidlige efterår, har vi afsat 2,2 mia. kr. til et generelt velfærdsloft til næste år, og det er jeg selvfølgelig rigtig glad for. Med det finanslovsforslag, som vi har fremlagt, og som lige nu bliver forhandlet på højtryk, arbejder regeringen til gavn for hele Danmark. Der er mange huller at fylde op, men der er også blevet plads til et tiltrængt generelt loft på socialområdet.

De mange huller betyder dog desværre også, at vi ikke når hele vejen rundt i den første finanslov. Det er klart, at regeringen også gerne havde prioriteret handicapområdet og det øvrige socialområde endnu mere, og det vil vi også gøre over de kommende år. Men lad mig sige det klart og tydeligt: Regeringen vil finde en løsning på overvågningsproblematikken. Det skal der ikke herske tvivl om. En løsning kræver imidlertid både 90 mandater her i salen og finansiering. Vi har været nødt til at opprioritere en generel genopretning af velfærden med vores første finanslovsforslag. Det kommer heldigvis også mennesker med handicap til gavn, men jeg lover, at vi i de næste år også vil prioritere handicapområdet, når vi prioriterer velfær-

den. Tak for forespørgslen, tak til Dansk Folkeparti for at have stillet den, og tak for ordet.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er nu adgang til en kort bemærkning eller et spørgsmål fra ordførerne. Den første er fru Karina Adsbøl.

Kl. 15:57

Karina Adsbøl (DF):

Først og fremmest tak, og så vil jeg gerne kvittere for, at regeringen vil løse den her problemstilling, for det handler om familier, og det handler om tryghed og sikkerhed og livskvalitet for mennesker med handicap. Men jeg vil spørge: Hvornår? For jeg synes faktisk, at de her familier har ventet længe nok, men der er nogen, der har spændt ben for, at man kunne komme i mål med det, og jeg ved ikke, præcis hvem det er, der har spændt ben for det. Man kan have sine tanker.

I Dansk Folkeparti har vi kæmpet rigtig længe for det her, og vi har også taget initiativ til det ved forhandlingsbordet og har bl.a. i satspuljekredsen spurgt, om man kunne finde løsninger. Men der har ligesom været nogen, der spændte ben for det. Så jeg er rigtig glad for, at ministeren nu har kvitteret for det ved at ville handle, men hvornår kan man så forvente, at man kan se det ude i familierne? Hvornår kan de forvente, hjælpen er der?

Kl. 15:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:58

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Som sagt har jeg stor respekt for, at det her er noget, Dansk Folkeparti har løftet længe, og i virkeligheden ved Dansk Folkeparti bedre end jeg, hvad det var, der gik galt under den borgerlige regering, og som gjorde, at man ikke kom i mål med det her, for det var jo allerede i 2016, at min forgænger, da vi sidst havde en social- og indenrigsminister, fru Karen Ellemann fra Venstre, sagde, at nu ville der komme en løsning. Siden hen gentog daværende børne- og socialminister, fru Mai Mercado, at der ville komme en løsning. Altså, Dansk Folkepartis ordfører har jo selv været noget tættere, end jeg har været, inde i det rum, i forhold til hvad det er for nogle benspænd, der har været under den borgerlige regering.

I forhold til diskussionen om, hvorfor det her ikke har kunnet løftes af satspuljekredsen, vil jeg sige, at det jo også hænger sammen med det, der var min afsluttende bemærkning, nemlig at ud over de 90 mandater skal der også finansiering til. Jeg ved godt, at der har været diskussion om, hvorvidt det her i virkeligheden enten ikke koster noget eller ligefrem kunne generere nogle besparelser. Og dertil må jeg bare sige, at det ikke er den virkelighed, vi møder, eller tidligere regeringer har mødt, når man vurderer det her med kommunerne, som jo er dem, der skal både udføre det her, men jo som også bliver pålagt en ny opgave, hvis man skaber en hjemmel, der ikke er i loven i dag. Så mit svar er det: Så hurtigt som muligt, men det kræver både finansiering og 90 mandater.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Ole Birk Olesen. Til Dansk Folkepartis ordfører skal jeg sige, at jeg sagde, at der var adgang til én kort bemærkning til ministeren. Så er det hr. Ole Birk Olesen fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 15:59

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg synes jo, det her er for vigtig en dagsorden til, at man skal bruge den til politisk plat, sådan som ministeren gør. Ministeren siger, at

årsagen til, at regeringen ikke vil gøre noget nu ved det her problem, er den tidligere regerings skattelettelser. Lad mig informere ministeren om, at hvis regeringen ønsker at tilbagerulle de skattelettelser – hvis ministeren og regeringen f.eks. ønsker at hæve registreringsafgiften på biler igen eller hæve skatten for folk med lave indkomster, som er i arbejde, hvis ministeren og regeringen ønsker alt det – så kan man gøre det sammen med de røde støttepartier. Jeg er sikker på, at Enhedslisten og SF er med på at hæve skatterne i Danmark igen. Det er jo en del af deres ideologi. Så vil ministeren ikke godt sige, at grunden til, at der ikke er penge til det her nu, ikke er den tidligere regerings skattelettelser – for dem kan ministeren jo bare omgøre sammen med sin regering – men at denne regering har valgt ikke at prioritere penge til dette formål?

Kl. 16:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 16:00

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Jeg synes så afgjort også, at sagen er for vigtig til politisk plat. Jeg kunne bruge meget af min taletid på at stå her og undre mig over, hvor løftet fra den borgerlige regering til de her familier blev af i 2016 og 2017 og 2018 og første halvdel af 2019. Det synes jeg vi skal holde os for gode til. Nu står vi stadig med den situation, der har mange år på bagen, desværre, som følge af en landsretsdom.

Jeg synes sådan set, jeg var meget reel og åben i min besvarelse – at der har været nogle svære prioriteringer i det finanslovsudspil, den her regering har lagt frem. Velfærden har været underfinansieret i en årrække, der har været efterladt nogle store huller – på skat, på politi – som vi har taget på os at få fyldt op med den her finanslov. Vil vi mere på handicapområdet? Ja, det vil vi. Det sagde jeg også meget tydeligt, og derfor kommer vi tilbage til, at for at have en løsning her kræver det 90 mandater i salen, og det kræver en finansiering, og det kræver en model, og alt sammen arbejder regeringen på.

Kl. 16:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 16:01

Mette Thiesen (NB):

Tak for det. Nu vil jeg starte med at glæde mig over, at der faktisk er ret stor opbakning til, at vi får løst det her. Så skulle man ikke lægge alt det der til side og så sige, at det her er et spørgsmål om, at vi skal få løst det her problem? For det er et problem. Der er altså rigtig mange danske familier, som har brug for, at vi i fællesskab finder en løsning på den her problematik – familier, som faktisk bare har et brændende ønske om at have deres pårørende hjemme, i stedet for at de kommer på eksempelvis en døgninstitution. Det kan vi i Nye Borgerlige kun bakke op om. Det her er jo netop at give familierne muligheden for i langt højere grad selv at bestemme, hvordan de vil tilrettelægge deres liv, og det synes jeg bestemt vi skal imødekomme. Der ligger jo allerede nu en stor viden ude i kommunerne.

Jeg må indrømme, at jeg også kan stille mig spørgende over for det her med, at det vil koste voldsomt mange penge, for jeg er faktisk i tvivl om, hvor mange der i dag sådan i nødværge vælger at sende deres pårørende på en døgninstitution, fordi de simpelt hen ikke har muligheden for at have dem hjemme, fordi det her ikke er muligt i dag. Så jeg kunne godt tænke mig at vide, hvornår der kommer et konkret forslag på bordet, som gør, at vi sammen kan løse den her problematik.

Kl. 16:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 16:03

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Jamen jeg er en til en enig i Nye Borgerliges ordførers konstatering af, at der er mange mennesker, der har brug for, at vi finder en løsning, og også at det er en meget presset situation at være i.

Man må sige, at når vi kigger på det her område historisk, er det jo blevet bygget ud løbende, og jeg er glad for, at der er så bred enighed om, at det her er et af de steder, hvor det er meget tydeligt, at vi skal tage næste skridt. At det så de facto kommer til at blive oplevet, som at vi retter op på et tilbageskridt, fordi kommunerne har haft en praksis, som der aldrig har været hjemmel til, gør jo bare, at situationen opleves endnu hårdere for de familier og de forældre, der er i klemme nu. Jeg kan ikke sige det mere tydeligt, end at jo før der kommer en ordning, jo bedre. Vi er i gang med en løsning. Som sagt kræver det, at man rammer en rigtig model og får sikret den rigtige hjemmel i loven, at man kan skaffe opbakning fra et flertal af partier her i Folketinget, og at man har en finansiering, og alle de ting arbejder regeringen på højtryk på.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Brigitte Klintskov Jerkel, Konservative.

Kl. 16:04

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Det er jo ganske trist for de her familier og de unge, og det kan jeg jo også høre at vi er enige om. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministeren om de her penge. Det drejer sig om fra 100 til 150 personer på landsplan, sådan cirka, og en udgift på mellem 80 mio. kr. og 250 mio. kr. Nu sidder regeringen jo i øjeblikket og forhandler finanslov, og jeg kunne da godt tænke mig at høre ministeren, om ministeren vil finde de her penge på finansloven, som der forhandles om i øjeblikket.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 16:05

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Jeg tror, det vel er sådan helt almindelig forhandlingsskik, at man tager forhandlingerne inde i forhandlingslokalet og ikke fra Folketingets talerstol, så jeg kan ikke gå nærmere ind i de konkrete forhandlinger, der pågår lige nu.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det Hans Andersen, Venstre.

Kl. 16:05

Hans Andersen (V):

Tak for det. Svaret her til den konservative ordfører viser jo kun, at Socialdemokratiet ikke har ønsket at prioritere præcis det her. For hvis man havde ønsket det fra regeringens side, havde det jo stået i finanslovsudspillet. Jeg må bare forstå på ministeren i dag, at det jo ikke er en løsning, der er lige rundt hjørnet. Det er det ikke. Man vil gerne finde en løsning, men den er ikke lige på trapperne, for man har ikke prioriteret det her. Jeg har ikke hørt om, at det er på forhandlingsbordet nogen steder – og jeg er med på, at Venstre ikke er en del af forhandlingerne.

Men man kan da på vegne af familier med børn med massive handicap håbe, at der er en løsning på vej, men jeg har ikke hørt det. Og det lyder jo ikke sådan, for der er store huller, der skal fyldes ud, siger ministeren – store huller, der skal fyldes ud – selv om udgifterne til velfærd er steget og steget år for år. Så spørgsmålet må jo på vegne af de børn og familier, der er omfattet af det her, være: Hvor-når kommer der en løsning?

Kl. 16:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 16:06

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Jeg kan i hvert fald bekræfte, at Venstre ikke aktuelt er en del af finanslovsforhandlingerne. Jeg synes nu faktisk, at diskussionen om det her har fyldt noget i forlængelse af finanslovsdebatten; det kan være, det hænger sammen med, hvem man følger på de sociale medier, og hvad for nogle temaer man ser, der bliver taget op her.

Der skal findes en løsning – jo før, jo bedre. Vi er i fuld gang fra regeringens side, i forhold til hvad for en model der vil være den rigtige. Og i forlængelse af det er der jo også dermed en afklaring af, hvad det er for en finansiering, der skal til – og i forlængelse af det dermed også en klarhed om, hvem der i Folketinget kan bære det igennem.

Så jeg er lige så utålmodig som alle her og kan jo blot sige tilbage til Venstres ordfører, at det jo kunne have været løst for mange år tilbage, og det havde man vel gjort, hvis man havde syntes, det var så enkelt og så vigtigt, som det åbenbart er i dag for Venstre. Men jeg er glad for, at det er vigtigt for Venstre i dag, for jeg tror, det er vigtigt, at vi samler os om det her område; det er nogle meget sårbare mennesker, vi har med at gøre, nogle sårbare familier.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det Victoria Velasquez, Enhedslisten.

Kl. 16:07

Victoria Velasquez (EL):

Tak for ordet. Jeg vil blot i forlængelse af det høre, om ministeren ikke kan bekræfte, at både velfærden og handicapområdet kommer til at få et løft med den her finanslov. Jeg ved, at eksempelvis Enhedslisten har været ude med netop bl.a. det her område som et af vores krav til finansloven, og i forlængelse af det vil jeg høre, om ministeren ikke kan bekræfte, at der er et fælles ønske om, at vi hurtigst muligt skal finde en løsning på det her område og hjælpe de familier, som har brug for det.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 16:08

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Som jeg også sagde til Venstres ordfører, er min oplevelse er faktisk, at det her har fyldt noget i diskussionen om årets finanslov. Det vil jeg også gerne kvittere for, ligesom jeg har kvitteret for, at Dansk Folkepartis ordfører har forsøgt at løfte den her dagsorden hvert eneste år under den borgerlige regering, desværre uden at komme igennem med det. Så vil jeg også gerne kvittere for, at der er en opmærksomhed om det her fra flere af de partier, der forhandler finanslov.

Ja, så er der med det finanslovsforslag, regeringen har fremsat, og ikke mindst den økonomiaftale, der blev indgået, jo sikret flere penge til velfærden på en måde, som også giver bedre rum derude lokalt til at sikre ordentlige forhold for de mennesker og de pårøren-

de til mennesker, som er svært afhængige af hjælp fra fællesskabet. Så det korte svar på det er, at det kan jeg med glæde bekræfte.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Mira Issa Bloch, Alternativet.

Kl. 16:09

Mira Issa Bloch (ALT):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren, om ministeren ved noget om, hvor mange familier der har valgt at sende deres børn på et døgnophold i stedet for selv at passe dem, for det koster jo også rigtig mange penge. Det kunne jo godt være, at det faktisk ikke blev helt så dyrt, hvis der rent faktisk er mange, der har sendt deres børn af sted. Tak for ordet.

Kl. 16:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 16:09

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Nej, jeg har, ligesom jeg er sikker på at vel nærmest alle tilstedeværende her i salen har, fået anekdotiske fortællinger og har også kunnet læse i pressen om særligt folk, der har valgt ikke at gøre det, fordi de har vurderet, at deres barn ikke var modent til det. Og det er jo en del af den problemstilling, vi har med at gøre, nemlig at de ikke er trygge ved det. Men jeg har ikke noget aggregeret tal.

Jeg bliver også bare nødt til, som jeg sagde tidligere, at anholde, at det ligesom kan være en vej ind i, at der ikke skulle være en finansiering, eller at finansieringen skulle være mindre, for det her kræver en ny hjemmel i serviceloven, og når man pålægger kommunerne en ny hjemmel, så skal de duties for det, og det kan man desværre ikke trække fra på den måde, som ordføreren i dag og jo også andre i debatten har gjort.

Så der er en regning, der skal samles op, men som jeg også sagde tidligere, har vi jo gennem årene udbygget de her paragraffer i serviceloven, som sikrer værdig hjælp og ordentlige tilbud, også til borgere med svære handicap, og det her er jo et af de steder, synes jeg, hvor det er allertydeligst, at her skal vi tage et skridt mere.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Charlotte Broman Mølbæk, SF.

Kl. 16:10

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak. Og tak for den indledende tale og for opmærksomheden på det. Jeg har jo sådan noteret mig ministerens gode udtalelser om handicapområdet, og hvordan ministeren ønsker sig en større og længere redegørelse for og i virkeligheden også en kortlægning af hele handicapområdet: Hvad er status, og hvad er manglerne? Det kan jeg i høj grad følge ministeren i. Der er rigtig meget, der trænger til at blive kigget på, og der er også meget, der trænger til at blive rettet op på.

Mit spørgsmål går så mere på – når vi snakker om den her overvågningsproblematik, hvor helt aktuelle unge mennesker og deres familier står i en kattepine – om ministeren mener, at det også skal være en del af en mere langstrakt plan: kortlægning, analysearbejde og senere hen en løsning. Ydermere vil jeg høre, hvad ministeren har af økonomisk ramme. Hvor mange midler er det i virkeligheden, ministeren mener vi mangler at finde på det her område?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 16:11

Kl. 16:14

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Det er klart, at udgiften jo vil afhænge af, hvad det er for en model, man ender på, hvad det er for en løsning, man laver. Så sådan helt konkrete kroner og øre kan man jo ikke sætte på, før man har en endelig model.

Jeg vil sige, at der for mig er tale om to forskellige tidsperspektiver. Når vi snakker om overvågning, mener jeg, at vi skal løse det så hurtigt som muligt. Det er et problem, der har været helt åbenlyst siden landsretsdommen i 2015, med nogle unge mennesker og nogle familier i en ekstremt sårbar situation.

Med hensyn til det andet, som ordføreren henviser til, nemlig den større kortlægning af det – jo i virkeligheden diskussionen om, hvordan vi sikrer den rette specialisering, så vi sikrer, at der er de tilbud, som modsvarer det behov, som mennesker med svære handicap har i Danmark, altså et overblik, som faktisk ikke findes i dag, hvilket jo dermed også umuliggør, at vi kan sikre, at der er den rette kapacitet i højt specialiserede tilbud, der modsvarer borgernes behov – er det rigtigt, at det har et længere tidsperspektiv, for det skal gøres ordentligt og grundigt.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Jeg skal lige være sikker på, om Radikales ordfører, hr. Rasmus Helveg Petersen, ønsker ordet. (*Rasmus Helveg Petersen (RV)*): Jeg forsøgte at få ordet ved at trykke på »ønsker ordet«. Han var først på, men så blev han slettet igen. Man skal kun trykke én gang – ellers bliver man slettet igen. Hr. Rasmus Helveg Petersen, Radikale, kommer på nu.

Kl. 16:13

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Jamen tak, man skal slås for at få ordet. Nej, tak for ministerens redegørelse. Det er jo fuldstændig det, der er omdrejningspunktet for debatten, nemlig hvornår vi så kan forvente at få et udspil fra ministeren. Der pågår noget arbejde for at finde den rigtige løsning. Kan ministeren løfte sløret for, hvornår hun forventer at den foreligger? Jeg synes ikke, vi fik en rigtig føling med, hvornår vi kunne regne med der så kom noget.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 16:13

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Det var godt, du fik ordet – det er svært med al den teknologi. Det var bedre i gamle dage, hvor man bare kunne række hånden op, men du fik tilkæmpet dig ordet.

Det er jo helt rigtigt, at jeg ikke står her med en præcis dato. Det er, fordi der er noget arbejde med at afklare, hvilken model der skal til, og hvad det er for en hjemmel, der skal indsættes i loven – og derefter, hvad det er for en finansiering, der skal til, og derefter, om der er nogle, der vil være med til både at sikre den finansiering og bære det igennem i Folketinget. Og det har jo været fremme i debatten her, at der også er diskussioner om det her i forlængelse af de pågående finanslovsforhandlinger, og det kan jeg selvfølgelig ikke gå nærmere ind i, men det, jeg kan sige, er, at for mig og regeringen er det her noget, som skal løses så hurtigt som muligt.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Camilla Fabricius, Socialdemokratiet. Og så har vi været hele ordførerrækken igennem.

Camilla Fabricius (S):

Jeg vil også sige tak for ordet. For Socialdemokratiet er det her jo et område, som er rigtig væsentligt og vigtigt. Og jeg synes også, at ministeren beskriver en situation, som er træls, og som er menneskeligt omkostningstung for de familier, der er berørt af det. Men jeg skal bare lige forstå, om man, hvis man regner tilbage, faktisk i en del år har kendt til problematikken, uden at der på ministerens bord har ligget noget, som man kunne overtage. Altså, er det sådan, at man rent faktisk har kendt til problemet i den tidligere regering uden at komme med nogen bud, som kunne løse problemstillingen? Jeg skal bare være helt sikker på, om jeg har forstået det rigtigt.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 16:15

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Der har jo været snak om det her siden landsretsdommen, hvor en del af det er blevet båret igennem af ikke bare Dansk Folkeparti, men også både SF og Enhedslisten, som har været meget optaget af det her. Og igen vil jeg sige, at det kvitterer jeg rigtig gerne for. I forbindelse med revisionen af serviceloven i 2016 var den daværende social- og indenrigsminister fru Karen Ellemann ude at tale om en løsning; siden hen har hendes efterfølger, fru Mai Mercado, været ude at tale om en løsning, og tilbage står jo i hvert fald, at der ikke er kommet nogen løsninger. Som jeg også sagde til fru Karina Adsbøl, ved fru Karina Adsbøl og de tidligere regeringspartier jo bedre end mig, hvad der har været af diskussioner inde i det rum, altså inde i regeringsrummet, før vi overtog.

Nu har vi samlet bolden op, og vi kigger på, hvad der er af mulige modeller, og anerkender jo fuldt ud, at det er en meget svær situation, som nogle i forvejen meget sårbare borgere og deres pårørende i det her land står i. Og derfor har det selvfølgelig også karakter af noget, der skal løses så hurtigt som muligt.

Kl. 16:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ministeren for besvarelsen. Jeg vil lige sige, at det er sjældent, der er en sag, som er så interessant, at alle ordførerne til en forespørgsel beder om en kort bemærkning til ministeren – det er ikke ret tit, det sker, men det er så sket i dag, og det skal vi notere i kalenderen. Det er kun dejligt, at der er aktive medlemmer af Folketinget, der stiller spørgsmål.

Nu går vi over til forhandlingen. Og det er de almindelige regler for korte bemærkninger, der gælder, med 1 minut til den første bemærkning og så ½ minut bagefter.

Den første er ordføreren for forespørgerne, fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:16

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, formand. Jeg bad faktisk om to korte bemærkninger, men det fik jeg ikke. (*Den fungerende formand (Bent Bøgsted)*:

Reglerne siger, at man kun får ét spørgsmål til ministeren. Men til allersidst, når ministeren går op, er der to korte bemærkninger til ministeren). Godt.

»Fortvivlet mor til handicappet datter: »Hvorfor ændrer politikerne ikke loven?« er overskriften på en artikel den 23. oktober i B.T.

Artiklen omhandler Emily på 17 år, som er hjerneskadet, og som næste år risikerer at blive tvunget på institution grundet manglende hjælp, og det forstår hendes mor ikke. Familien vil gøre alt for, at Emily kan blive boende hjemme. Emily er hjerneskadet, har epilepsi og er spastisk lammet. Hun kan ikke tale, gå, spise eller vaske sig selv og skal have hjælp til alt.

Når Emily til sommer næste år fylder 18 år, overgår hun principielt fra at være forældrenes ansvar til at være samfundets. Det betyder, at hendes ret til at få overvågningshjælp i forældrenes hjem forsvinder, og dermed tvinges hun mere eller mindre, som loven ser ud i dag, reelt set til at komme på institution for at få den livsvigtige døgnovervågning, som hun har behov for. Dermed være ikke sagt, at de kan stille det til rådighed på den institution, såfremt hun kommer der, for der kan de jo heller ikke altid garantere, at der er personale på 24 timer.

Men det er ikke rimeligt, at svært multihandicappede unge skal tvinges på institution, blot fordi deres fødselsattest siger, at de er 18 år. De skal som alle andre unge flytte hjemmefra, når den unge og familien er klar til det, og det er for disse unge jo helt individuelt, hvornår man er klar til at flytte. Og den individualitet og fleksibilitet skal vores regler selvfølgelig kunne håndtere. Familien er også grundlæggende angst for, hvordan deres liv skal hænge sammen, når Emily bliver 18 år, for de er også bange for at knække, såfremt de ikke kan få den her overvågningshjælp.

Det er ikke kun unge mennesker, som kan have behov for overvågning; det er også mennesker med ALS, der kan have behov for overvågning døgnet rundt. Det er ikke rimeligt, at de pårørende skal varetage den opgave døgnet rundt, samtidig med at de skal sørge for alt det praktiske i hjemmet. Alternativet hertil vil være et ophold på et plejehjem, men det er ikke altid det, der er ønsket, og ønsket er ofte at blive boende i hjemmet sammen med sin familie, og så skal det også være muligt at kunne vælge den løsning og få den nødvendige hjælp hertil.

Flere organisationer har tidligere skrevet til os ordførere samt ministeriet, og i et brev til Folketinget bemærker både Epilepsiforeningen og Dansk Handicap Forbund også:

Faktuelt er botilbud med overvågning hverken standard i kommunerne eller nødvendigvis en mere fagligt forsvarlig eller en billigere løsning end at blive boende i eget hjem. Til et værdigt og selvstændigt liv i vores velfærdssamfund hører vel også retten til at bestemme, hvor man gerne vil bo.

Tidligere har der været udarbejdet et notat i ministeriet, hvori der står:

Da der ikke blev foretaget en regulering i det kommunale bloktilskud som opfølgning på landsretsdommen, hvor det blev konstateret, at der ikke var hjemmel til at udmåle støtte til overvågning efter § 95, vurderes det ikke, at indførelsen af sådan en hjemmel vil medføre merudgifter.

Så skulle man jo tænke, at det var ret enkelt så at genindføre den hjemmel, som opretter den praksis, der hidtil har været, men så enkelt har det åbenbart ikke været. Derfor står vi igen her i dag, hvor bl.a. Dansk Folkeparti har kæmpet den her kamp i mange år, og vi er efterfølgende blevet støttet af SF og også Enhedslisten, og det er vi rigtig glade for. Og i dag er vi også støttet af mange flere, som kan se, at der virkelig er behov for at gøre en indsats på det her område. Det skal I have tak for.

Men det, der så er i det, er, at ministeriet ikke har været enige i KL's regnemodeller. Som en tidligere minister udtalte på et samråd, havde man ikke kunnet opnå enighed med KL på det punkt. I Dansk Folkeparti mener vi, at det er et paradoks, at en institutionsplads til unge, hvor overvågningsbehovet netop forudsætter en særlig høj normering, er væsentlig dyrere end en videreførelse af en ordning i hjemmet. Dette understøttes jo også af et tidligere svar, som vi har fået fra Social- og Indenrigsministeriet til Folketingets Social- og In-

denrigsudvalg, hvor det fremgår, at de månedlige enhedsudgifter er mellem 25.000 og 30.000 kr. højere for en plads på en døgninstitution.

I Dansk Folkeparti finder vi det her så vigtigt, at det er vigtigere for os, at vi har en bred forståelse af, at vi skal finde en løsning på det, i forhold til at vi skal have et skænderi om, hvem der gjorde hvad og hvorfor. Jeg havde jo ønsket, at både den tidligere regering og den nuværende regering havde løst det her, såfremt der skulle findes yderligere midler, i økonomiaftalen. Det var da lige til at løse det i økonomiaftalen.

KL 16:21

Det her handler simpelt hen om, at familier og mennesker skal have den hjælp, de har behov for, som det står i flere artikler. Der var en artikel på Muskelsvindfondens hjemmeside i dag: »Mit liv skal leves – også når hjemmehjælperen går«. Og vi har jo gentagne gange set artikler, der beskriver de her ulykkelige situationer. Og jeg synes jo, at når man skal finde en løsning, er det vigtigt, at man inddrager dem, det handler om, netop de relevante parter, dvs. handicaporganisationerne m.fl.

Midt i min tale her kan jeg se, at jeg skal læse et forslag til vedtagelse op, ikke formand? Ja. Men i hvert fald tak. Jeg håber, vi får en god debat i dag, og at vi ikke mindst får løst den her udfordring.

Men det er et forslag til vedtagelse, som hele Folketinget simpelt hen står bag. Jeg skal lige sige, at jeg ikke har fået nogen tilbagemelding fra partiet Fremad, men ellers er det hele Folketinget. (*Den fg. formand* (Bent Bøgsted): Partiet Fremad holder sig lidt tilbage!). (*Munterhed*). Ja. Men ellers er det på vegne af resten af Folketinget (DF, S, V, RV, SF, EL, KF, ALT, NB og LA), jeg vil fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til hurtigst muligt at finde en løsning på overvågningsproblematikken i relation til svært handicappede, der ikke kan være arbejdsledere, men som ønsker at bo hjemme, herunder bl.a. i forhold til overgangen fra barn til voksenliv.

Overvågning er helt afgørende, fordi personen akut kan have behov for hjælp på grund af f.eks. fejlsynkning eller et epileptisk anfald. Overvågningen kan være et alternativ til anbringelse på et botilbud eller plejehjem.

En landsretsdom fra 2015 slog imidlertid fast, at der ikke er hjemmel i serviceloven til, at kommunerne kan bevilge hjælp til overvågning. I praksis betyder det, at de pårørende er tvunget til at overvåge personen døgnet rundt eller søge om anbringelse på en døgninstitution væk fra familien og alt det, personen kender og er tryk ved. Situationen er ikke holdbar for de berørte familier. « (Forslag til vedtagelse nr. V 10).

KL 16:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er nu afleveret et forslag til vedtagelse, som vil indgå i den videre proces.

Der er ingen spørgsmål, så vi går over til ordføreren for Socialdemokratiet, fru Camilla Fabricius. Værsgo.

KL 16:24

(Ordfører)

Camilla Fabricius (S):

Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti, Karina Adsbøl, for at rejse den her forespørgselsdebat. Det er et emne, som er utrolig centralt for os alle sammen, har det jo vist sig. Jeg vil gerne starte med bare kort at læse den sidste sætning i forslaget til vedtagelse op, som jeg synes er meget rammende for det, vi har gang i, nemlig: »Situationen er ikke holdbar for de berørte familier.«

Fra Socialdemokratiets side mener vi, at der er plads til og brug for alle, alle skal have en mulighed for at deltage i fællesskabet, og der er også brug for, at alle har en plads. Derfor skal vi tage de særlige hensyn, som er nødvendige, og også gøre undtagelser, når det er nødvendigt. Så det er også derfor, at vi hilser velkommen, at man med den her forespørgselsdebat sætter fokus på mennesker med handicap og handicappolitikken i det hele taget, for det har ikke fyldt nok. Det har ikke fyldt nok for os alle sammen, og vi har behov for, at vi sammen får lavet nogle tiltag, så vi igen får mennesker med handicap sat øverst på dagsordenen. Så tak til ordføreren for at rejse den her debat; det sætter vi stor pris på.

Kl. 16:25

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et spørgsmål. Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 16:25

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg vil gerne lige spørge, hvordan det her med, at det nødvendigvis koster statskassen noget, når kommunen får hjemmel til at yde en service, hænger sammen – altså om der er en forklaring på det, som den socialdemokratiske ordfører kan give.

For det normale er jo, at kommunerne kun kan kræve penge, når de bliver pålagt at gøre noget. Hvis man giver dem en mulighed for, at de kan gøre noget, uden at de er pålagt at gøre noget, så kan de ikke kræve penge. Og sådan som jeg har forstået den her sag, handler det om, at de bare skal have lov til at gøre det, sådan som de gjorde det forud for dommen i 2015. Og det er jo ikke et pålæg. Det er en hjemmel til at gøre det. Så kan ordføreren bekræfte, at hvis kommunerne blot får lov til at gøre ting, skal de ikke nødvendigvis have nogle penge fra staten?

Kl. 16:26

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:26

Camilla Fabricius (S):

Som jeg har forstået det, er den mulighed allerede til stede, altså at kommunerne kan gøre det her, men at man har set rundtomkring i kommunerne, at det ikke sker. Så det, der er centralt her, er jo at sørge for at få skabt muligheden, så det rent faktisk kommer til at gøre, at der, når man går fra barn til voksen, kan laves en løsning på den her overvågningsproblematik.

Kl. 16:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 16:27

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg har forstået sagen sådan, at kommunerne ikke har nogen hjemmel til at kunne yde støtte til overvågning i hjemmet. Og hvis det er det korrekte, at de bare skal have sådan en hjemmel for selv at kunne gøre det, hvis de ønsker det – bl.a. fordi forældrene måske overbevisende argumenterer for, at de ellers ville lade deres barn opskrive til en plads på et botilbud – vil Socialdemokraterne så være med til at lave loven om, så kommunerne kan det her, så de har en hjemmel – altså uden at man pålægger dem det, men giver dem en hjemmel til det, som ikke ville koste statskassen nogen penge? Det kunne have været foretaget for flere år siden, hvis der ellers havde været et vågent menneske i Socialministeriet.

Kl. 16:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Camilla Fabricius (S):

Altså, jeg vil sige, at det synes jeg er et interessant synspunkt at få med ind i debatten. Og jeg synes også, at når vi netop tager en forespørgselsdebat og prøver at nuancere de problemstillinger, der er, og når ordføreren for Dansk Folkeparti retter den her kritik, så er det i hvert fald vigtigt, at man tager alle perspektiver med. Og det er jo noget af det, som sådan en debat som den i dag også varsler: at man faktisk kan få fat i ideer og måder at gøre tingene på.

Så det, ordføreren for Liberal Alliance, Ole Birk Olesen, siger her, synes jeg er værd at overveje. Men om Socialdemokratiet kan skrive under på det her og nu, er jeg nødt til lige at få kigget nærmere på. Men jeg vil i hvert fald gerne takke for det rigtig gode input, der er kommet.

Kl. 16:27

Kl. 16:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 16:28

Karina Adsbøl (DF):

Jeg vil godt kvittere for ordførerens tale. I Dansk Folkeparti er vi helt klar på at have fokus på handicapområdet. Vi synes faktisk, vi har gjort et kæmpe forsøg på i rigtig mange år ligesom at få talt dagsordenen for mennesker med handicap op. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren i forhold til tidsperspektivet: Hvornår mener ordføreren at der skal være et forslag klar til, at familierne nu kan få hjælp? For nu har familierne jo ventet uendelig længe på, at vi her fra Folketingets side har kunnet få det her igennem, af flere årsager, som jeg egentlig ikke er helt bekendt med. Jeg tror, at der er nogen i den anden ende, som lægger noget arm, og der så ikke har været flertal, eller at man er bekymret for KL. Jeg ved det ikke. Men nu har vi i hvert fald et helt enigt Folketing, der vil gøre noget. Så hvordan vurderer ordføreren at tidsperspektivet skal være?

Kl. 16:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:29

Camilla Fabricius (S):

Jeg synes, ministeren gjorde klart i det tidligere, at der er en række tekniske ting, man skal have afklaret, samtidig med at man jo også skal have fundet en finansiering. Jeg synes også, der er noget, der peger på, at det i det hele taget i det her arbejde helt tilbage fra landsretsdommen i 2015 har trukket utrolig længe ud, og jeg vil da i hvert fald sige, at når man kigger på den konkrete situation og de mennesker, der oplever de overgange, så er det mig ubegribeligt, at man ikke allerede har gjort det der. Så hvad er en rimelig tidsregning? Jeg synes i hvert fald, at vi er nødt til at bruge det her afsæt til at se på, hvordan det er, man laver de her tekniske løsninger, og hvor det er, det skal til. Så er man jo også nødt til samlet set at få peget på noget finansiering, så der, hvis kommunerne skal have dut'et, som ministeren sagde, også er penge til at få lavet det. Jeg er oprigtig træt af, at det er sådan en sag, man får overleveret, når man har haft rig mulighed for at kunne gøre det, men nu er det her, vi er, og vi må jo se på, hvad det er, man kommer op med af forskellige typer af løsninger.

Kl. 16:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Karina Adsbøl.

Karina Adsbøl (DF):

Først og fremmest er det godt, at vi er enige om, at der skal findes en løsning. Men i forhold til det, der tidligere blev sagt, er det jo sådan, at det her altid kommer til at handle om økonomi, frem for at det kommer til at handle om mennesker og menneskers livskvalitet og andet, og det synes jeg er brandærgerligt. Men når det nu er sådan, handler det jo netop om en hjemmel, der mangler i serviceloven. Så man kunne jo hurtigt få indført en hjemmel i serviceloven, så man gav mulighed for, at man fik den hjælp, man havde behov for.

Kl. 16:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Camilla Fabricius (S):

Det synes jeg at ordføreren fra Dansk Folkeparti har sagt meget præcist: Det er klokkerent, hvis man kan give mulighederne. Så siger ordføreren også i forhold til kommunerne, at vi jo – helt rigtigt – er nødt til at se på det enkelte menneske og se på, hvad det er, man har behov for at få gjort, og at vi herinde tager det alvorligt, hvad det er, familier i den her situation oplever. Der er det jo frustrerende, som ordføreren også gentagne gange har sagt, når man i sin familie, lige på kanten til at ens barn bliver voksen, kan se, at der så ikke er de her muligheder, og det synes jeg i den grad vi er nødt til at tage alvorligt. Så endnu en gang tak for det.

Kl. 16:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i rækken af ordførere til hr. Hans Andersen, Venstre. Værsgo.

Kl. 16:32

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det, og tak til Dansk Folkepartis ordfører, fru Karina Adsbøl, for at fremsætte og tage initiativ til denne forespørgsel. I Venstre finder vi, at det er meget vigtigt at få drøftet, hvordan vi sikrer et højt velfærdsniveau og en høj kvalitet, også i forhold til mennesker med handicap. I dag skal vi jo så mere præcist drøfte, hvordan vi sikrer, at mennesker med handicap og familier kan få den nødvendige hjælp, de har brug for, og som de hidtil har fået efter servicelovens § 95, stk. 3. Det er en problematik, som vi også i Venstre er optaget af at finde løsninger på.

For der sidder rigtig mange forældre derude, som er frustreret over, at de mere eller mindre bliver tvunget til at sige farvel til deres barn, og at deres barn med et svært handicap er nødt til at flytte på institution, når det fylder 18 år. De savner friheden til selv at kunne vælge. Når de unge fylder 18 år, overgår de jo principielt fra at være forældrenes ansvar til at være et fælles ansvar, og det betyder jo konkret, at overvågningshjælpen i forældrenes hjem forsvinder, og at de unge med handicap dermed praktisk talt tvinges til at komme på institution, hvor de har brug for overvågning døgnet rundt. Det er en frustration, som jeg godt kan forstå, og som jeg også deler med de forældre og de familier, der har rettet henvendelse. Jeg oplever faktisk, at rigtig mange forældre er interesseret i, at deres børn før eller siden flytter hjemmefra, men vel at mærke når de er klar til det, og de ønsker et alternativ til at sende deres børn på institution, så snart de fylder 18 år. Det er en svær situation, som forældrene og børnene står i, og det oplever jeg også at alle ordførere er optaget af og kan sætte sig ind i. På den baggrund er vi i Venstre også glade for det forslag til vedtagelse, som vi har kunnet blive enige om, og hvor Folketinget opfordrer regeringen til hurtigst muligt at finde en løs-

ning på overvågningsproblematikken – det er jo i bund og grund det, som vi i dag skal følge op på, og som vi er enige om – og det vil vi gerne støtte op om. Tak.

Kl. 16:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Vi siger tak til hr. Hans Andersen og går videre til næste ordfører. Nej, der kom lige et spørgsmål – det er godt nok meget sent. Så er det fru Charlotte Broman Mølbæk – jeg kigger på papiret, og det er meget små bogstaver, når man ikke har briller på, men dem kunne jeg selvfølgelig bare tage på. Værsgo.

Kl. 16:35

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Det er så fint, tak for det. Tak for redegørelsen fra ordføreren, som jeg synes er rigtig positive takter at høre fra Venstre. Og uden at der skal gå en masse pegen fingre i den – for det er absolut ikke mit ærinde – kunne jeg da godt være lidt nysgerrig på, hvad det er, der har stået i vejen for, at Venstre har indført nogle løsninger på det. Har det været nogle helt konkrete tekniske ting? Har det været nogle økonomiske beregninger? Hvad er det, der har stået i vejen for, at Venstre har løst den her problematik noget tidligere? Jeg kan høre på ordføreren, at man faktisk er optaget af at løse det.

Kl. 16:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:36

Hans Andersen (V):

Jeg var ikke socialordfører i den tidligere regering, så jeg har ikke været så tæt på problematikken, men jeg kan forstå, at det, der også begynder at fylde noget her, konkret er spørgsmålet om kroner og øre. Er det kommunerne, eller er det staten, der skal betale for det her? Jeg kunne jo håbe på, at vi i dag i fællesskab fandt ud af at få ændret lovgivningen hurtigst muligt, og så må vi finde en løsning på økonomiskussionen mellem kommunerne og staten efterfølgende. For i dag er det jo forældrene, der kommer i klemme. Og jeg lytter mig frem til, at regeringen drøfter – må jeg forstå – nogle løsninger. Man kan jo så undres over, at man skal drøfte nogle løsninger, som ordføreren beskylder mig for at jeg må have fundet for lang tid siden. Jeg er helt sikker på, at de også ligger der, fordi den her problematik jo ikke er ny. Og jeg tror i bund og grund, at det her bunder i en diskussion om økonomi mellem kommuner og staten – og dermed os.

Kl. 16:37

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Charlotte Broman Mølbæk.

Kl. 16:37

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Nu var det søreme ikke en beskyldning – det var mere en undren i forhold til, hvad det er, der er sket nu. Jeg er sådan set også nyvalgt folketingsmedlem, og så kan man få lov til at undre sig i rigtig lang tid, indtil man står til ansvar for det, man ikke har gjort eller har gjort. Så derfor var det et ønske for mig om at vide, hvad det er, der har stået i vejen tidligere. Skal jeg forstå det sådan, at Venstres indstilling nu er, at vi vedtager en løsning og lovgivningsmæssigt laver en hjemmel på en eller anden måde i lovgivningen, og så tager vi det økonomiske slagsmål senere? Og var det den løsning, som Karen Ellemann i sin tid som socialminister også gik og bagte på, da denne også lovede en løsning på området?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 16:38

Hans Andersen (V):

Jeg kan ikke her fra Folketingets talerstol redegøre for, hvilken løsning fru Karen Ellemann har arbejdet med. Jeg er helt sikker på, at fru Karen Ellemann har arbejdet på at finde en løsning. Jeg kan bare konstatere, at vi ikke har fundet den endnu. Og så kan jeg konstatere, at et helt enigt Folketing i dag opfordrer regeringen til at finde en løsning hurtigst muligt, og det vil vi gerne forfølge i Venstre, fordi der er nogle forældre og nogle børn, som i dag er låst, og som ikke har muligheder og ikke kan få den kvalitet, som vi også er optaget af at give dem.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i rækken til hr. Rasmus Helveg Petersen, Radikale Venstre.

Kl. 16:38

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak. Jeg vil også gerne takke for debatten, som tydeligvis er nødvendig og velkommen. Radikale Venstre bakker i lighed med de andre partier op om det forslag til vedtagelse, der foreligger, fordi de unge mennesker, der har behov for overvågning, skal hjælpes. Og jeg er enig i, at vi har et fælles ansvar i denne sag.

Et af kernepunkterne her er servicelovens manglende hjemmel gennem de sidste 4 år, som er konstateret i en dom fra landsretten, og så er det jo fristende at sige, at så må vi lave serviceloven om. Men jeg er optimistisk efter at have hørt socialministerens ord ved indledningen af denne debat. Hun leder efter en løsning, og den løsning vil vi også gerne være med til at finde, hvad enten det er i serviceloven eller ved at anvise en anden finansiering eller noget andet.

Vi afventer fra radikal side ministerens løsningsforslag, hvad enten det bliver det ene eller det andet. Vi vil gerne være en medspiller i løsningen af dette problem, og vi forventer dermed også, at regeringens løsningsforslag fremlægges hurtigst muligt. Tak for det.

Kl. 16:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste i rækken er fru Charlotte Broman Mølbæk, SF. Værsgo.

Kl. 16:40

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det. I disse år oplever vi en del turbulens på handicapområdet, og stadig flere borgere har svært ved at få bevilget en BPA-ordning. Mange oplever, at deres hidtidige ordninger beskæres; det er svært at få en hjælper med på ferie i Danmark og helt umuligt at få hjælp til en ferie i udlandet. Derfor mener vi i SF, at der kunne være behov for en undersøgelse af Ankestyrelsens rolle og funktion og af reglerne vedrørende ferie og udlandsrejser set i perspektivet af FN's handicapkonvention. Handicapområdet har været underprioriteret i alt for lang tid, og nu er det tid til, at vi begynder en genopretning af området.

I forhold til dagens forespørgselsdebat vil jeg sige, at det absolut også er tid til, at vi går til handling. For siden 2015 har tre på hinanden følgende socialministre sagt, at problemet med overvågning skal løses, så man kan give det rigtige tilbud og dermed undgå den tvangsinstitutionalisering, som der er foregået – og foregår nu. Hver

gang vi og bl.a. DF's ordfører, fru Karina Adsbøl, har rejst sagen i samråd og stillet spørgsmål til ministeren, har vi fået at vide, at sagen er strandet i forhandlingerne med KL. Derfor er det rigtig godt, at DF's ordfører på ny har rejst sagen, så vi forhåbentlig kan få nogle mere klare tilkendegivelser fra ministeren.

I SF mener vi ikke, at der kan være nogen som helst tvivl om, at servicelovens bestemmelser i § 95 bør ændres eller tilpasses, så en lang række familier og deres unge ikke længere skal leve i uvished om, hvad der vil ske, når de fylder 18 år. Når vi igen skal snakke om overvågning og § 95, er det, fordi det handler om en gruppe af de mest sårbare unge handicappede mennesker – og faktisk også nogle ældre – og deres familier, der lige nu efterlades i en kattepine. Det drejer sig om mennesker med så omfattende handicap, at de næppe vil overleve deres egne forældre, hvor udviklingspotentialer er lavt, og hvor det er til den unges bedste at blive i hjemmet, hvis forældrene stadig væk har kræfter til det. Det drejer sig om ca. 150 unge mennesker, og derudover er der en gruppe unge mennesker, der vil have gavn af at flytte hjemmefra, men som har brug for lidt længere tid til at modnes. Og så er det jo også sådan, at mange unge, der ikke har et handicap, heller ikke flytter hjemmefra lige på dagen, hvor de fylder 18 år.

Når det vurderes at være til den unges bedste at fortsætte med en ordentlig overvågning i hjemmet, skal det være muligt, og her gælder undskyldninger om manglende penge ikke. Det skal vi have råd til, og det bør vi prioritere. Og SF har derfor også løsningsforslag med i de finanslovsforhandlinger, der foregår lige nu.

For det første skal kommunerne forpligtes, så de i god tid og før barnets 18. år skal gå i dialog med familierne, så man kan give det rigtige tilbud, når den unge nærmer sig voksenlovgivningen. Det nytter ikke noget, at man lader familierne leve i et limbo, i et ingenmandsland, helt frem til målstregen, som vi desværre har set alt for mange eksempler på. For det andet bør der skabes et mere mangefacetteret tilbud til unge med alvorlige fysiske og kognitive handicap, så vi både får skabt mulighed for fortsat overvågning til unge mennesker med meget svære fysiske og kognitive handicap og oprettelse af mulighed for et efterværn for de unge, der har brug for en mere blid overgang til voksenlivet med mulighed for overvågning i en overgangsperiode, så de på sigt kan blive mere selvhjulpne – måske bo selv eller bo i et botilbud med den rigtige støtte, omsorg og pleje.

Derudover skal vi også have sikret nogle forløb for de borgere, der får als, så de og deres familier ikke skal bruge de sidste år af deres liv på at løbe kommuner og Ankestyrelsen på dørene, og her skal der skabes nogle forløb, der skaber tryghed for den ramte og deres familier.

Med de ord er det vist tydeligt, at SF stemmer for det forslag til vedtagelse, som fru Karina Adsbøl har læst op tidligere.

Kl. 16:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et spørgsmål fra fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 16:44

Karina Adsbøl (DF):

Tak til ordføreren, og tak for en meget fin tale. Det var jo sådan, at SF og Dansk Folkeparti lavede et fælles udspil, inden valget blev udskrevet, og der finder jeg også, at begge partier er forpligtet til at følge op på den del. Så det er jo rigtig godt. Jeg er netop også meget interesseret i det, ordføreren nævner i forhold til als-patienter, for vi ser jo, at de ikke får den hjælp, de har behov for, og at man skærer og skærer i hjælpen, hvilket gør det rigtig svært for familierne og gør dem rigtig, rigtig sårbare. Vi har også haft flere foretrædere inde i Social- og Indenrigsudvalget, og jeg ved ikke, om det var, før ordføreren blev valgt ind.

Men så er der overgangen fra barn til voksen, den er nemlig utrolig vigtig, og den har Dansk Folkeparti også selv spillet ind i for-

handlingerne. Så nu er det bare et spørgsmål om hvordan og hvorledes. Så jeg tænker, vi lige skal have drukket en kop kaffe over det, for vi sidder måske og forhandler og kæmper om det samme ved hvert sit forhandlingsbord. Det er det i hvert fald værd. Men tak for kvitteringen for forslaget til vedtagelse. Dansk Folkeparti er helt klar til, at vi laver noget sammen på det her område.

Kl. 16:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 16:45

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Mange tak for det, og jeg vil også kvittere tilbage til fru Karina Adsbøl, nu er jeg som sagt nyvalgt, men jeg kan i hvert fald kvittere for det samarbejde, der har været mellem SF og DF i den her sag, og det viser bare, at nogle af de sager, som kan være ret svære og komplicerede, kan vi faktisk godt løfte på tværs af partierne rundt omkring i salen og inden for de forskellige blokke, hvis man vil begynde at tale om både rød og blå, og hvad man ellers kan finde på, grøn og lyseblå osv. og lilla. Det vil jeg helt klart kvittere for, og jeg synes absolut, vi skal drikke kaffe, og jeg synes absolut, at vi skal fortsætte arbejdet. Der er ingen tvivl om – og det skal alle her vide markeret med to tykke understregningstusser – at det her ikke er en sag, SF kommer til at forlade, det er en sag, vi kommer til at forfølge, og så må I komme efter mig om 4 år og se, om vi er nået i mål med det.

Kl. 16:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke flere spørgsmål. Tak til ordføreren. Så er det fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:46

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tak for ordet, og tak for indkaldelsen til forespørgselsdebatten. Jeg er jo ikke handicapordfører for Enhedslisten, det er Jakob Sølvhøj, men som vi har talt om tidligere, forhandles der jo netop nu om en finanslov, hvor der er råd til velfærd, og hvor der er råd til, at vi kan prioritere handicapområdet. Jeg ved, at det er et hjertebarn for ham, men jeg er her så, fordi han er til forhandlinger.

Indtil 2015 var det almindelig praksis i kommunerne, at der blev bevilget hjælp til overvågning til borgere med handicap efter servicelovens § 95 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere. Det ændrede sig, da der i maj 2015 blev afsagt en landsretsdom, der slog fast, at der ikke var hjemmel til at udmåle timer til overvågning efter denne paragraf. På det tidspunkt begyndte kommunerne at afvikle hjælpen til overvågning, og lige siden har det været til politisk diskussion, hvordan vi kan få genetableret retten til overvågning. Problemstillingen blev rejst i forbindelse med forhandlingerne om revision af servicelovens voksenbestemmelser tilbage i 2016, men den daværende regering afslog at løse problemet gennem en ændring af loven med den begrundelse, at det angiveligt ville være meget dyrt, selv om det altså havde været kommunal praksis indtil sommeren 2015. Derfor blev problemet ikke løst i forhandlingerne om revision af lovgivningen, og Enhedslistens ændringsforslag om at indskrive overvågning i § 95 blev stemt ned ved lovbehandlingen.

Afvisningen af at løse problemet har betydet en voldsom omvæltning for en gruppe af borgere, for hvem en konstant overvågning i bogstaveligste forstand er livsvigtig. Overvågning af de pågældende borgere, der på grund af f.eks. epileptiske anfald eller synkevanheligheder risikerer at blive kvalt, hvis de ikke konstant overvåges, er blevet en opgave, som de pårørende har måttet overtage på grund af den manglende hjælp. Det indebærer i sagens natur en stor og nærmest uoverkommelig opgave for de pårørende, der naturligvis vil gø-

re alt for at forhindre, at deres børn eller deres andre familiemedlemmer tvinges på døgninstitution mod deres vilje. Mange pårørende er derfor utvivlsomt ved at blive slidt op og ved at slide sig selv op. At det forholder sig sådan med de her ting, har længe været kendt, det har flere også sagt, men alligevel er der ikke blevet fundet en løsning.

Der har siden 2015 løbende været en politisk debat om overvågning. Der er blevet udarbejdet en konsulentrapport, der har været afholdt en række samråd, både åbne og lukkede, og der er blevet stillet et utal af spørgsmål til den forhenværende socialminister. Det har alt sammen indtil videre været forgæves; der er blevet sagt nej. Argumentet har alene været økonomi. Omkostningerne ved at indskrive overvågning i lovgivningen er blevet pustet op til helt urealistiske højder, der er blevet brugt til at argumentere for at afvise en ændring af loven.

Heldigvis blæser der nu andre politiske vinde, og det er utrolig glædeligt, at vi i dag på tværs af partierne kan samles om et fælles forslag til vedtagelse, der opfordrer regeringen til at få løst overvågningsproblematikken hurtigst muligt. En løsning har været alt for længe undervejs, men godt, at vi nu er nået hertil. Og vi har i Enhedslisten en klar forventning om, at »hurtigst muligt« må betyde, at der skal findes en løsning nu, så der kan blive bevilget støtte til overvågning til de pågældende borgere i den nærmeste fremtid. Helt ærligt, der er ikke brug for flere undersøgelser eller yderligere belystning af problemstillingen; den er blevet belyst rigeligt.

Afslutningsvis har jeg lovet at hilse fra Enhedslistens handicapordfører, Jakob Sølvhøj, som jo desværre er forhindret i at deltage i debatten i dag, og sige tak til Dansk Folkeparti for at have rejst forespørgselsdebatten, men også tak for et godt og langt samarbejde om at sikre støtten til overvågning. Jeg skal desuden sige tak til SF, der også stædigt har været med til at holde fast i, at der skal findes en løsning i denne sag, og ikke mindst tak til socialministeren for det klare signal om, at borgere med et livsvigtigt overvågningsbehov og deres pårørende nu endelig kan se frem til at få den nødvendige støtte. Tak for ordet.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren. Så er det fru Brigitte Klintskov Jerkel, De Konservative, som ordfører. Værsgo.

Kl. 16:51

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak til Dansk Folkeparti for at bringe emnet op. Fra konservativ side har vi stor forståelse for de familier, som bliver sat i en meget svær situation, hvor de presses til at skulle vælge mellem enten selv at påtage sig en urimelig stor omsorgsopgave eller overlade deres voksne sønner eller døtre til en anbringelse på en døgninstitution.

En landsretsdom slog i 2015 fast, at servicelovens § 95 ikke kan bruges til bevilling af overvågning, altså hjælp til hjemmeboende svært handicappede voksne døgnet rundt, også om natten. Det betyder, at familier og de sårbare unge kommer i klemme. Den situation skal vi have løst. Det duer ikke, at familierne og de unge lander mellem stole og derfor ikke får den ønskede hjælp og løsning. Det skal vi have fundet en løsning på, da det er uholdbart.

Derfor bakker vi også op om forslaget til vedtagelse, hvor vi opfordrer regeringen til hurtigst muligt at finde en løsning på overvågningsproblematikken for svært handicappede over 18 år, som ikke selv kan være arbejdsleder, men stadig ønsker at bo hjemme.

Kl. 16:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Mira Issa Bloch som ordfører for Alternativet. Værsgo.

Kl. 16:52

Kl. 16:57

(Ordfører)

Mira Issa Bloch (ALT):

Tak for ordet. I 2015 slog en landsretsdom fast, at kommunerne ikke længere måtte bevilge penge til overvågning af børn over 18 år, selv om de havde svære handicap og måske var på et meget lavere mentalt aldersniveau. Det har betydet, at hjælpen efter landsretsdommen i 2015 er blevet reduceret eller taget fra sårbare familier, som ønsker at tage sig af deres familiemedlem i deres eget hjem. Der er tale om hjælp, som nu ikke længere er hjælp, men kaldes overvågning og dermed er forbudt.

I Alternativet er vi også blevet kontaktet af mennesker, som det her berører, og vi har hørt om, hvilke store menneskelige omkostninger og konsekvenser det har haft. F.eks. er der Mette på 63 år, der har en 61-årig søster, som intet kan selv, som ikke har noget sprog, og som kognitivt svarer til et barn på 3-6 måneder. Før dommen havde Mettes søster 14 timers overvågning, og det betød, at Mette kunne passe et job og leve et så normalt liv som muligt. Men efter dommen blev hjælpen reduceret til 3½ time i døgnet. Det accepterede familien dog ikke, og efter 900 dages kamp lykkedes det Mette og hendes familie at få hjælpen sat op til 7,8 timer til at dække søsterens vågne timer. En af konsekvenserne har dog været, at Mette har været nødt til at sige sin stilling som naturfaglærer i udskolingen op for at kunne passe sin søster, og skolen har nu svært ved at finde en ny, der kan varetage det job.

Som samfund kan vi simpelt hen ikke byde mennesker at skulle kæmpe en desperat kamp med kommunen, når de tager det store ansvar at beholde et familiemedlem med et svært handicap i familiens skød i stedet for at sende vedkommende på en institution. Vi må forstå, at det er en stor belastning for familier, der vælger at passe familiemedlemmer med svære handicap hjemme i familien, og denne belastning skal resultere i hjælp fra samfundet og ikke i yderligere pres og stress, som det sker nu.

I Alternativet sætter vi stor pris på de familier, som mener, at det er det bedste for deres familier ikke at sende deres pårørende på institution, og vi bakker hundrede procent op om, at de skal have den hjælp i hjemmet, som de også tidligere fik. I den seneste folketings-samling har vi fra Alternativets side – ikke mig personligt – deltaget i flere samråd, som skulle hjælpe med at finde en løsning på den her problematik, men ud over gode intentioner fra skiftende socialministre er det ikke lykkedes. Alle initiativer, der handler om at løse det her problem, er strandet på økonomi, og tallene er fløjet gennem luften. Nogle har ment, at det ville koste over 100 mio. kr. at løse det her problem, andre har nævnt tal på over 200 mio. kr. Der er så også en deloiterrapport fra 2017, der siger, at det vil koste 80-90 mio. kr. at sikre, at mennesker med svære handicap kan få den overvågning, de har mistet. Men skal det koste så meget? Mogens Wiederholt, som er direktør i CP Danmark, skriver i Altinget, at det måske kun behøver at koste mellem 30 og 40 mio. kr. i merudgifter at komme i mål, fordi borgere f.eks. jo ikke bliver gratis, efter at kommunerne ikke længere skal yde hjælp til overvågning. De er jo forpligtede til at finde andre løsninger som f.eks. døgnophold i botilbud, og 75 pct. af kommunerne afholder de her udgifter.

Så fra Alternativets side kunne vi godt tænke os at få regnet tallene igennem og finde ud af, hvad det i virkeligheden koster at få bevilget den her støtte til overvågning, som familierne har mistet. Hvis det i virkeligheden kun er 30-40 mio. kr., burde vi kunne finde de penge. Men uanset hvad det koster, er Alternativet villige til at finde det, der skal til. Det skal i hvert fald løses, og derfor er vi meget glade for, at så mange partier står sammen om et forslag til vedtagelse, der signalerer, at det bliver løst i den her folketings-samling. Tak for ordet.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 16:57

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak. Jeg vil, som jeg sagde før, starte med at glæde mig rigtig meget over, at der er så bred opbakning til det her. Det er et vanvittigt vigtigt emne. Det er noget, som vi skal have løst. Det påvirker rigtig mange familier. Vi har jo alle sammen kunnet se – jeg er også selv blevet kontaktet af rigtig, rigtig mange – hvordan rigtig mange pårørende til børn, unge og voksne med handicap af forskellig art rejser sig rundtomkring i landet og kæmper for, at der skal være bedre vilkår på det her meget, meget vigtige område. Derfor vil jeg også glæde mig over, at vi er så mange nu, faktisk hele Folketinget, som bakker op om, at der skal findes en løsning på det her område.

I Nye Borgerlige ønsker vi generelt, at danske familier skal have mulighed for i langt højere grad at indrette sig, som de selv ønsker. Vi ønsker bedre muligheder for, at man kan indrette sig økonomisk, at man kan passe sine vuggestuebørn hjemme, hvis det er det, man ønsker, og man skal selvfølgelig også have bedre mulighed for at passe sine handicappede pårørende hjemme i stedet for at være tvunget til at sende dem i institution, hvis det altså er det, man ønsker, for det skal jo være op til den enkelte familie. Det må og skal simpelt hen være op til den enkelte familie.

Det skal selvfølgelig være for dem med det akutte behov, som er nævnt her, f.eks. dem med ALS, men vi er også nødt til at tage dem med i beregningerne, som har en kognitiv alder, som det også blev nævnt her tidligere, som er på et lille barns niveau. Vi kan altså ikke på handicapområdet udelukkende kigge på den fysiske alder. Vi er også nødt til at kigge på det enkelte menneske og den mentale alder, som den her person har. Det er ekstremt vigtigt, for det er svært nok i dag at være pårørende til et barn eller en voksen med et svært handicap. Når der nu er så bred opbakning her, må vi også bakke op om familiernes mulighed for at varetage den omsorg og pleje af deres handicappede pårørende hjemme, hvis det er det, de ønsker.

Generelt har jeg længe undret mig over – nu oplever jeg det også på kommunalt plan – hvor fokuseret man har været på den her fysiske alder. Det er også derfor, at jeg bringer det til torvs i forhold til det her, at det er vigtigt, at vi også kigger på den kognitive alder. Nu blev eksempelvis det her med ALS og det her med synkebesvær nævnt, og det er en sindssyg vigtig pointe, men der er altså også nogle, hvilket også blev nævnt før, som ikke kan være alene hjemme, fordi de er som små børn, og som derfor skal have overvågning. Det skal vi også kigge på, når vi taler om det her med at flytte hjemmefra. Nu vil jeg sige, at det ikke er alle, ej heller dem uden handicap, der flytter hjemmefra den dag, de bliver 18 år. Men det er i hvert fald vigtigt at holde sig for øje, at det her også er et parameter.

Jeg vil runde af med at sige, at der var en mor, der skrev til mig, at hun var så glad for, at det her blev taget op, og at det så ud til, at der var bred støtte til det. Hun skriver: Vi beder jo ikke om hjælp, hvis det ikke giver mening; der er ingen, der samler på hjælpere i deres eget privatliv, medmindre det er livsnødvendigt. Med det vil jeg slutte af med at sige, at vi selvfølgelig bakker et hundrede procent op om det her, og at vi skal finde en løsning på det her meget, meget vigtige problem. Tak.

Kl. 17:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Så er det hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance, som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:01

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Tak for det. Jeg vil også glæde mig over, at der er så bredt et flertal i Folketinget for at løse den her problemstilling, for der er jo ingen, der er tjent med, at forældre, som gerne vil tage sig af deres handicappede børn, også efter at de fylder 18 år, vælger at sende de børn på en døgninstitution, hvis de i virkeligheden ville foretrække at beholde barnet derhjemme, hvilket både for barnet efter alt at dømmen ville være det bedste, men sådan set også for den offentlige økonomi ville være det bedste, fordi en døgninstitution er meget dyrere end at yde en forholdsvis minimal hjælp til overvågning i eget hjem.

Jeg har en meget klar fornemmelse af, hvad der er foregået her, og det ikke et smukt syn. Jeg forstår det sådan, at kommunerne indtil 2015 troede, at de ikke alene havde en hjemmel, men også en pligt til at yde den her hjælp, og derfor gjorde de det. Så sker der det, at man ved retten tolker loven sådan, at der ikke er hverken hjemmel eller pligt til at yde hjælpen til overvågning i eget hjem af børn, der er fyldt 18 år. Kommunerne med deres organisation KL ser så muligheden for at få nogle penge, som de tidligere ikke har fået, ved at loven jo skal laves om til, at de nu får en pligt, som de øjensynligt ikke havde tidligere, og når de får en ny pligt, skal de også have nogle nye penge – sådan er forhandlingsmiljøet mellem staten og kommunerne – og det vil sige, at nogle udgifter, de har haft tidligere, men som de ikke behøvede at have, vil de nu pludselig have en kompensation for, fordi retten har slået fast, at de hverken har hjemmel eller pligt til at yde den her hjælp.

En snarrådig regering kunne i den situation – og jeg må jo erkende, at jeg har været en del af den regering, men jeg har dog ikke været socialminister – jo bare have givet kommunerne hjemmelen uden at give dem pligten. Så kunne de have afholdt de gamle udgifter, som de ville, og de ville ikke kunne kræve nogen penge af staten for at afholde de udgifter, som de har haft tidligere, og som de åbenbart godt har kunnet finde penge til. Men der er gået et eller andet i gang der – måske har der siddet en socialminister og talt med en partifælle ovre i Kommunernes Landsforening og tænkt, at de da også skulle have nogle penge. I stedet for bare at give dem lov til at afholde den her udgift er man gået med på ideen om, at de skal have en pligt til at afholde udgiften, og derfor skal de have nogle penge fra staten.

I hele det her spil har så familierne med de handicappede børn, som fylder 18 år, været gidsler for, at Kommunernes Landsforening har set en mulighed for at score nogle ekstra penge, og for en regering, der ikke var vågen i timen og sagde: Ved I hvad, I kan få lov til at fortsætte med den her praksis, uden at der er pålæg om, at I skal det, og dermed kan I afholde de udgifter, men I skal ikke have nogen penge af staten for det. I øvrigt har I jo haft pengene tidligere, for I har jo afholdt udgifterne.

Det er selvfølgelig glædeligt, hvis pengene findes, men hvis de ikke findes, er der jo kun én ting at gøre, og det er – i stedet for at snakke om alle de penge, kommunerne bør have – med det samme at lave loven om, sådan at kommunerne har hjemmel til at bruge pengene, uden at de har pligt til at bruge pengene, for så kan de fortsætte den praksis, de havde før 2015, hvor de faktisk brugte pengene, uden at staten gav dem penge.

Kl. 17:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et spørgsmål. Fru Charlotte Broman Mølbæk.

Kl. 17:05

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det. Jeg vil sige, at et stykke hen ad vejen kan jeg da følge hr. Ole Birk Olesen i analysen af, at det ikke nødvendigvis koster kæmpekassen. Man kan sige, at der i forbindelse med mange af de

her unge mennesker og den gruppe borgere, vi snakker om, kan være tale om andre former for indsatser, så man kan sige, at de regnestykker, som har været lagt frem tidligere, har vi i SF også ment har været overskruede.

Dog vil jeg så lige sige, at jeg undrer mig over ordførerens kritik af kommunerne og KL. Nu har jeg selv lige siddet i KL's socialudvalg, hvor vi rent faktisk også har siddet og arbejdet med det her, og jeg har også siddet som socialudvalgsformand i en kommune, og der har der ikke været modvilje. Men det, man også skal huske, er, at kommunerne i allerhøjeste grad står med rigtig mange udgifter på det specialiserede socialområde. Det har bl.a. betydet, at rigtig mange borgmestre er gået sammen for at anmode om at få nogle flere midler. Så jeg vil høre ordføreren, om han er enig i, at vi også herinde fra Christiansborgs side har en form for økonomisk ansvar for, hvad vi pålægger og giver kommunerne mulighed for at bruge.

Kl. 17:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:06

Ole Birk Olesen (LA):

Min pointe var ikke, at det her tiltag slet ikke koster nogen penge, hvis man gør det, for jeg ved ikke, hvor mange millioner man sparer på institutionspladser, når man til gengæld giver hjælp til overvågning i hjemmet. Min pointe var, at det ikke behøver at koste statskassen penge, for hvis staten blot tillader kommunerne at gøre det her uden at pålægge kommunerne at gøre det, er det ikke noget, som koster statskassen penge i såkaldt dutning. Men det er svært at høre på spørgeren, som har siddet i KL's socialudvalg, for spørgeren er åbenbart medskyldig i den her sag, hvor man har været med til at kræve, at der skulle komme nogle penge fra staten, i stedet for at man bare har krævet lov til at gøre, som man hidtil har gjort.

Kl. 17:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Charlotte Broman Mølbæk.

Kl. 17:07

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Jeg kan ærligt svare, at det er helt sikkert, at det har jeg ikke været med til at kræve. Men jeg har siddet der i en tid, hvor vi debatterede, hvilke løsningsmuligheder der kunne være. Igen vil jeg gerne understrege, at jeg er enig med ordføreren så langt, at vi snakker om, hvad man kan give hjemmel til. Man kan også give muligheder for at videreføre den form for indsatser i en periode. Dog vil jeg så sige, at det er SF's holdning, at vi ikke skal pålægge kommunerne for mange udgifter. Nu pålægger vi ikke, men det kommer vi alligevel til ved at give mulighed for det, og derfor mener vi også, at der bør gives en form for rimelig håndsrekning, således at det ikke igen bliver borgeren, der bliver fanget i et spil mellem kommunernes skrantende økonomi og så det behov, de reelt set har.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:08

Ole Birk Olesen (LA):

Men sagen er bare, at kommunerne har afholdt de her udgifter før 2015, og grunden til, at de stoppede med det, er, at der er en dom, der siger, at de slet ikke må afholde udgifterne længere. Så de har de samme penge til rådighed, som de hele tiden har haft, også før 2015, til det her formål; de er bare holdt op med at yde den service, fordi de har fået en rets ords for, at det ikke er lovligt at yde den service.

Det skulle de jo bare have lov til, og så kunne de have brugt de penge, de har brugt hidtil, men der var åbenbart en minister dengang, der ikke var vågen i timen.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Camilla Fabricius.

Kl. 17:08

Camilla Fabricius (S):

Jeg synes, den her forespørgselsdebat vidner om, at det, vi gerne vil i Folketinget, med at brede nuancerne ud og prøve at blive klogere, faktisk er lykkedes for ordføreren for Dansk Folkeparti, Karina Adsbøl, med det her spørgsmål. Der er i hvert fald nogle ting, hvor vi alle sammen kan gå hjem og tænke videre og måske stille nye spørgsmål.

Det, der lige får mig til at tage ordet efter en ellers interessant bemærkning fra Ole Birk Olesen, er hele diskussionen om, hvor meget velfærd der er, og hvor der er penge til det, og hvordan man prioriterer det. Jeg tænker bare, om Ole Birk Olesen endnu en gang lige vil præcisere, hvad han mener med fordelingen af det. Skal jeg forstå det sådan, at han mener, at kommunerne har rigelig økonomi til den velfærd, som man prioriterer? Jeg blev bare lidt usikker. Tak.

Kl. 17:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:09

Ole Birk Olesen (LA):

I den konkrete sag havde kommunerne jo penge til at yde den hjælp før 2015, hvor de ved dom fik at vide, at de ikke måtte yde den hjælp. De fik ikke ved dom frataget nogen af deres penge, de fik bare ved dom at vide, at de ikke måtte yde den her hjælp. Hvis der så havde været en minister, der havde lavet loven om, så de gerne måtte, var der ingen tvivl om, at de havde pengene til det, for de havde jo brugt pengene tidligere.

Helt generelt ved vi, at nogle kommuner driver sig selv meget effektivt, mens andre kommuner driver sig selv meget lidt effektivt. Den daværende Thorning-Schmidt-regerings produktivitetskommission sagde, at hvis alle kommunerne var lige så effektive som de mest effektive, ville de under et kunne spare 10 pct. på deres største udgiftsposter. Så ja, jeg mener, at kommunerne, hvis de driver sig selv effektivt, kan finde penge til det, de skal finde penge til.

Kl. 17:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Vi siger tak til ordføreren. Så er det social- og indenrigsministeren. Værsgo.

Kl. 17:10

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Tak. Vi går fra den højeste i debatten til den laveste; vi må lige have talerstolen ned, så I også kan se mig. Jeg deltog på en konference tidligere på ugen, hvor der var en, der filmede min tale, og det eneste, man kunne se, var sådan et hovede. Man kunne overhovedet ikke se noget af kroppen. Jeg håber nu, at I nogenlunde kan se mig, så man også kan fokusere på det, jeg siger, og ikke kun på, hvorfor der svæver sådan et talende hovede der i Folketingssalen.

Jeg vil gerne sige mange tak til alle ordførerne og også kvittere for den gode debat, som vi har haft her i dag. Da fru Karina Adsbøl stod her på talerstolen, beskrev hun Emilys situation. Jeg havde selv, da jeg var på talerstolen tidligere, en artikel med om en tilsvarende historie med nogle år på bagen, og på den måde tror jeg jo at hver eneste historie, vi hver især hører, hver eneste borgerhenvendelse vi

får, hver eneste person vi møder på gaden eller på anden måde rækker ud mod os, gør indtryk på os. Det har jeg i hvert fald taget med mig herfra i dag, og det er jo, som jeg sagde i min indledning, også nogle borgere og nogle pårørende i en meget sårbar situation. Det er rart, synes jeg, på det her område at konstatere, at der her på den anden side af folketingsvalget er blevet så bred opbakning til at ville gøre noget på handicapområdet. Man kunne have ønsket den samme iver til handling før valget, men jeg vil glæde mig over, at den er her nu.

Så må jeg sige, at det notat eller det svar, som Dansk Folkepartis ordfører henviser til først i sin tale, som viser, at det ikke kostede noget, efterfølgende er blevet berigtiget, og meget af diskussionen har jo kredset om, hvor meget det så ville koste. Der sagde jeg jo tidligere, at det selvfølgelig afhænger af, hvilken model man lander på. Men det, der desværre er sikkert og vist, er, at verden ikke er så god som det, hr. Ole Birk Olesen skitserer her, også fordi det er et forkert billede at tegne, at alle kommuner anvendte den hjemmel, som de så ikke havde, altså at alle kommuner tilbød overvågning. Der var en meget uens praksis, og det var få kommuner. Så det er jo i sig selv en del af problemet, kan man sige, at da man for 10 år siden lavede § 96 – den fandtes ikke, hvis vi går længere tilbage end det; da blev de her borgere tildelt hjælp efter § 83, som jo er det, vi kalder hjemmehjælpsparagraffen i dag – havde man ikke tænkt på den her problemstilling. Der er så nogle kommuner, hvor der har udviklet sig en praksis, hvor man gav hjælp til overvågning, og det var jo det, som landsretsdommen i 2015 slog fast at der ikke var hjemmel til. Så alene det betyder jo, at verden ikke er helt så god som det, hr. Ole Birk Olesen skitserede op.

Ud over det er vurderingen, at serviceloven jo er særlig i den forstand, at det altid er en konkret og individuel vurdering i den enkelte borgers tilfælde, der afgør, om man skal have den hjælp, der så er hjemmel til. Man kan have lokale kvalitetsstandarder – og det har man – men i sidste ende er det jo altid en konkret og individuel vurdering af den enkelte borger, og derfor er vurderingen også helt klar fra KL's side, at uanset om det er en »kan«- eller en »skal«-bestemmelse, vil presset på bestemmelsen være så stort, at det vil koste det samme. Hr. Ole Birk Olesen ved jo utvivlsomt mere om, hvad der foregik i den tidligere regering, end jeg gjorde, og det her med et uskønt politisk spil under en regering, der ikke er vågen i timen, og at der også skulle være sådan noget lidt lurvet ved hele det her forløb, ved hr. Ole Birk Olesen jo mere om, end jeg gør, i forhold til hvordan man arbejdede under den tidligere regering. Men spøg til side. Så ville det jo være dejligt, hvis vi med et fingerknips på den måde kunne sige: I havde opgaven, og I løste den før, og derfor må det også være gratis. Desværre er virkeligheden her, at der vil skulle findes en finansiering, hvis vi laver en ny hjemmel i serviceloven.

Jeg er rigtig glad for det forslag til vedtagelse, der er. Jeg er glad for, at der er bred enighed om at opfordre regeringen til hurtigst muligt at finde en løsning. Det ligger også regeringen meget på sinde. Så det er selvfølgelig dejligt, at det er noget, hvor vi har et enigt Folketing i ryggen, og vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at efterkomme den opfordring. Så jeg ser meget frem til det videre arbejde.

Kl. 17:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et par spørgsmål. Fru Karina Adsbøl.

Kl. 17:15

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Jeg vil gøre alt for at holde regeringen op på det, tro mig. Men forespørgslen, som Dansk Folkeparti har indkaldt til, lyder jo: Hvordan og hvornår vil ministeren løse overvågningsproblematikken og hjælpe de familier, som ikke for nuværende kan få hjælp? Det har vi ikke helt fået svar på.

Mit andet spørgsmål er, om ministeren kan bekræfte, at både § 95 og § 96 i BPA-lovgivningen er dut-kompenserede i dag. Det vil sige, at kommunerne får dut-midler for det. Hvis ministeren kan bekræfte det, vil jeg da blive rigtig glad for det.

Kl. 17:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 17:15

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

De eksisterende § 95 og § 96 har selvfølgelig, da man indførte dem, gennemgået de samme dut-forhandlinger, som man altid gør, når man indfører noget. Men her er det jo ikke sådan, at der har været en hjemmel, som så er fjernet. Der er tale om, at det er en egentlig ny hjemmel, og derfor ville der også skulle en ny dut-forhandling til.

Kl. 17:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Karina Adsbøl.

Kl. 17:16

Karina Adsbøl (DF):

Men så glemte ministeren lige at svare på, hvordan og hvornår ministeren vil løse problematikken her. For min bekymring går jo på, at det kommer til at tage for lang tid. Jeg synes, familierne har ventet længe nok, og de fortjener egentlig ikke en eller anden dum diskussion om, hvem der gjorde hvad eller hvad. Jeg synes, at vi – alle Folketingets partier – har et fælles ansvar for at lave noget god lovgivning, når vi kan se, at der er nogle udfordringer, der skal løses. Så tænker jeg, at det vel også handler om, at man er voksen nok til at løse det, uden at vi skal stå og skændes med hinanden. Så handler det om, at vi skal have løsninger på bordet, og der stiller Dansk Folkeparti sig gerne til rådighed. Det har vi også tidligere gjort.

Kl. 17:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 17:17

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Jamen jeg synes faktisk, debatten i dag har båret præg af en utrolig stor konstruktivitet. Nu siger ordføreren, at vi skal være voksne nok til at forstå alvoren, der er omkring den her problemstilling, for de berørte borgere og deres pårørende. Jeg synes faktisk, vi bredt har taget det ansvar på os her i Folketingssalen.

Der skal findes en løsning på overvågningsproblematikken – jo før, jo bedre. Der er mange, der venter – forståeligt – utålmodigt. Det har jeg meget stor forståelse for, og vi har jo været forbi mange af de livssituationer, man kan stå i, med det slid, det giver på den enkelte. Vi er i fuld gang med arbejdet, men jeg kan ikke her i dag komme med nogen fast dato for, hvornår der er en løsning i gang. Men jeg forstår godt det gamle danske ordsprog om brændt barn, der skyr ilden – at fru Karina Adsbøl er blevet stillet en løsning i udsigt mange gange under den borgerlige regering. Så jeg har fuld forståelse for utålmodigheden. Og fra mig skal der lyde et tilsagn om: så hurtigt som muligt.

Kl. 17:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 17:18

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg synes lige, vi skal have nogle fakta slået fast. Før 2015 havde kommunerne en mulighed for at tilbyde denne service, som nogle

kommuner ifølge ministeren udnyttede meget flot, og som andre kommuner valgte ikke at tilbyde. Det, der skete med dommen, var, at det blev slået fast, at det simpelt hen var ulovligt at yde den her hjælp. Vil ministeren bekræfte, at hvis man giver kommunerne mulighed for at gøre noget, som de ikke har mulighed for i dag, uden at man pålægger kommunerne at gøre det – man giver dem en mulighed, hvis de ønsker det – så kræver det ikke, at de får penge af statskassen i dut-forhandlingerne?

Kl. 17:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 17:18

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Før 2015 havde kommunerne mulighed for at yde den her overvågning i hjemmet, siger hr. Ole Birk Olesen. Det havde de faktisk ikke. Kommunerne har aldrig haft den hjemmel. Man opfandt § 95, og det er en ny hjemmel. Der har aldrig, hverken før eller efter dommen, været hjemmel. Det er rigtigt, at nogle kommuner har gjort det, men det har faktisk ikke været lovmedholdeligt. Så det er det ene faktuelle.

Det andet faktuelle er – og det kan man selvfølgelig bestride og forhandle op imod, men i forlængelse af den tidligere regerings lange forløb i forhold til det her er det sådan – at man kan have situationer, hvor et pres på en »kan«-bestemmelse forventes at blive så stort, at det de facto vil svare til en »skal«-bestemmelse. I serviceloven, hvor der skal foretages en individuel, konkret vurdering af den enkelte borger, er det i det her tilfælde KL's klare vurdering, at det kan være lige meget, om det er en »kan«- eller »skal«-bestemmelse. For det vil i virkelighedens verden være det samme. Det er selvfølgelig godt nyt, kan man sige, for de borgere og pårørende, der sidder og håber, at den her hjemmel bliver indført. Men det betyder i forhold til økonomien, at den regning, der skal samles op, er den samme.

Kl. 17:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 17:20

Ole Birk Olesen (LA):

KL vil altid have flere penge, og det er regeringens ansvar at skaffe noget rimelighed i de forhandlinger, så de ikke altid får flere penge, hver gang de kræver det. Det er jo helt tydeligt, at den praksis, der var før 2015, blev opfattet sådan, at kommunerne kunne, hvis de vil, men også kunne lade være, hvis de ville lade være. Det førte til, at nogle kommuner ydede det her, mens andre ikke gjorde det, og det vil sige, at historikken i det her, præcedens i det, her jo taler imod en påstand om, at hvis der er en opfattelse af, at man kan gøre det her, så skal man også.

Så derfor vil jeg gerne bede om, at ministeren bekræfter, at det er *helt* normalt, at en regering giver kommunerne nogle muligheder, uden at der dermed følger penge med, og at man dermed også i den her sag ville kunne give kommunerne den her mulighed uden at skulle give nogen penge med.

Kl. 17:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 17:20

Social- og indenrigsministeren (Astrid Krag):

Jeg kan ikke sige det meget tydeligere, end jeg har gjort allerede. Der har været dialog fra ministeriets side med KL om mulige løsningsmodeller, og der har været den klare vurdering, jeg skitserede

før. Serviceloven er jo særlig, i forhold til at det altid er en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov, som trumfer, også de lokale kvalitetsstandarder, og hvad man ellers kan have af lokale beslutninger, og derfor er den klare vurdering, at uanset hvad, vil presset, selv hvis det er en »kan«-bestemmelse, være så stort på, at den finder anvendelse, at det vil være det samme som en »skal«-bestemmelse, når vi snakker om økonomi. Det kan hr. Ole Birk Olesen godt synes er fjollet, fordi han synes, at det er noget værre noget, at kommunerne skal have flere penge til velfærd, men det er sådan, det er.

Kl. 17:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ministeren. Så har ordføreren for forespørgerne, fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti, bedt om ordet for at afslutte. Værsgo.

Kl. 17:21

(Ordfører for forespørgerne)

Karina Adsbøl (DF):

Tak. Jeg vil gerne sige tak til ordførerne her i dag. Jeg synes, vi har haft en god debat. Der er kommet nye ordførere på området efter folketingsvalget, og jeg vil sige, at vi også har haft et meget fint samarbejde på det her område med de tidligere handicapordførere, herunder hr. Jakob Sølvhøj – som jeg fik en hilsen fra, og den nye ordfører må hilse tilbage – og det, der er så fint ved det, er, at vi er enige om, at der skal handling til, og at der skal findes en løsning på området. Og så tænker jeg også, at vi nu må kigge hinanden i øjnene – nu kigger jeg jer alle sammen i øjnene – og holde regeringen op på, at der så også kommer en løsning, og at vi ellers er klar til at tage slaget endnu en gang hernede i Folketingssalen. Men i hvert fald tak for en god debat, tak for den store, brede opbakning til forslaget til vedtagelse, jeg er rigtig glad for, at vi kunne lande det bredt. Det er det fine ved folkestyret, når det indimellem er et enigt Folketing, der står samlet. Tak for det.

Kl. 17:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted torsdag den 14. november 2019.

Kl. 17:23

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 13. november 2019, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 17:23).